

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

NACRT

KONAČNI PRIJEDLOG
ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

Zagreb, lipanj 2007. godine

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O ZAŠTITI POTROŠAČA

I. OPĆE ODREDBE

Svrha i sadržaj Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuje zaštita osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu, i to:

1. pravo na zaštitu gospodarskih interesa potrošača,
2. pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu,
3. pravo na pravnu zaštitu potrošača,
4. pravo na informiranje i edukaciju potrošača,
5. pravo na udruživanje potrošača u svrhu zaštite njihovih interesa,
6. pravo na predstavljanje potrošača i sudjelovanje predstavnika potrošača u radu tijela koja rješavaju pitanja od njihova interesa.

Odnos prema drugim zakonima

Članak 2.

(1) Primjena odredaba ovoga Zakona ne utječe na prava koja potrošači imaju na temelju drugih zakona.

(2) Ako ovim Zakonom nije drukčije određeno, na obveznopravne odnose između potrošača i trgovca primijenit će se odredbe Zakona o obveznim odnosima.

Definicije

Članak 3.

(1) U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi znače:

- „*potrošač*“ je svaka fizička osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njegovoj poslovnoj djelatnosti niti obavljanju djelatnosti slobodnog zanimanja,
- „*trgovac*“ je bilo koja osoba koja sklapa pravni posao ili djeluje na tržištu u okviru svoje poslovne djelatnosti ili u okviru obavljanja djelatnosti slobodnog zanimanja,
- „*obavijest o proizvodu*“ je pisana obavijest u kojoj se navode osnovni podaci o proizvodu,
- „*proizvod u slobodnom (rasutom ili »rinfuzi«) stanju*“ je proizvod koji je ponuđen na prodaju potrošačima, a koji nije prethodno zapakiran i koji je izmjeren u nazočnosti potrošača,

- „*prethodno zapakirani proizvod*“ je prodajna cjelina proizvoda i ambalaže koja se, bez daljnje obrade, predaje krajnjem potrošaču,

(2) U smislu glave 6. dijela II. ovoga Zakona, trgovcem se smatra i osoba koja nastupa u ime ili za račun trgovca.

(3) U smislu dijela III. ovoga Zakona, pojedini izrazi znače:

- „*proizvod*“ je svaka roba ili usluga, uključujući nekretnine, prava i obveze,

- „*poslovna praksa trgovca prema potrošaču*“ (u daljnjem tekstu: „*poslovna praksa*“) je svaka radnja, propuštanje, način ponašanja ili predstavljanja, poslovna komunikacija, uključujući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište, koju je poduzeo trgovac, a izravno je povezana s promidžbom, prodajom ili isporukom proizvoda potrošaču,

- „*važan utjecaj na ekonomsko ponašanje potrošača*“ znači korištenje poslovne prakse radi znatnog umanjivanja sposobnosti potrošača da donese odluku utemeljenu na potpunoj obavijesti, što dovodi do toga da potrošač donosi odluku o poslu koju inače ne bi donio,

- „*pravila postupanja trgovaca*“ znači sporazum ili skup pravila koji nije donesen u obliku zakona ili nekog drugog propisa, a kojim je uređen način postupanja trgovaca koji su se obvezali poštivati ta pravila postupanja glede jedne ili više poslovnih praksi ili gospodarskih sektora,

- „*nositelj pravila postupanja trgovaca*“ je svaki subjekt, uključujući pojedinog trgovca ili skupinu trgovaca, koji je nadležan za sastavljanje i izmjenu pravila postupanja i/ili nadzor nad provođenjem tih pravila od strane onih koji su se obvezali provoditi ga,

- „*profesionalna pažnja*“ je standard strukovnih sposobnosti i stupanj pažnje za koje se razumno očekuje da će ih trgovac primjenjivati u odnosu s potrošačem, a koje su u skladu s poštenom tržišnom praksom i načelom savjesnosti i poštenja na području djelovanja trgovca,

- „*poziv na kupnju*“ je svaki oblik poslovne komunikacije kojim se navode osnovne karakteristike proizvoda i njegova cijena, i to na način koji je prikladan sredstvu poslovne komunikacije koji se koristi, a čime se kupcu daje mogućnost kupnje proizvoda,

- „*nedopušteni utjecaj*“ je iskorištavanje premoći u odnosu prema potrošaču i to uporabom pritiska, bez obzira na to jesu li pritom uporabljene sila ili prijetnja, na način kojim se u znatnoj mjeri ograničava sposobnost potrošača da donese odluku utemeljenu na potpunoj obavijesti (informiranu odluku),

- „*uređena profesija*“ znači profesionalnu djelatnost ili skupinu profesionalnih djelatnosti za čije pokretanje, obavljanje ili određeni način obavljanja zakon ili drugi propis izravno ili neizravno zahtijeva određenu profesionalnu kvalifikaciju,

- „*alternativno rješavanje sporova*“ predmnijeva rješavanje sporova između potrošača i trgovaca nastalih zbog povrede dobrih poslovnih običaja koje potrošači mogu pokrenuti pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore, Centrom za mirenje Hrvatske obrtničke komore ili Centrom za mirenje Hrvatske udruge poslodavaca, kao i pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore, a radi zaštite svojih prava zajamčenih zakonom i drugim propisima.

(4) U smislu dijela VII. ovoga Zakona, pojedini izrazi znače:

- „*radnik*“ je fizička osoba koja obavlja određene poslove za poslodavca kod kojeg je u radnom odnosu.

Izbor stranog prava

Članak 4.

Izborom stranog prava kao mjerodavnog prava potrošač koji ima boravište u Republici Hrvatskoj ne može biti lišen zaštite na koju ima pravo po ovom Zakonu ili drugom zakonu kojim se uređuju pojedini aspekti zaštite potrošača.

Obveza trgovca

Članak 5.

(1) Trgovac je dužan potrošaču ispuniti ugovor u skladu s odredbama ovoga Zakona i propisima obveznog prava.

(2) Trgovac je dužan, na zahtjev i prema izboru potrošača, proizvod koji ima nedostatak zamijeniti novim ispravnim proizvodom ili mu vratiti iznos plaćen za taj proizvod, odnosno sniziti cijenu ili, uz suglasnost potrošača, otkloniti nedostatak na proizvodu.

(3) Trgovac je u slučaju nedostatka kod obavljene usluge dužan, na zahtjev potrošača, vratiti iznos plaćen za tu uslugu, sniziti cijenu usluge ili otkloniti nedostatak obavljene usluge.

(4) Potrošač može u slučaju iz stavka 2. i 3. ovoga članka zahtijevati povrat plaćenog iznosa samo ako je prethodno dao trgovcu primjereni rok za ispunjenje ugovora.

(5) Nedostatak na proizvodu, odnosno obavljenoj usluzi, kada je to nužno, dokazuje se vještačenjem u za to ovlaštenim ustanovama ili uz pomoć ovlaštenog sudskog vještaka, a troškove vještačenja snosi potrošač ili trgovac, ovisno o rezultatu vještačenja.

(6) Trgovac je dužan, u tijeku jamstvenog roka, popraviti u primjerenom roku neispravan proizvod potrošaču koji je predao jamstveni (garancijski) list, ili, ako to nije moguće, umjesto istoga predati mu proizvod koji je ispravan.

Pravna narav zakonskih odredbi kojima se uređuju potrošački ugovori

Članak 6.

Ugovorne odredbe protivne odredbama ovoga Zakona ništete su.

II. PRODAJA PROIZVODA I PRUŽANJE USLUGA

Glava I.

OPĆE ODREDBE O PRODAJI NA MALO

Uvjeti prodaje proizvoda i pružanja usluga

Članak 7.

(1) Ako se izlaganje proizvoda na prodajnome mjestu, prema općim propisima obveznog prava, ne smatra ponudom, trgovac može odbiti s potrošačem sklopiti ugovor o prodaji proizvoda koji izlaže na prodajnome mjestu samo ako to proizlazi iz okolnosti slučaja ili običaja. Trgovac može odbiti pružiti uslugu koja je predmet njegovog poslovanja, samo ako to proizlazi iz okolnosti slučaja ili običaja.

(2) Trgovac mora svoje prodajne uvjete jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti u prodajnom prostoru. Posebne uvjete koje trgovac daje za pojedine proizvode mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti na prodajnim mjestima tih proizvoda. Ako trgovac pojedinim skupinama potrošača odobrava posebne uvjete (rodilje, mladenci, invalidi, umirovljenici i dr.), ti uvjeti trebaju biti jasno i vidljivo objavljeni u prodajnom prostoru.

(3) Trgovcu se zabranjuje davanje osobnih podataka potrošača bilo kojoj trećoj osobi bez prethodnog izričitog i pisanog odobrenja potrošača, osim ako je na to obvezan zakonom ili odlukom nadležnog tijela vlasti.

(4) Za usluge popravaka i održavanja proizvoda čija je vrijednost veća od 1000,00 kuna trgovac mora ispostaviti potrošaču predračun i radni nalog s opisom radova te upotrijebljenog materijala i dijelova za popravak. Radni nalog potpisuje trgovac i potrošač, a jedan primjerak radnog naloga mora se predati potrošaču.

(5) Ako se, u slučajevima iz stavka 4. ovoga članka, tijekom popravka pojavi potreba za dodatnim radovima i ugradnjom dodatnih dijelova (proširenje radnog naloga), trgovac mora za to dobiti prethodni pisani pristanak potrošača, osobno ili putem sredstava daljinske komunikacije, ako se proširenjem radnog naloga cijena povisuje za više od 10 posto.

Članak 8.

(1) Svaki trgovac je dužan potrošačima omogućiti podnošenje pisanih prigovora, bilo u prodajnom prostoru ili putem pošte, telefaks uređaja ili elektroničke pošte, te je na njih dužan odgovoriti u roku od 15 dana od dana zaprimljenog prigovora .

(2) Svaki trgovac, dužan je voditi i čuvati pisanu evidenciju prigovora potrošača iz stavka 1. ovoga članka najmanje godinu dana od dana primitka prigovora potrošača.

Isticanje cijena proizvoda i pružanja usluga

Članak 9.

(1) Trgovac mora jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti iznos utvrđene maloprodajne cijene i cijene za jedinicu mjere proizvoda ili usluge koje pruža i rezervnih dijelova koje prodaje s uslugom te označiti da je cijena u kunama. Uz isticanje cijene u kunama, trgovac može cijenu istaknuti i u drugim valutama.

(2) Pod maloprodajnom cijenom podrazumijeva se konačna cijena za pojedini proizvod ili uslugu, odnosno određenu količinu proizvoda, uključujući porez na dodanu vrijednost.

(3) Trgovac je dužan omogućiti potrošaču provjeru maloprodajne cijene iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Pod cijenom za jedinicu mjere podrazumijeva se konačna cijena, za jedan kilogram, cijena za jednu litru, jedan metar, jedan četvorni metar ili jedan kubni metar proizvoda ili neka druga jedinica količine koja se općenito ili uobičajeno koristi kod prodaje proizvoda na pojedinom području Republike Hrvatske, uključujući porez na dodanu vrijednost.

(5) Kod proizvoda u slobodnom (rasutom) stanju ističe se samo cijena za jedinicu mjere na prodajnome mjestu proizvoda.

(6) Cijenu za jedinicu mjere nije potrebno istaknuti ako je istovjetna s maloprodajnom cijenom proizvoda.

(7) Ako je drugim propisima određeno isticanje podatka o neto težini, za prethodno zapakirane proizvode, dovoljno je istaknuti cijenu za neto jedinicu mjere.

(8) Maloprodajna cijena i cijena za jedinicu mjere prethodno zapakiranog proizvoda mora biti istaknuta na proizvodu, odnosno ambalaži ili na prodajnom mjestu, kao i u izlogu. Na proizvodu ili na prodajnom mjestu, osim cijena iz stavka 1. ovoga članka, ne smiju se istaknuti druge cijene, osim u slučaju rasprodaje, sniženja te stečaja tvrtke.

(9) Trgovac cijenu mora istaknuti tako da ne oštećuje proizvod.

(10) Odredbe stavka 8. ovoga članka ne primjenjuju se na javne dražbe i prodaje umjetničkih djela i antikviteta te na cijene usluga uređene drugim propisima.

Isticanje cijene pri oglašavanju

Članak 10.

Pri oglašavanju u kojem se spominje maloprodajna cijena proizvoda ili usluga i cijena za jedinicu mjere proizvoda, ta cijena mora biti istovjetna cijeni kako je definirano odredbama članka 9. ovoga Zakona.

Plaćanje novčanih obveza

Članak 11.

Novčana obveza koju potrošač plaća putem pošte, banke ili neke druge ustanove za platni promet smatrat će se namirenom s danom kada je takva ustanova primila od potrošača nalog za plaćanje.

Račun

Članak 12.

(1) Trgovac mora za prodani proizvod, odnosno obavljenju uslugu potrošaču izdati račun koji mora biti točan, neizbrisiv, jasan, vidljiv i čitljiv u papirnatom ili elektroničkom obliku.

(2) Trgovac mora potrošaču omogućiti provjeru ispravnosti zaračunatog iznosa u odnosu na kupljene proizvode, odnosno pružene usluge.

(3) Trgovac se mora pridržavati istaknute maloprodajne cijene i uvjeta prodaje.

(4) Izdavanje računa nije dopušteno naplaćivati.

(5) Na slučajeve iz stavka 1. do 4. ovog članka, na odgovarajući će se način primijeniti odredbe Zakona o porezu na dodanu vrijednost koje uređuju pitanja ispostavljanja računa.

Isprave koje prate proizvod

Članak 13.

(1) Trgovac mora prigodom prodaje proizvoda potrošaču predati, ili ako je riječ o proizvodima u rasutom stanju predočiti, propisane isprave koje je proizvođač priredio radi lakše i sigurnije uporabe proizvoda (jamstvo, tehničku uputu, uputu za sklapanje, uputu za uporabu, popis ovlaštenih servisa, upozorenje o mogućoj opasnosti pri uporabi, izjavu o sukladnosti proizvoda i sl.).

(2) Isprave iz stavka 1. ovoga članka moraju biti napisane jasno, vidljivo i čitljivo na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom.

(3) Prijevod propisanih isprava koje je proizvođač pripremio radi lakše i sigurnije uporabe proizvoda, iz stavka 1. mora biti istovjetan izvorniku.

Ambalaža

Članak 14.

(1) Ambalaža mora biti neškodljiva za zdravlje, prilagođena obliku i masi proizvoda i ne smije dovesti potrošača u zabludu glede mase i veličine proizvoda te mora biti sukladna posebnim propisima koji propisuju zahtjeve za ambalažu.

(2) U slučaju ponude zamatanja posebnim papirom za zamatanje i dodatnim ukrasima, cijena tih proizvoda i usluge zamatanja mora biti istaknuta jasno, vidljivo i

čitljivo.

(3) Vrećice i torbe koje služe za nošenje kupljenih proizvoda i imaju u cijelosti ili djelomično logotip, znak, slogan i/ili naziv proizvođača ili trgovca smatraju se promidžbenim materijalom. Takvu ambalažu trgovac ne smije naplatiti.

(4) Trgovac mora na zahtjev potrošača zadržati ambalažu prodanog proizvoda.

Obećavanje dobitka

Članak 15.

Trgovac koji prigodom ponude proizvoda ili usluge potrošaču obećava dobitak u obliku nagrade ili daje druge slične izjave stvarajući dojam kod potrošača da je dobio priopćenu nagradu ili je nagradna igra završila a proizvod se i dalje tako obilježen nalazi u prometu dužan je predati proizvod koji je namijenjen za nagradu.

Ostavljanje oglasnih poruka i materijala

Članak 16.

(1) Zabranjeno je ostavljanje oglasnih poruka i materijala u ili na poštanskim sandučićima, te na ili ispred kućnih vrata potrošača ako je takva zabrana na njima jasno napisana.

(2) Za ostavljanje oglasnih poruka i materijala odgovoran je trgovac čija se roba i usluge oglašavaju na oglasnim porukama i materijalima.

Glava II.

OBAVIJEST O PROIZVODU

Članak 17.

(1) Obavijest o proizvodu podrazumijeva sve pisane oznake, trgovačku oznaku, zaštitni znak, naziv marke, slikovni prikaz ili simbol koji se odnosi na proizvod, a stavlja se na ambalažu, naljepnicu ili privjesnicu, na dokumente te obavijesti koji prate ili se odnose na taj proizvod.

(2) Obavijest o proizvodu obvezna je za svaki proizvod i mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:

- proizvođački naziv proizvoda, ime pod kojim se proizvod prodaje,
- tip i model proizvoda te oznaku mjere proizvoda, ako je to bitno obilježje proizvoda,
- datum proizvodnje i rok uporabe, ako je to propisano,
- za domaće proizvode naziv i sjedište proizvođača te zemlju podrijetla,
- za uvozne proizvode naziv i sjedište uvoznika, naziv proizvođača te zemlju podrijetla.

(3) Uz podatke iz stavka 2. ovoga članka, obavijest o proizvodu mora sadržavati i podatke utvrđene posebnim propisima.

(4) Iznimno, odredba stavka 2. ovoga članka ne primjenjuje se na proizvode za koje su pravila o obavijesti o proizvodu određena odredbama Zakona o hrani i na njemu temeljenim provedbenim propisima.

(5) Proizvođački naziv proizvoda iz stavka 2. podstavka 1. ovog članka pod kojim se proizvod prodaje je oznaka ili opis proizvoda i ako je potrebno, njegove uporabe koja je dovoljno precizna da potrošaču omogući prepoznavanje traženog proizvoda i razlikovanje od drugih sličnih proizvoda s kojima bi ga se moglo zamijeniti.

(6) Sjedište iz stavka 2. podstavka 4. i 5. ovoga članka obvezno sadrži mjesto, ulicu i kućni broj.

(7) Zemljom podrijetla iz stavka 2. podstavka 4. i 5. ovoga članka smatra se zemlja u kojoj je proizvod proizveden, odnosno zemlja u kojoj je proizvod podvrgnut procesu koji je posljednji bitno promijenio njegova svojstva.

Članak 18.

(1) Obavijest o proizvodu mora se nalaziti na proizvodu ili ambalaži, a za njezino postojanje na proizvodu i potpunost odgovoran je trgovac.

(2) Svi podaci iz obavijesti o proizvodu iz članka 17. stavka 2. ovoga Zakona moraju biti istiniti, jasni, vidljivi i čitljivi te napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom, što ne isključuje mogućnost istodobne uporabe i drugih jezika i znakova lako razumljivih potrošaču. Za podatke iz obavijesti o proizvodu odgovoran je proizvođač, a za uvozne proizvode uvoznik.

(3) Obavijest o proizvodu mora biti lako uočljiva, općerazumljiva, jednoznačna, čitljiva, neizbrisiva i ne smije biti prekrivena drugim tekstom ili slikovnim materijalom.

(4) Za proizvode u rasutom stanju obavijest o proizvodu mora se istaknuti na ambalaži u kojoj se proizvod stavlja u prodaju ili na prodajnom mjestu ako se proizvod ne drži u posebnoj ambalaži.

(5) Obavijest o proizvodu mora biti istaknuta tako da ne oštećuje proizvod.

Glava III.

AKCIJSKA PRODAJA, SNIŽENJE, RASPRODAJA I PRODAJA PROIZVODA S GREŠKOM

Akcijaska prodaja

Članak 19.

(1) Akcijaska prodaja je prodaja određene količine proizvoda jednog proizvođača u određeno vrijeme na određenom mjestu, i to po cijeni koja je niža od cijene tog proizvoda u redovitoj prodaji.

(2) Proizvod iz stavka 1. ovoga članka mora biti jasno, vidljivo i čitljivo označen riječima „akcija“ ili „akcijaska prodaja“.

Sniženje i rasprodaja

Članak 20.

(1) Proizvod koji se prodaje na sniženju, odnosno rasprodaji mora biti jasno, vidljivo i čitljivo označen cijenom prije i cijenom nakon sniženja, odnosno tijekom rasprodaje.

(2) Ako je postotak sniženja cijena objavljen u rasponu, najveći postotak sniženja na početku sniženja, odnosno rasprodaje, mora se odnositi na najmanje jednu petinu svih proizvoda na sniženju, odnosno rasprodaji.

(3) Na cijene proizvoda na sniženju, odnosno rasprodaji odgovarajuće se primjenjuju odredbe članka 9. ovoga Zakona.

(4) Rasprodajom iz stavka 1. ovoga članka smatra se prodaja robe po sniženoj cijeni u slučaju prestanka poslovanja trgovca, prestanka poslovanja u prodajnom objektu i prestanka prodaje određenog proizvoda iz predmeta poslovanja trgovca.

(5) Snižanjem iz stavka 1. ovoga članka smatra se prodaja robe po sniženoj cijeni nakon proteka sezone, prodaja proizvoda s greškom, prigodna sajamska prodaja u okviru sajamske priredbe i stalna prodaja po sniženim cijenama u specijaliziranim prodavaonicama, bez obzira na razloge sniženja cijene.

Članak 21.

Proizvod koji je na sniženju, odnosno rasprodaji jer mu istječe rok uporabe mora dodatno imati jasno, vidljivo i čitljivo istaknut najkraći ili krajnji rok uporabe.

Fizičko odvajanje proizvoda na sniženju, odnosno rasprodaji

Članak 22.

Trgovac mora fizički odvojiti proizvode koje je stavio na sniženje, odnosno rasprodaju od proizvoda koji nisu na sniženju, odnosno rasprodaji te jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti da je riječ o sniženju, odnosno rasprodaji.

Proizvod s greškom

Članak 23.

Ako trgovac prodaje proizvod koji ima grešku, mora takav proizvod fizički odvojiti od ostalih proizvoda i jasno, vidljivo i čitljivo obilježiti na proizvodu ili na prodajnom mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom te upoznati potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu.

Glava IV.
JAVNE USLUGE KOJE SE PRUŽAJU POTROŠAČIMA

Članak 24.

(1) U smislu ovoga Zakona javnim uslugama smatraju se distribucija električne energije, opskrba električnom energijom, distribucija plina, opskrba plinom, distribucija toplinske energije, opskrba toplinskom energijom, opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, prijevoz putnika u javnom prometu, poštanske usluge, održavanje čistoće, odlaganje komunalnog otpada, održavanje groblja i krematorija i prijevoz pokojnika, obavljanje dimnjačarskih poslova i javne telekomunikacijske usluge.

(2) Prodaja potrošačima javnih usluga mora biti obračunata primjenom cijena utvrđenih posebnim propisima.

(3) Prodaja potrošačima javnih usluga, kada to priroda javne usluge dopušta, mora biti obračunata prema potrošnji.

(4) Uslugu očitavanja mjernih uređaja nije dopušteno naplaćivati, osim u slučaju kada potrošač zahtijeva nestandardno očitavanje propisano posebnim propisom.

(5) Trgovac mora potrošaču omogućiti upoznavanje unaprijed sa svim uvjetima korištenja javnih usluga i te uvjete javno objaviti u medijima.

(6) Tijela koja odlučuju o pravima i obvezama potrošača javnih usluga, moraju osnovati savjetodavna tijela u koja će biti uključeni predstavnici udruga potrošača, a odluke će donositi nakon mišljenja savjetodavnog tijela, na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način.

(7) Trgovac koji pruža javnu uslugu dužan je osnovati povjerenstvo za reklamacije potrošača u kojem trebaju biti zastupljeni predstavnici udruga za zaštitu potrošača. Povjerenstvo mora pisano odgovoriti potrošačima na zaprimljene reklamacije u roku od 30 dana od dana zaprimanja reklamacije.

(8) Savjetodavna tijela iz stavka 6., ovoga članka, odnosno povjerenstva za reklamacije potrošača iz stavka 7. ovoga članka financiraju tijela koja ih osnivaju sukladno svojim internim aktima.

(9) Tražbina naknada za javne usluge, kao i za sve troškove kućanstava koji se plaćaju u stalnim mjesečnim ili kvartalnim iznosima, zastarijeva za jednu godinu.

Priključak na distribucijsku mrežu

Članak 25.

Trgovac koji pruža javnu uslugu putem distribucijske mreže mora omogućiti potrošačima priključak na distribucijsku mrežu i uporabu priključka i mreže te pružanje usluga u skladu s posebnim propisima, koncesijskim ugovorima ili općim aktima jedinice lokalne samouprave na čijem području se usluga pruža, pod nediskriminirajućim, unaprijed poznatim i ugovorenim uvjetima.

Obustavljanje pružanja javne usluge

Članak 26.

(1) Ako se račun pružatelja javne usluge osporava bilo u kojem sudskom ili izvansudskom postupku, a potrošač uredno podmiruje sve sljedeće nesporne račune, trgovac – pružatelj javne usluge ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge do okončanja navedenoga sudskog ili izvansudskog postupka.

(2) Ako je pružatelj javne usluge obustavio pružanje usluge prije nego što je od nadležnog tijela ili osobe obaviješten o pokrenutom postupku iz stavka 1. ovoga članka, dužan je ponovo započeti i nastaviti pružati uslugu potrošaču do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka.

(3) Obveza iz stavka 1. i 2. ovoga članka odnosi se i na slučaj kada pružatelj javne usluge pokrene postupak prisilne naplate protiv potrošača.

(4) Sudskim ili izvansudskim postupkom u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka smatra se svaki postupak predviđen važećim propisima, kao i svaki postupak predviđen općim uvjetima ili drugim pravilima pružatelja javne usluge.

Održavanje kvalitete javne usluge

Članak 27.

Trgovac koji pruža javnu uslugu mora održavati kvalitetu javne usluge u skladu s zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Članak 28.

(1) Tijela koja dodjeljuju ovlaštenje za obavljanje javnih usluga dužna su osigurati, svaki u djelokrugu svojih zakonom propisanih nadležnosti, da nositelj navedenog ovlaštenja pruža usluge vodeći računa o sigurnosti, redovitosti i kvaliteti javne usluge te da je javna usluga ravnopravno pristupačna svim potrošačima.

(2) Nadležna tijela iz stavka 1. ovoga članka dužna su omogućiti uvjete za tržišno natjecanje na području javnih usluga.

Glava V.

PLAĆANJE PREDUJMOM

Kamate na predujam

Članak 29.

(1) Ako trgovac zahtijeva ili izričito uvjetuje kupnju proizvoda ili pružanje usluge

djelomičnim ili ukupnim jednokratnim ili obročnim predujmom i isporuči proizvod ili obavi uslugu nakon primitka predujma, dužan je potrošaču prigodom isporuke proizvoda ili pružene usluge obračunati i isplatiti kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana primljenog predujma do dana isporuke proizvoda, ako je rok isporuke proizvoda ili usluge dulji od jednog mjeseca.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka primjenjuje se i u slučaju kad trgovac ne može isporučiti ugovoreni proizvod ili obaviti uslugu.

Glava VI.

UGOVORI SKLOPLJENI IZVAN POSLOVNIH PROSTORIJA TRGOVCA

Područje primjene

Članak 30.

(1) Odredbe ove glave Zakona primjenjuju se na ugovore koji su sklopljeni u vrijeme izleta koji je organizirao trgovac izvan njegovih poslovnih prostorija, u vrijeme posjeta trgovca domu potrošača, domu drugog potrošača ili radnome mjestu potrošača.

(2) Odredbe ove glave Zakona primjenjuju se i na ugovore čije je sklapanje ponudio potrošač pod uvjetima koji su slični onima koji su opisani u stavku 1. ovoga članka, bez obzira na to je li potrošač bio vezan tom ponudom ili nije prije njezina prihvaćanja od strane trgovca.

(3) Trgovac koji sklapa ugovor na način opisan stavkom 1. ovoga članka mora se potrošaču legitimirati identifikacijskom karticom.

Ugovori isključeni od primjene ove glave Zakona

Članak 31.

(1) Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na ugovore:

- o građenju koji se sklapaju radi izgradnje na određenoj nekretnini,
- o prodaji, najmu, zakupu i drugim pravima na nekretninama,
- o periodičnoj dostavi hrane, pića ili drugih proizvoda namijenjenih dnevnoj uporabi u kućanstvu koji se putem pokretne prodaje na malo isporučuju u pravilnim vremenskim razmacima,

– sklopljene na temelju kataloga trgovca, ako ga je potrošač imao prilike pročitati bez nazočnosti trgovca ili njegova predstavnika, ako je predviđeno da će na temelju tog ugovora ili nekog kasnije sklopljenog ugovora trgovac i potrošač ostati u trajnijoj vezi te ako je i u katalogu i u ugovoru potrošač bio jasno obaviješten o njegovu pravu na raskid ugovora iz članka 33. ovoga Zakona,

- o osiguranju,
- o prodaji vrijednosnih papira.

(2) Odredbe ove glave Zakona primjenjuju se na ugovore o prodaji proizvoda namijenjenog njegovoj ugradnji u nekretninu, kao i na ugovore o građenju kojima je svrha popravak ili obnova nekretnine.

Obavijest o pravu na raskid ugovora

Članak 32.

(1) U slučaju sklapanja ugovora iz ove glave Zakona, trgovac je dužan potrošaču dati pisanu obavijest o njegovu pravu na raskid ugovora prema članku 33. ovoga Zakona.

(2) Obavijest mora sadržavati ime, odnosno tvrtku ili naziv trgovca, njegovu adresu, datum slanja obavijesti, podatke potrebne radi identifikacije ugovora, poglavito naznaku ugovornih strana te predmet ugovora i njegovu cijenu, kao i rok za raskid ugovora iz članka 33. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Obavijest mora biti uručena potrošaču najkasnije u trenutku sklapanja ugovora.

(4) U slučaju spora trgovac je dužan dokazati da je potrošaču na vrijeme predao obavijest iz stavaka 1. do 3. ovoga članka.

Raskid ugovora

Članak 33.

(1) Potrošač ima pravo, ne navodeći razloge za to, jednostrano raskinuti ugovor iz ove glave Zakona u roku od 14 dana od dana primitka pisane obavijesti iz članka 32. ovoga Zakona.

(2) Ugovor se raskida pisanom obaviješću o raskidu.

(3) Ugovor je raskinut u trenutku kada je trgovac primio obavijest o raskidu.

(4) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme ako je obavijest o raskidu upućena unutar roka iz stavka 1. ovoga članka.

Raskid ugovora u slučaju da obavijest o pravu na raskid nije izdana

Članak 34.

Ako potrošač nije primio pisanu obavijest iz članka 32. ovoga Zakona, njegovo pravo na raskid ugovora iz članka 33. ovoga Zakona nije vremenski ograničeno.

Posljedice raskida ugovora

Članak 35.

(1) U slučaju raskida ugovora, potrošač je dužan vratiti proizvod trgovcu o svom trošku.

(2) Potrošač ne odgovara za štetu koju je trgovac pretrpio zbog raskida ugovora.

(3) Trgovac je dužan, najkasnije u roku od 30 dana od dana primitka pisane obavijesti o raskidu, vratiti potrošaču cjelokupan iznos koji je potrošač do tog trenutka platio na temelju ugovora, uvećan za zatezne kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje računajući od primitka pisane obavijesti o raskidu do isplate.

Glava VII.

UGOVOR SKLOPLJEN NA DALJINU

Pojam ugovora sklopljenog na daljinu

Članak 36.

Ugovor na daljinu je ugovor sklopljen između trgovca i potrošača u okviru organizirane prodaje proizvoda ili organiziranog obavljanja usluga trgovca koji za potrebe sklapanja takvih ugovora isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije.

Sredstva daljinske komunikacije

Članak 37.

(1) Sredstva daljinske komunikacije jesu ona sredstva koja su pogodna za sklapanje ugovora između trgovca i potrošača bez istodobne fizičke nazočnosti trgovca i potrošača na jednome mjestu.

(2) Sredstva iz stavka 1. ovoga članka, među ostalim, jesu: adresirani i neadresirani tiskani materijali, standardna pisma i dopisnice, tiskana promidžbena poruka s narudžbenicom, katalog, telefon s ljudskim posredovanjem i bez njega, radio, videofon, videotekst, telefaks uređaj, televizija i elektronička pošta.

Operator sredstva daljinske komunikacije

Članak 38.

Operator sredstva daljinske komunikacije je bilo koja osoba čiji posao, zanimanje ili djelatnost uključuje i omogućavanje korisniku uporabu jednog ili više sredstava daljinske komunikacije.

Područje primjene odredaba ove glave Zakona

Članak 39.

Odredbe ove glave Zakona neće se primjenjivati na:

– ugovore glede financijskih usluga na koje se odnose odredbe glave 8. ovoga dijela Zakona, osim odredaba članaka 42., 53. i 54. ove glave Zakona,

- ugovore sklopljene kupnjom na automatima za prodaju,
- ugovore sklopljene s telekomunikacijskim operatorom uporabom javnih govornica,
- ugovore o građenju,
- ugovore kojima je svrha stjecanje prava na nekretnini, osim na ugovore o najmu i zakupu nekretnine,
- ugovore sklopljene javnom dražbom.

Isključenje primjene pojedinih odredaba ove glave Zakona

Članak 40.

(1) Odredbe članaka 43. do 51. i čl. 52. stavka 1. ovoga Zakona neće se primjenjivati na:

- ugovore o kontinuiranoj dostavi hrane, pića i ostale robe namijenjene svakodnevnoj uporabi u kućanstvu ili na radnome mjestu potrošača,
- ugovore o organiziranju putovanja,

(2) Kod ugovora o pružanju usluga razonode na otvorenome trgovac može ugovorom isključiti od primjene na taj ugovor odredbu članka 52. stavka 2. ovoga Zakona u pojedinim, ugovorom određenim, situacijama.

Zabrana sklapanja određenih ugovora sredstvima daljinske komunikacije

Članak 41.

Sredstvima daljinske komunikacije nije dopušteno sklapati ugovore o prodaji lijekova, medicinskih i veterinarskih proizvoda, eksploziva, oružja i ostalih proizvoda za koje je prije stavljanja u promet potrebno izdati odobrenje nadležnog ministarstva.

Ograničavanje uporabe sredstava daljinske komunikacije

Članak 42.

(1) Uporaba telefona bez ljudskog posredovanja (automatskih govornih automata), elektroničke pošte i telefaks uređaja u svrhu sklapanja ugovora dopuštena je samo uz prethodnu suglasnost potrošača.

(2) Uporaba ostalih sredstava daljinske komunikacije u svrhu sklapanja ugovora dopuštena je ako se potrošač tomu izričito ne protivi.

(3) Uporabu sredstava daljinske komunikacije u slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka nije dopušteno naplatiti potrošaču.

Prethodna obavijest

Članak 43.

- (1) U primjerenom roku prije sklapanja ugovora potrošač mora biti obaviješten o:
- imenu, tvrtki ili nazivu, matičnom broju i sjedištu trgovca ili osobe kojoj potrošač može iznijeti svoje prigovore,
 - proizvodu ili usluzi koji se nude te njihovu nazivu,
 - glavnim svojstvima proizvoda ili usluge,

- cijeni proizvoda ili usluge, uključujući sva porezna i druga davanja,
- troškovima dostave proizvoda,
- načinu plaćanja te načinu i roku isporuke proizvoda ili pružanja usluge,
- uslugama koje se nude nakon prodaje (servisiranje i prodaja zamjenskih dijelova),
- jamstvima koja se daju uz proizvod ili uslugu,
- pravu potrošača na raskid ugovora iz članka 45. ovoga Zakona i roku za raskid,
- situacijama u kojima je isključeno pravo potrošača na raskid ugovora,
- pretpostavkama i postupku otkaza ugovora sklopljenog na neodređeno vrijeme ili za razdoblje dulje od godinu dana,
- troškovima uporabe sredstava daljinske komunikacije kada se taj trošak ne zaračunava po osnovnoj tarifi,
- razdoblju u kojem ponuda ili cijena vrijede,
- ako je riječ o ugovorima o kontinuiranoj prodaji proizvoda ili ugovorima o kontinuiranom pružanju usluga, najkraćem vremenu na koje trgovac pristaje sklopiti ugovor.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasno istaknutu komercijalnu namjeru trgovca, te mora biti jednoznačna, jasna, lako razumljiva i prilagođena sredstvu daljinske komunikacije koja se koristi.

(3) U slučaju uporabe telefona, identitet trgovca, kao i komercijalna svrha poziva moraju biti izričito navedeni prilikom započinjanja razgovora.

(4) Obavijest mora sadržavati upozorenje da ugovor u ime i za račun maloljetnika ili potpuno poslovno nesposobne osobe mogu sklopiti samo njihovi zakonski zastupnici, odnosno upozorenje da djelomično poslovno sposobne osobe mogu sklopiti ugovor samo uz suglasnost njihova zakonskog zastupnika.

Potvrda prethodne obavijesti

Članak 44.

(1) Najkasnije u trenutku isporuke proizvoda, odnosno najkasnije na dan početka pružanja usluge potrošaču mora biti predana potvrda prethodne obavijesti u pisanom ili u nekom drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju.

(2) Potvrda prethodne obavijesti mora sadržavati sve podatke koje sadrži i prethodna obavijest.

(3) U slučaju sklapanja ugovora o usluzi koja se pruža jednokratnom uporabom sredstava daljinske komunikacije i koju naplaćuje operator sredstava daljinske komunikacije, trgovac neće biti dužan izdati potvrdu prethodne obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, međutim potrošač mora u svakom slučaju biti obaviješten o sjedištu trgovca ili drugoj adresi na koju može nasloviti prigovor.

(4) U slučajevima u kojima je dužan izdati potvrdu prethodne obavijesti, teret dokaza izdavanja te obavijesti je na trgovcu.

Pravo na raskid ugovora

Članak 45.

(1) Svaki ugovor sklopljen sredstvom daljinske komunikacije na koji se primjenjuju pravila sadržana u ovoj glavi Zakona potrošač može, ne navodeći za to razlog, raskinuti u roku od sedam dana.

(2) U slučaju sklapanja ugovora o prodaji proizvoda, rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći od dana kada je potrošač primio proizvod, uz pretpostavku da je prije toga potrošaču bila dostavljena potvrda prethodne obavijesti iz članka 44. ovoga Zakona.

(3) U slučaju sklapanja ugovora o pružanju usluge, rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći od dana sklapanja ugovora, odnosno, ako do trenutka sklapanja ugovora potrošaču nije bila dostavljena potvrda prethodne obavijesti, od dana primitka potvrde prethodne obavijesti.

Rok za raskid ugovora ako potvrda prethodne obavijesti nije dostavljena

Članak 46.

(1) Ako trgovac nije potrošaču dostavio potvrdu prethodne obavijesti iz članka 44. ovoga Zakona, potrošač će imati pravo raskinuti ugovor u roku od tri mjeseca.

(2) U slučaju sklapanja ugovora o prodaji proizvoda, rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći od dana primitka proizvoda.

(3) U slučaju sklapanja ugovora o pružanju usluge, rok iz stavka 1. ovoga članka počinje teći od dana sklapanja ugovora.

(4) Ako trgovac, u roku iz stavka 1. ovoga članka, dostavi potrošaču potvrdu prethodne obavijesti iz članka 44. ovoga Zakona, potrošač ima pravo raskinuti ugovor u roku od 14 dana od dana primitka potvrde prethodne obavijesti.

Oblik raskida ugovora

Članak 47.

(1) Ugovor se raskida pisanom obaviješću o raskidu poslanom trgovcu.

(2) Ugovor je raskinut u trenutku kada je trgovac primio obavijest o raskidu.

(3) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme, ako je obavijest o raskidu upućena unutar rokova iz članka 45. i 46. ovoga Zakona.

Posljedice raskida ugovora

Članak 48.

(1) U slučaju raskida ugovora, potrošač je dužan o svom trošku vratiti proizvod trgovcu.

(2) Potrošač ne odgovara za štetu koju je trgovac pretrpio zbog raskida ugovora.

(3) Trgovac je dužan, u roku od 30 dana od dana primitka pisane obavijesti o raskidu, vratiti potrošaču cjelokupan iznos koji je potrošač do trenutka raskida platio na temelju ugovora, uvećan za zatezne kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od primitka pisane obavijesti o raskidu do isplate.

Isključenje prava na raskid ugovora

Članak 49.

Osim ako stranke nisu drukčije ugovorile, potrošač nema pravo na raskid na temelju članka 45. i 46. ovoga Zakona ako je riječ o ugovoru:

- o pružanju usluge, ako je pružanje usluge, uz izričit pristanak potrošača, započelo prije isteka roka u kojem je potrošač imao pravo tražiti raskid ugovora,
- o prodaji proizvoda ili obavljanju usluge čija je cijena ovisna o fluktuacijama na financijskom tržištu,
- o prodaji proizvoda izrađenog na temelju potrošačeve specifikacije, proizvoda izrađenog isključivo za potrošača ili proizvoda koji zbog svoje naravi ne može biti vraćen ili je podložan brzom propadanju,
- o prodaji audio ili video zapisa te računalnih programa koje je potrošač otpakirao,
- o prodaji novina, periodičnih publikacija i magazina
- o igrama na sreću.

Utjecaj raskida ugovora na odobreni zajam

Članak 50.

Ako je, radi djelomične ili potpune isplate cijene iz ugovora o prodaji proizvoda ili usluge sklopljenog na daljinu, potrošaču odobren zajam od strane trgovca ili neke treće osobe koja je potrošaču zajam odobrila na temelju njezina sporazuma s trgovcem, raskidom ugovora o prodaji proizvoda ili usluge raskida se i ugovor o zajmu.

Posljedice raskida ugovora o zajmu

Članak 51.

Ako potrošač, na temelju odredaba članaka 45. do 50. ovoga Zakona, raskine ugovor o zajmu, trgovac ili treća osoba koja mu je odobrila zajam na temelju sporazuma s trgovcem nema pravo zaračunati potrošaču nikakve troškove, kamate ili kaznu.

Ispunjenje ugovora u roku

Članak 52.

(1) Trgovac je dužan ispuniti ugovor o prodaji robe ili obavljanju usluge sklopljen na daljinu u roku od 30 dana od dana kad mu je potrošač poslao narudžbu, osim ako su strane drukčije odredile.

(2) Ne ispuni li trgovac ugovor u roku, pa makar i zbog toga jer naručeni proizvod nema na zalihama ili nije u mogućnosti pružiti naručenu uslugu, mora potrošača o tome obavijestiti, a potrošač može, po svom izboru, izjaviti da raskida ugovor ili ostaviti trgovcu primjereni naknadni rok za ispunjenje.

(3) Odluči li se potrošač, u slučaju iz stavka 2. ovoga članka, raskinuti ugovor trgovac mu je dužan vratiti plaćeno što je moguće prije, a najkasnije u roku od 30 dana otkada je

nastupilo zakašnjenje, uvećano za zatezne kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od primitka pisane obavijesti o raskidu do isplate.

Zlouporaba kreditne kartice potrošača od strane trgovca

Članak 53.

Ako je u vezi s ugovorom iz ove glave Zakona zlouporabljena kreditna ili debitna kartica određenog potrošača, oštećeni je potrošač ovlašten zahtijevati storniranje plaćanja, odnosno ako je plaćanje već izvršeno, potrošač ima pravo zahtijevati od trgovca da mu vrati ili nadoknadi plaćeni iznos uvećan za zatezne kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od dana kada je plaćanje izvršeno.

Zabrana slanja proizvoda bez narudžbe potrošača

Članak 54.

(1) Nije dopušteno isporučiti potrošaču proizvod ili pružiti uslugu koju potrošač nije unaprijed naručio, ako je riječ o naplatnom poslu.

(2) Ako trgovac, suprotno stavku 1. ovoga članka, pošalje potrošaču određeni proizvod, smatra se da je taj proizvod promidžbeni dar trgovca.

(3) Ništetna je odredba u uvjetima poslovanja trgovca ili ponudi poslanoj bez prethodne narudžbe potrošača prema kojoj bi šutnja potrošača značila prihvatanje ponude.

(4) Odredbama stavaka 1. do 3. ovoga članka ne dovode se u pitanje odredbe ovog ili drugih zakona o prešutnom obnavljanju ugovora.

Teret dokaza

Članak 55.

U parničnom postupku pokrenutom protiv trgovca ili operatora sredstava daljinske komunikacije zbog povrede prava potrošača iz ove glave Zakona teret dokaza glede postojanja prethodne obavijesti, pisane potvrde prethodne obavijesti i pridržavanja rokova ispunjenja ugovora sklopljenog sredstvima daljinske komunikacije je na trgovcu, odnosno operatoru sredstava daljinske komunikacije.

Glava VIII.

POTROŠAČKI UGOVOR O FINANCIJSKIM USLUGAMA SKLOPLJEN NA DALJINU

Pojam

Članak 56.

(1) Potrošački ugovor o financijskim uslugama sklopljen na daljinu ugovor je između trgovca - davatelja financijske usluge (u daljnjem tekstu: davatelj financijske usluge) i potrošača. Predmet ugovora je pružanje financijskih usluga a sklopljen je u okviru organizirane prodaje proizvoda ili usluga davatelja financijske usluge koji prije i u vrijeme sklapanja ugovora, za potrebe sklapanja takvih ugovora, isključivo koristi jedno ili više sredstava daljinske komunikacije iz članka 37. ovoga Zakona.

(2) Financijske usluge na koje se odnosi ugovor iz stavka 1. ovoga članka jesu bankovne usluge, usluge kreditiranja, usluge osiguranja, uključujući usluge dobrovoljnog mirovinskog osiguranja, investicijske usluge, usluge stambene štednje te usluge platnog prometa.

(3) U slučaju da se na temelju potrošačkog ugovora o financijskim uslugama potrošaču sukcesivno pruža određena usluga, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga, odredbe ove glave Zakona odnose se samo na početni ugovor.

(4) U slučaju da se potrošaču sukcesivno pružaju određene usluge, odnosno da mu se pruža niz odvojenih usluga, a da između njega i davatelja financijske usluge nije sklopljen početni ugovor, odredbe članka 57. do 62. ovoga Zakona primjenjivat će se samo kad se ta usluga pruža prvi put.

(5) Ako, u slučaju iz stavka 4. ovoga članka, usluga određene vrste potrošaču nije pružena u razdoblju od godinu dana, sljedeća usluga iste vrste smatrat će se prvom uslugom te će se, sukladno odredbi stavka 4. ovoga članka, na tu uslugu primjenjivati odredbe članka 57. do 62. ovoga Zakona.

Prethodna obavijest

Članak 57.

(1) U primjerenom roku prije sklapanja ugovora potrošač mora biti obaviješten o davatelju financijske usluge, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova.

(2) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati podatke koji su predviđeni člancima 58. do 61. ovoga Zakona.

(3) Prethodna obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati jasno istaknutu komercijalnu namjeru davatelja financijske usluge, mora biti jednoznačna, jasna, lako razumljiva i prilagođena sredstvu daljinske komunikacije koje se rabi.

(4) U slučaju uporabe telefona, identitet davatelja financijske usluge, kao i komercijalna svrha poziva moraju biti izričito navedeni prilikom započinjanja razgovora. Uz izričiti pristanak potrošača, osoba koja u ime davatelja financijske usluge kontaktira s

potrošačem, dužna je obavijestiti ga o svom identitetu, kao i o prirodi odnosa između nje i davatelja financijske usluge te podacima predviđenim člankom 59. podstavcima 1., 2. i 5. te člankom 60. podstavkom 1. ovoga Zakona. Osoba koja kontaktira s potrošačem obavijestit će ga o tome da mu na njegov zahtjev mogu biti dostavljene daljnje obavijesti te će ga obavijestiti o tome kakve su prirode te obavijesti. U svakom slučaju, davatelj financijske usluge dužan je dostaviti potrošaču obavijest koja sadrži sve podatke iz članaka 58. do 61. ovoga Zakona prilikom ispunjenja svoje obveze iz članka 62. ovoga Zakona.

(5) Obavijesti o ugovornim obvezama potrošača, koje su mu dostavljene prije sklapanja ugovora, moraju biti sukladne ugovornim obvezama koje bi za potrošača proizlazile iz primjene prava koje će biti mjerodavno za taj ugovor, ako on naknadno bude sklopljen.

(6) Uz podatke koji su navedeni u stavcima 1. do 5. ovoga članka te člancima 58. do 61. ovoga Zakona, potrošač mora biti obaviješten i o svim ostalim podacima predviđenim propisima kojima se uređuju pojedine financijske usluge koje su predmet ugovora između potrošača i davatelja financijske usluge.

Članak 58.

(1) Obavijest o davatelju financijske usluge sadrži: njegovo ime, naziv ili tvrtku, punu adresu njegovog prebivališta ili sjedište, bilo koju drugu adresu koja utječe na njegov odnos s potrošačem te njegov matični broj i registar u kojem je upisan.

(2) Ako je djelatnost davatelja financijske usluge podložna izdavanju određene dozvole ili dopuštenja od strane tijela javne vlasti, obavijest o davatelju usluge uključuje i navođenje pojedinosti te dozvole ili dopuštenja, poput navođenja tijela koje je izdalo dozvolu ili dopuštenje, na koji je rok i s kojim sadržajem izdana ta dozvola ili dopuštenje.

(3) Ako davatelj financijske usluge u Republici Hrvatskoj ima svog predstavnika, obavijest o davatelju financijske usluge uključuje i ime, naziv ili tvrtku tog predstavnika, kao i punu adresu koja utječe na odnos potrošača s tim predstavnikom.

(4) Ako potrošač stupa u ugovorni odnos s davateljem financijske usluge putem neke druge osobe, koja nije njegov predstavnik, obavijest o davatelju financijske usluge uključuje i ime, naziv ili tvrtku te osobe, svojstvo u kojemu ona djeluje, te sjedište ili drugu adresu koja utječe na odnos potrošača s tom osobom.

Članak 59.

Obavijest o financijskoj usluzi koja je predmet ugovora sadrži:

- opis osnovnih obilježja financijske usluge,
- ukupnu cijenu koju je potrošač dužan platiti za tu uslugu, uključujući sve poreze, pristojbe, naknade i ostale troškove, odnosno, kad točan iznos ukupne cijene nije moguće utvrditi, elemente za izračun ukupne cijene koji omogućavaju potrošaču da sam utvrdi cijenu,
- ako je to potrebno, naznaku da financijska usluga uključuje financijske instrumente povezane s posebnim rizikom koji proizlazi iz specifičnosti tog instrumenta, odnosno financijske usluge koja se nudi,
- ako je to potrebno, naznaku da cijena ili rezultati financijske usluge ovise o promjenama na financijskom tržištu na koje davatelj financijske usluge nema utjecaja te

naznaku da dosadašnja cijena i rezultati financijske usluge nisu pokazatelj buduće cijene i budućih rezultata te financijske usluge,

- naznaku o postojanju mogućnosti da potrošač bude obavezan na plaćanje nekih dodatnih poreza ili troškova, u skladu s poreznim propisima koje ne plaća davatelju financijske usluge, odnosno koje ne plaća putem davatelja financijske usluge,
- bilo koje vremensko ograničenje valjanosti obavijesti,
- pojedinosti glede plaćanja cijene i ispunjenja financijske usluge,
- naznaku bilo kojeg dodatnog troška koji je potrošač dužan platiti za uporabu sredstava daljinske komunikacije.

Članak 60.

Obavijest o pojedinostima ugovora sadrži:

- naznaku postoji li ili ne postoji pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora prema članku 63. ovoga Zakona te, kada to pravo postoji, naznaku roka u kojem se to pravo može ostvariti, pretpostavke pod kojima se ono može ostvariti, uključujući i naznaku iznosa na čije bi plaćanje potrošač mogao biti obavezan na temelju članka 66. stavka 3. ovoga Zakona, kao i naznaku posljedica neostvarivanja prava na jednostrani raskid ugovora,
- minimalno trajanje ugovora o financijskoj usluzi, ako je riječ o usluzi koja se pruža trajno ili ponavljano,
- naznaku o pravu na ugovorni jednostrani raskid ili otkaz ugovora prije isteka vremena na koje je ugovor sklopljen, kao i naznaku ugovorne kazne ili bilo kojeg drugog oblika obeštećenja predviđenog ugovorom za te slučajeve,
- praktične upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid prema članku 63. ovoga Zakona, uključujući adresu na koju se obavijest o raskidu dostavlja,
- naznaku države čije je pravo mjerodavno za uređenje odnosa davatelja financijske usluge i potrošača prije sklapanja ugovora,
- naznaku ugovorne odredbe o određivanju prava mjerodavnog za ugovor o financijskoj usluzi, kao i naznaku ugovorne odredbe o određivanju suda nadležnog za rješavanje sporova iz tog ugovora,
- naznaku jezika na kojem ili na kojima su sastavljeni ugovor i prethodna obavijest te naznaku jezika na kojem ili na kojima će, uz pristanak potrošača, davatelj usluga u vrijeme trajanja ugovora komunicirati s potrošačem.

Članak 61.

Obavijest o načinu rješavanja sporova sadrži:

- naznaku je li predviđen određeni mehanizam izvansudskog rješavanja sporova koji mogu proizaći iz ugovora te na koji se način i pod kojim pretpostavkama potrošač može koristiti tim mehanizmom,
- naznaku je li predviđen određeni jamstveni fond ili neki drugi oblik obeštećenja potrošača.

Oblik prethodne obavijesti

Članak 62.

(1) U primjerenom roku prije sklapanja ugovora ili predugovora davatelj financijske usluge dostavit će potrošaču prethodnu obavijest iz članka 57. ovoga Zakona koja sadrži sve podatke navedene u člancima 58. do 61. ovoga Zakona, u pisanom obliku ili na nekom drugom, potrošaču dostupnom, trajnom mediju.

(2) Ako je na izričit zahtjev potrošača ugovor sklopljen uporabom sredstva daljinske komunikacije koje ne omogućava da mu se dostavi obavijest o svim podacima koji su navedeni u člancima 58. do 61. ovoga Zakona, davatelj financijske usluge ispunit će svoju obvezu iz stavka 1. ovoga članka odmah nakon sklapanja ugovora.

(3) U svakom slučaju, potrošač je bilo u kojem trenutku tijekom trajanja ugovornog odnosa ovlašten zahtijevati da mu se dostavi primjerak ugovora koji je sklopio s davateljem financijske usluge. Potrošač je isto tako ovlašten promijeniti sredstvo daljinske komunikacije kojim se koristi, osim ako je to nespojivo sa sklopljenim ugovorom ili prirodom financijske usluge koja mu se pruža.

Pravo na jednostrani raskid ugovora

Članak 63.

(1) Svaki potrošački ugovor o financijskim uslugama sklopljen sredstvom daljinske komunikacije potrošač može, ne navodeći za to razloge, raskinuti u roku od 14 dana, odnosno u roku od 30 dana ako je riječ o ugovoru o životnom osiguranju.

(2) Rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana sklapanja ugovora, odnosno, u slučaju sklapanja ugovora o životnom osiguranju, od dana kada je potrošač obaviješten da je ugovor sklopljen.

(3) Ako je, sukladno odredbi članka 62. stavka 2. ovoga Zakona, ugovor sklopljen prije nego što je potrošaču dostavljena prethodna obavijest sa svim podacima iz članka 58. do 61. ovoga Zakona, rok za raskid ugovora iz stavka 1. ovoga članka, započinje teći od dana kad mu je ta obavijest dostavljena sukladno članku 62. stavku 2. ovoga Zakona.

(4) Potrošač nema pravo na jednostrani raskid ugovora predviđen stavkom 1. ovoga članka ako je:

- sklopljen ugovor o financijskim uslugama čija cijena ovisi o promjenama na financijskom tržištu koje su izvan utjecaja davatelja financijske usluge, kao što su usluge koje se odnose na kupoprodaju strane valute, instrumente novčarskog tržišta, prenosive obveznice, udjele u investicijskim fondovima, ročnice uključujući usporedive instrumente s ugovorenom gotovinskom namirom; kamatni terminski ugovor; kamatne, valutne i dioničke zamjene,

- sklopljen ugovor o osiguranju putnika i prtljage ili neka druga kratkoročna polica osiguranja koja se sklapa na rok kraći od mjesec dana,

- ugovor u potpunosti ispunjen na izričit zahtjev potrošača prije nego što je potrošač iskoristio svoje pravo na raskid ugovora iz ovoga članka.

(5) Odredbe ovoga članka ne odnose se na ugovor o zajmu predviđen člankom 94. ovoga Zakona koji je sklopljen radi plaćanja cijene iz ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine.

Oblik jednostranog raskida ugovora

Članak 64.

(1) Ugovor se raskida obaviješću u pisanom obliku ili na nekom drugom, primatelju dostupnom, trajnom mediju, poslanom prije isteka roka za raskid ugovora, predviđenog člankom 63. ovoga Zakona, s time da je potrošač dužan slijediti upute za ostvarivanje prava na jednostrani raskid koje su mu dane u prethodnoj obavijesti iz članka 57. ovoga Zakona.

(2) Smatra se da je ugovor raskinut na vrijeme ako je obavijest o raskidu upućena unutar rokova iz članka 63. stavka 1. ovoga Zakona.

(3) Ugovor je raskinut u trenutku kad je ovlaštena osoba primila obavijest o raskidu.

Početak ispunjenja ugovora

Članak 65.

(1) Davatelj financijske usluge može započeti s ispunjenjem ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 63. ovoga Zakona jedino uz izričit pristanak potrošača.

(2) Davatelj financijske usluge nije ovlašten zahtijevati ispunjenje potrošačeve obveze iz ugovora prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora, predviđenog člankom 63. ovoga Zakona.

Posljedice jednostranog raskida ugovora

Članak 66.

(1) U slučaju jednostranog raskida ugovora iz članka 63. ovoga Zakona, potrošač ne odgovara za štetu koju je davatelj financijske usluge zbog toga pretrpio te nije dužan platiti nikakvu kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(2) U slučaju raskida ugovora, svaka je strana dužna vratiti drugoj ono što je na temelju tog ugovora primila od druge strane.

(3) Ako se priroda pružene usluge protivi vraćanju, potrošač je dužan platiti cijenu dijela usluge koji mu je pružen do trenutka raskida ugovora.

(4) Iznos koji bi potrošač bio dužan platiti davatelju financijske usluge na temelju stavka 3. ovoga članka mora biti proporcionalan pruženoj usluzi te ni u kojem slučaju ne smije biti takav da ga se može ocijeniti kao kaznu ili naknadu za raskid ugovora.

(5) Davatelj financijske usluge nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje bilo kojeg iznosa na temelju stavka 3. ovoga članka ako nije u stanju dokazati da je o

mogućnosti tog plaćanja potrošač bio obaviješten u prethodnoj obavijesti iz članka 57. ovoga Zakona, na način predviđen člankom 60. stavkom 1. podstavkom 1. ovoga Zakona.

(6) Davatelj financijske usluge nema pravo zahtijevati od potrošača plaćanje cijene dijela usluge koji je ispunjen prije jednostranog raskida ugovora iz članka 63. ovoga Zakona, ako je usluga pružena suprotno odredbi članka 65. stavka 1. ovoga Zakona.

(7) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 63. ovoga Zakona, davatelj financijske usluge dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana kad je ovlaštena osoba obaviještena o raskidu ugovora, vratiti potrošaču sve što je na temelju tog ugovora od njega primio, umanjeno za iznos koji je davatelj financijske usluge ovlašten, na temelju stavka 3. ovoga članka, naplatiti od potrošača.

(8) Raskine li potrošač ugovor na temelju članka 63. ovoga Zakona, dužan je bez odgađanja, a najkasnije u roku od 30 dana od dana odašiljanja obavijesti o raskidu, vratiti davatelju financijske usluge ono što je od njega primio na temelju tog ugovora.

Utjecaj raskida potrošačkog ugovora o financijskoj usluzi na druge ugovore

Članak 67.

Iskoristi li potrošač svoje pravo na jednostrani raskid ugovora iz članka 63. ovoga Zakona, raskidom ugovora o financijskoj usluzi raskida se i svaki drugi ugovor koji je, na temelju ili u svezi s ugovorom o financijskoj usluzi, potrošač sklopio s davateljem financijske usluge ili nekom drugom osobom koja je ugovor s potrošačem sklopila na temelju prethodnog sporazuma s davateljem financijske usluge.

Postupanje protivno odredbama ove glave Zakona

Članak 68.

(1) Ako davatelj financijske usluge ne ispunji bilo koju obvezu predviđenu ovom glavom Zakona, potrošač ima pravo raskinuti ugovor bilo u kojem trenutku.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, potrošač neće biti dužan nadoknaditi davatelju financijske usluge štetu koju je ovaj zbog raskida pretrpio, niti mu platiti bilo koju drugu naknadu za raskid ugovora.

Teret dokaza

Članak 69.

(1) U parničnom postupku pokrenutom glede sporova vezanih za ugovore iz ove glave Zakona davatelj financijske usluge dužan je dokazati da je ispunio svoju obvezu prethodnog obavješćavanja potrošača te da je potrošač pristao sklopiti ugovor, odnosno pristao na to da mu davatelj financijske usluge počne pružati ugovorenu uslugu prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 63. ovoga Zakona.

(2) Ugovorna odredba kojom je predviđeno da će teret dokaza glede činjenica navedenih u stavku 1. ovoga članka biti na potrošaču, smatrat će se nepoštenom ugovornom odredbom, u smislu odredaba glave 11. ovoga Zakona.

Odgovarajuća primjena

Članak 70.

Odredbe članka 42., 53. i 54. ovoga Zakona na odgovarajući se način primjenjuju i na ugovore iz ove glave Zakona.

Glava IX.

POTROŠAČKI ZAJAM

Pojam ugovora o potrošačkom zajmu

Članak 71.

(1) Ugovorom o potrošačkom zajmu obvezuje se zajmodavac da potrošaču stavi na raspolaganje određeni iznos novca, a potrošač se obvezuje da mu plaća određenu kamatu i dobiveni iznos vrati u vrijeme i na način utvrđen ugovorom.

(2) Ugovor o kupnji proizvoda i usluga, kojim se ovlašćuje potrošača da plati kupnju u nekoliko obroka, s tim da je zbroj iznosa svih obroka viši od cijene proizvoda ili usluge, smatra se, za potrebe ovoga Zakona, ugovorom o potrošačkom zajmu. Ugovori o kontinuiranom pružanju usluga kada potrošač ima pravo otplaćivati ih obročno u vrijeme njihova pružanja ne smatraju se ugovorima o zajmu.

(3) Zajmodavac je svaka osoba ili skupina osoba koja u okviru svoje djelatnosti ili svoga zanimanja sklapa s potrošačima ugovore o zajmu.

(4) Za potrebe ovoga Zakona, zajmodavac se smatra trgovcem.

Ugovori o zajmu isključeni od primjene ove glave Zakona

Članak 72.

(1) Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na:

- ugovore o zajmu namijenjene zakupu stvari, osim ako je ugovorom o zakupu predviđeno da će na kraju ugovorenog roka zakupa stvar prijeći u vlasništvo zakupnika,
- ugovore o zajmu kojima je predviđeno da se kamate ne plaćaju ako potrošač isplati zajam odjednom,
- ugovore o dopuštenom prekoračenju na tekućem računu, osim članka 77., 85. i 86. ovoga Zakona,
- ugovore o zajmu kojima se potrošač obvezuje vratiti zajam u razdoblju kraćem od tri mjeseca,
- ugovore o zajmu kojima se potrošač obvezuje vratiti zajam u najviše četiri obroka u razdoblju kraćem od dvanaest mjeseci.

(2) Odredba članka 84. ovoga Zakona neće se primjenjivati na ugovore o zajmu u kojima je tražbina zajmodavca osigurana založnim pravom na nekretnini.

(3) Odredba članka 84. ovoga Zakona ne primjenjuje se na ugovore o zajmu sklopljene radi kupnje, izgradnje, dogradnje, obnove, zakupa ili stjecanja nekog drugog prava na nekretnini ili posebnom dijelu nekretnine.

Oblik ugovora o potrošačkom zajmu

Članak 73.

Ugovor o potrošačkom zajmu mora biti sklopljen u pisanom obliku, a najmanje jedan primjerak ugovora mora se uručiti potrošaču.

Sadržaj ugovora o potrošačkom zajmu

Članak 74.

(1) Ugovor o potrošačkom zajmu mora sadržavati podatke potrebne za identifikaciju ugovora, odredbe o uvjetima pod kojima se zajam odobrava, a poglavito:

- odredbu o iznosu zajma,
- odredbu o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se godišnja nominalna kamatna stopa može promijeniti,
- odredbu o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se ti troškovi mogu promijeniti,
- odredbu o efektivnoj kamatnoj stopi,
- odredbu o pretpostavkama pod kojima efektivna kamatna stopa na zajam može biti promijenjena,
- odredbu o iznosu, broju i razdoblju ili datumu otplate pojedinih obroka zajma, kao i kamate i ostale troškove koje potrošač mora platiti kako bi otplatio zajam te, ako je moguće, ukupan iznos tih uplata,
- odredbu o ukupnom trošku zajma,
- odredbu o obvezi i uvjetima štednje ili pologa novca, ako je to pretpostavka za odobrenje zajma,
- nominalni godišnji kamatna stopa za zajam i nominalni godišnji kamatna stopa za sredstva pologa ako je polog pretpostavka za odobrenje zajma,
- odredbu o sredstvima osiguranja plaćanja,
- odredbu o pretpostavkama i postupku raskida ugovora o zajmu.

(2) U slučaju kada nije moguće izraziti efektivnu kamatnu stopu, pisani ugovor mora sadržavati odgovarajuću obavijest potrošaču koja mora sadržavati najmanje obavijest o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se oni mogu izmijeniti.

Efektivna kamatna stopa

Članak 75.

(1) Efektivna kamatna stopa na zajam jest ukupan trošak zajma za potrošača, izražen kao postotak od iznosa odobrenog zajma, iskazan na godišnjoj razini.

(2) Efektivna kamatna stopa izračunava se s obzirom na okolnosti koje postoje u

trenutku sklapanja ugovora o zajmu.

(3) Za potrebe izračuna efektivne kamatne stope, smatra se da je ugovor o zajmu valjan te da zajmodavac i potrošač ispunjavaju ugovorom preuzete obveze na ugovoreni način i u ugovoreno vrijeme.

(4) U slučaju da ugovor o zajmu sadrži odredbu kojom je predviđena mogućnost promjene nominalne kamatne stope i iznosa, odnosno razine ostalih troškova zajma, za potrebe izračuna efektivne kamatne stope, smatra se da će do ispunjenja ugovora o zajmu kamate i ostali troškovi zajma ostati nepromijenjeni.

(5) Ako se u ugovoru o zajmu ne navodi iznos odobrenog zajma, za potrebe izračuna efektivne kamatne stope, smatra se da je odobren zajam u iznosu od 10.000,00 kuna.

(6) Ako u ugovoru o zajmu nije izričito navedeno vrijeme na koje je odobren zajam, niti se ono može odrediti na temelju ostalih odredaba ugovora, za potrebe izračuna efektivne kamatne stope, smatra se da je zajam odobren na godinu dana.

(7) Kada je ugovorom o zajmu predviđeno da će zajmodavac isplatiti potrošaču odobreni iznos u nekoliko rata, za potrebe izračuna efektivne kamatne stope na zajam, smatra se da je cjelokupan iznos zajma isplaćen na dan isplate prvog obroka.

(8) Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača, u suglasnosti s ministrom nadležnim za financije, propisat će odlukom jedinstvenu metodu obračuna efektivne godišnje kamate.

Ukupni troškovi zajma

Članak 76.

(1) Ukupni troškovi zajma jesu svi troškovi, uključujući kamate i sva druga davanja koja je potrošač dužan platiti za odobreni zajam.

(2) Ukupni troškovi zajma ne obuhvaćaju:

– iznose koje je potrošač dužan platiti u slučaju neispunjenja neke od odredaba ugovora o

zajmu,

– troškove transfera novca na račun potrošača,

– troškove računa na koji je potrošač dužan uplaćivati obroke zajma, kamate i ostale troškove, osim ako potrošaču nije bila ostavljena mogućnost odabira želi li otvaranje takvog posebnog računa, a troškovi tog računa nerazumno su visoki,

– troškove doznaka,

– troškove članarina za sudjelovanje u određenim udruženjima ili skupinama koji ne proizlaze iz ugovora o zajmu, a utječu na uvjete ugovora o zajmu,

– troškove osiguranja otplate zajma, osim troškova osiguranja ugovorenog za slučaj smrti, bolesti ili gubitka zaposlenja potrošača, ako je iznos troškova osiguranja ugovorenog za te slučajeve, uključujući kamate i druge troškove, jednak ili manji od ukupnog iznosa zajma te ako je to osiguranje bilo uvjet za odobrenje zajma,

– troškove različite od prodajne cijene proizvoda ili usluge za čiju se kupnju zajam odobrava, a koje bi potrošač, na temelju ugovora o kupnji tih proizvoda ili usluga, bio dužan platiti bez obzira na to plaća li ih svojim ili pozajmljenim novcem.

Obavještanje potrošača

Članak 77.

(1) Zajmodavac je dužan, u primjerenom roku prije sklapanja ugovora, u pisanom obliku, obavijestiti potrošača o najvišem iznosu zajma, ako takav postoji, o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi te pretpostavkama pod kojima se ona može promijeniti, o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se oni mogu promijeniti, kao i o pretpostavkama i postupku raskida ugovora.

(2) Nakon sklapanja ugovora o zajmu zajmodavac je dužan obavijestiti potrošača o svakoj promjeni nominalne godišnje kamatne stope ili bilo kojeg drugog troška, u primjerenom roku nakon izvršene promjene.

(3) Obavijest iz stavka 2. ovoga članka bit će potrošaču dostavljena u izvješću o stanju računa, u obliku pisane obavijesti ili na drugi način koji su stranke ugovorile.

Oglašavanje

Članak 78.

Svako oglašavanje, bez obzira na to je li riječ o ponudi za sklapanje ugovora ili nije, istaknuto u poslovnim prostorijama ili dostavljeno potrošaču na neki drugi način, a kojim netko nudi odobravanje potrošačkog zajma, neposredno ili putem neke druge osobe, mora sadržavati nominalnu godišnju kamatnu stopu, navod o svim drugim troškovima zajma, te navod o efektivnoj kamatnoj stopi.

Ispunjenje ugovora o zajmu prije roka

Članak 79.

(1) Potrošač može vratiti zajam i prije roka određenog za vraćanje.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, potrošač ima pravo na razmjerno sniženje ukupnog troška zajma koje se sastoji od razlike iznosa kamata koje je trebalo platiti do trenutka u kojem je, prema ugovoru, trebalo izvršiti plaćanje i iznosa kamata plaćenih do trenutka vraćanja zajma.

Promjene na strani zajmodavca

Članak 80.

Dode li, na temelju ustupa tražbine ili ustupanja ugovora, do promjene zajmodavca, potrošač ima pravo istaknuti novom zajmodavcu sve prigovore koje bi imao i prema starom zajmodavcu, osim strogo osobnih prigovora.

Otplata zajma sredstvima bezgotovinskog plaćanja

Članak 81.

(1) Ako je ugovoreno da potrošač može otplaćivati zajam mjenicom, čekom ili nekim drugim sredstvom bezgotovinskog plaćanja, zajmodavac je dužan koristiti ta sredstva

plaćanja isključivo za otplatu zajma.

(2) Iskoristi li zajmodavac mjenicu, ček ili drugo bezgotovinsko sredstvo plaćanja za neku drugu svrhu, odgovara za štetu koju je time uzrokovao potrošaču.

Zabrana prenošenja prava na zajmodavca

Članak 82.

Ugovorom o zajmu potrošača se ne može obvezati da će na zajmodavca ili neku treću osobu prenijeti ili u njihovu korist ograničiti svoja prava koja, u slučaju neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora, ima prema osobi s kojom je sklopio ugovor koji se financira ugovorom o zajmu.

Odgovornost zajmodavca za trgovca

Članak 83.

(1) Ako je, radi kupnje određenog proizvoda ili određene usluge, potrošač sklopio ugovor o zajmu s osobom različitom od trgovca tog proizvoda ili usluge, a ugovor o zajmu sklopljen je na temelju prethodnog sporazuma zajmodavca i trgovca proizvoda ili usluge prema kojem se zajmodavac obvezuje potrošačima odobravati zajam isključivo za kupnju proizvoda ili usluga tog trgovca, potrošač može, ne uspije li ostvariti prava koja ima prema trgovcu zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora o kupoprodaji, zahtijevati od zajmodavca nadoknadu štete koju je pretrpio zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora o kupoprodaji.

(2) Ako, u slučaju iz stavka 1. ovoga članka, ugovor o kupoprodaji bude raskinut, raskida se i ugovor o zajmu, a zajmodavac ne može od potrošača zahtijevati nadoknadu štete koju je zbog toga pretrpio.

(3) Zajmodavac koji je, na temelju stavka 1. ovoga članka, nadoknadio potrošaču štetu koju je ovaj pretrpio zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja ugovora o kupoprodaji može zahtijevati od trgovca da mu nadoknadi sve što je isplatio za njegov račun, kamate od dana isplate, troškove nastale u sporu s potrošačem od trenutka kada je obavijestio trgovca o tom sporu, kao i nadoknadu štete koju je zajmodavac time pretrpio.

Zakonsko založno pravo

Članak 84.

Zajmodavac koji je s potrošačem sklopio ugovor o potrošačkom zajmu ima, radi osiguranja naplate svojih tražbina iz ugovora o zajmu, zakonsko založno pravo na stvari koju je potrošač kupio pozajmljenim novcem.

Zajam u obliku dopuštenog prekoračenja na tekućem računu

Članak 85.

(1) Ako banka ili druga financijska institucija kao zajmodavac odobrava potrošaču zajam u obliku dopuštenog prekoračenja na tekućem računu, potrošač mora, prije ili u

trenutku sklapanja ugovora o dopuštenom prekoračenju, biti obaviješten o dopuštenoj gornjoj granici prekoračenja na tekućem računu, o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi te pretpostavkama pod kojima se ona može promijeniti, o troškovima koji se u vrijeme sklapanja ugovora naplaćuju te pretpostavkama pod kojima se oni mogu promijeniti, kao i o pretpostavkama i postupku raskida ugovora.

(2) Nakon sklapanja ugovora o zajmu zajmodavac je dužan obavijestiti potrošača o svakoj promjeni nominalne godišnje kamatne stope ili bilo kojeg drugog troška, u primjerenom roku nakon izvršene promjene.

(3) Obavijest iz stavaka 1. i 2. ovoga članka bit će potrošaču dostavljena u izvješću o stanju računa, u obliku pisane obavijesti ili na drugi način koji su stranke ugovorile.

Prešutno dopuštenje prekoračenja na tekućem računu

Članak 86.

(1) Ako banka ili druga financijska institucija prešutno dopušta prekoračenje tekućeg računa, dužna je potrošača obavijestiti o nominalnoj godišnjoj kamatnoj stopi i ostalim troškovima kojima će teretiti tekući račun potrošača zbog prekoračenja, kao i o promjeni visine kamatne stope ili troškova u slučaju da prekoračenje traje dulje od tri mjeseca.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka bit će dostavljena potrošaču u izvješću o stanju računa, u obliku pisane obavijesti ili na drugi način koji su stranke ugovorile.

Glava X.

UGOVOR O PRAVU NA VREMENSKI OGRANIČENU UPORABU NEKRETNINE

Područje primjene

Članak 87.

(1) Odredbama ove glave Zakona uređuju se jedan ili više ugovora koji se sklapaju za razdoblje koje ne može biti kraće od tri godine, a kojim trgovac, izravno ili neizravno, za potrošača osniva ili na njega prenosi pravo uporabe jedne ili više nekretnina, odnosno jednog ili više posebnih dijelova nekretnine tijekom određenog ili odredivog dijela godine, dok se potrošač obvezuje za to platiti mu ukupnu cijenu.

(2) Odredbe ove glave Zakona primjenjivat će se i kad su zaobiđene drukčijim formulacijama ugovornih odredaba te bez obzira na to je li, po mjerodavnom pravu, pravo iz stavka 1. ovoga članka stvarnopravne ili obveznopravne prirode.

(3) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka mora biti u pisanom obliku.

(4) Ugovor iz stavka 1. ovoga članka mora biti napisan na službenom jeziku države u kojoj potrošač ima prebivalište ili boravište, odnosno, prema potrošačevu izboru, službenom jeziku države čiji je on državljanin te na službenom jeziku države na čijem se području nekretnina nalazi.

(5) Najmanje tri primjerka ugovora moraju biti uručena potrošaču.

Upis prava na vremenski ograničenu uporabu nekretnine

Članak 88.

(1) Tko ugovorom iz članka 87. ovoga Zakona stekne pravo na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, ovlašten je, ako se nekretnina nalazi na području Republike Hrvatske, to pravo upisati u zemljišnu knjigu.

(2) Pravo na vremenski ograničenu uporabu nekretnine ne može biti protivno pravu onoga koji je, postupajući s povjerenjem u zemljišne knjige, u dobroj vjeri upisao svoje pravo na nekretnini dok pravo na vremenski ograničenu uporabu nekretnine još nije bilo upisano.

Prethodna obavijest

Članak 89.

(1) Trgovac je dužan svakoj osobi koja traži obavijest o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine dostaviti pisanu obavijest koja, uz opći opis nekretnine, sadrži barem kratku i točnu obavijest o podacima navedenim u članku 90. stavku 1. podstavcima 1. do 8., 10., 13. i 14., a ako na nekretnini još nije izgrađena zgrada, podacima navedenim u članku 90. stavku 2. podstavcima 1. do 5. ovoga Zakona te uputu o tome gdje i na koji način je moguće dobiti detaljnije obavijesti.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora biti napisana na službenom jeziku države u kojoj potrošač ima prebivalište ili boravište, odnosno, prema izboru potrošača, službenom jeziku države čiji je on državljanin te na službenom jeziku države na čijem se području nekretnina nalazi.

(3) U svakom oglasu koji se odnosi na ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine mora biti navedena mogućnost dobivanja prethodne obavijesti, kao i mjesto na kojem se ta obavijest može dobiti.

Sadržaj ugovora ili predugovora

Članak 90.

(1) Ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, kao i predugovor kojim se strane obvezuju sklopiti taj ugovor treba sadržati sljedeće:

- ime, tvrtku ili naziv te prebivalište ili sjedište stranaka,
- pravo na temelju kojega trgovac raspolaze nekretninom na način predviđen člankom 87. stavkom 1. ovoga Zakona,
- ime, tvrtku ili naziv te prebivalište ili sjedište vlasnika nekretnine, ako trgovac koji s potrošačem sklapa ugovor iz ove glave Zakona nije vlasnik nekretnine,
- pravnu narav prava koje je predmet ugovora iz ove glave Zakona te ovlaštenja koja za potrošača proizlaze iz tog prava, kao i pretpostavke pod kojima se u državi u kojoj se nekretnina nalazi to pravo može izvršavati te navod jesu li te pretpostavke ostvarene, a ako nisu, koje se pretpostavke tek trebaju ispuniti,
- ako je nekretnina ugovorom određena, točan opis nekretnine i njezinu lokaciju,
- komunalne usluge, poput primjerice električne energije, vode, održavanja, telefona,

odvoza smeća, koje stoje potrošaču na raspolaganju, kao i pretpostavke pod kojima mu te usluge stoje na raspolaganju,

– zajedničke prostorije, poput primjerice bazena ili saune, kojima se potrošač ima pravo koristiti te pretpostavke pod kojima ima pravo koristiti se zajedničkim prostorijama,

– pravila o održavanju i upravljanju nekretninom,

– točno vremensko razdoblje unutar kojeg potrošač može koristiti nekretninu te datum od kojeg potrošač može početi koristiti nekretninu,

– ugovorenu cijenu, okvirni iznos troškova uporabe zajedničkih prostorija i komunalne usluge, podatke za izračun troškova vezanih za uporabu nekretnine, obvezatna zakonska davanja, poput poreza i pristojbi, iznos troškova za održavanje nekretnine i njezino upravljanje,

– odredbu kojom trgovac izjavljuje da uporaba nekretnine nije povezana ni sa kakvim drugim troškovima osim onih navedenih u ugovoru,

– odredbu o tome je li dopušteno zamijeniti ili prodati pravo na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, kao i odredbu o troškovima u slučaju da zamjenu ili prodaju tog prava provodi trgovac, odnosno osoba koju on ugovorom na to ovlasti,

– obavijest o pravu potrošača na jednostrani raskid ugovora iz članka 91. ovoga Zakona, načinu raskida te roku za raskid, osobi kojoj se pisana obavijest o raskidu treba poslati te prirodi i iznosu troškova koje će potrošač, u slučaju raskida ugovora, biti dužan platiti,

– način raskida ugovora o zajmu sklopljenom u svezi s ugovorom o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine,

– datum i mjesto potpisivanja ugovora svake ugovorne strane.

(2) Ako u vrijeme sklapanja ugovora ili predugovora na nekretnini još nije izgrađena zgrada, uz podatke navedene u stavku 1. ovoga članka, ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, kao i predugovor kojim se strane obvezuju sklopiti taj ugovor mora sadržavati sljedeće:

– stanje dovršenosti zgrade,

– razumnu procjenu roka završetka zgrade,

– broj građevinske dozvole te naziv i adresu tijela koje ju je izdalo,

– stanje dovršenosti električne, plinovodne, vodovodne i telekomunikacijske mreže,

– jamstvo da će zgrada biti izgrađena na vrijeme te jamstvo kojim se trgovac obvezuje da će, u slučaju da zgrada ne bude izgrađena na vrijeme, potrošaču vratiti iznos koji je ovaj na temelju ugovora platio, kao i pretpostavke pod kojima se ta jamstva mogu ostvariti.

Utjecaj prethodne obavijesti na ugovor

Članak 91.

(1) Podaci navedeni u prethodnoj obavijesti iz članka 89. ovoga Zakona čine dio ugovora, osim ako se strane ugovorom izričito sporazume da će odstupiti od podataka iz prethodne obavijesti.

(2) Podaci dani u prethodnoj obavijesti iz članka 89. ovoga Zakona ugovorom mogu

biti promijenjeni ako su te izmjene rezultat okolnosti na koje trgovac nije mogao utjecati, osim ako su se stranke izričito sporazumjele suprotno.

(3) Trgovac je dužan prije sklapanja ugovora obavijestiti potrošača o promjeni svakog podatka navedenog u prethodnoj obavijesti te u ugovoru moraju izričito biti navedene te promjene.

Pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora

Članak 92.

(1) Potrošač može, iz bilo kojeg razloga, raskinuti ugovor ili predugovor, i to pisanom obaviješću poslanoj osobi navedenoj u prethodnoj obavijesti, ugovoru ili predugovoru:

a) u roku od 14 dana od dana sklapanja ugovora ili predugovora, bez navođenja razloga,

b) u roku od tri mjeseca od dana sklapanja ugovora ili predugovora, kada ugovor ili predugovor ne sadrži sve podatke propisane člankom 90. ovoga Zakona,

c) u roku od jednog mjeseca od dana sklapanja ugovora ili predugovora, ako mu trgovac nije uručio prethodnu obavijest s podacima iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona,

d) ako unutar roka od tri mjeseca, računajući od dana sklapanja ugovora ili predugovora, trgovac pisano priopći potrošaču podatke koji su u trenutku potpisa ugovora ili predugovora nedostajali, potrošač, ako u međuvremenu već nije poslao obavijest o raskidu, ima pravo raskinuti ugovor ili predugovor u roku od 14 dana računajući od dana kada mu je zadnji podatak koji nedostaje pisano priopćen,

e) ako potrošač ne zaprimi podatke koji nedostaju u roku od tri mjeseca od dana sklapanja ugovora ili predugovora, ima pravo raskinuti ugovor u roku od 14 dana od proteka roka od tri mjeseca.

(2) Smatra se da je obavijest o raskidu pravodobna ako je poslana unutar rokova iz stavka 1. ovoga članka.

(3) U slučaju raskida ugovora ili predugovora iz stavka 1. točke a) ovoga članka, potrošač je dužan trgovcu nadoknaditi samo troškove ovjere ugovora ili predugovora, ako je to ugovorom izričito određeno.

(4) U slučaju raskida ugovora ili predugovora iz stavka 1. točke od b) do e) ovoga članka, potrošač nije dužan trgovcu nadoknaditi nikakve troškove.

Teret dokaza

Članak 93.

U slučaju spora je li i s kojim datumom potrošaču uručena prethodna obavijest, ugovor ili predugovor, teret dokaza je na trgovcu.

Utjecaj jednostranog raskida na ugovor o zajmu

Članak 94.

(1) Ako je, radi plaćanja cijene iz ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, potrošaču odobren zajam od strane trgovca ili treće osobe koja mu je taj zajam odobrila na temelju sporazuma s trgovcem, jednostranim raskidom ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine raskida se i ugovor o zajmu.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, potrošač nije dužan platiti ugovorenu kamatu, eventualnu štetu ili kaznu, a osoba koja je odobrila zajam dužna je vratiti potrošaču ono što je, na temelju ugovora o zajmu, od njega primila.

Zabrana prethodnog plaćanja

Članak 95.

Trgovcu nije dopušteno zahtijevati od potrošača nikakva plaćanja na osnovi potpisanog ugovora ili predugovora prije isteka roka za raskid ugovora iz članka 92. stavka 1. ovoga Zakona.

Glava XI.

NEPOŠTENE ODREDBE U POTROŠAČKIM UGOVORIMA

Pojam nepoštene ugovorne odredbe

Članak 96.

(1) Ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača.

(2) Smatra se da se o pojedinoj ugovornoj odredbi nije pojedinačno pregovaralo, ako je tu odredbu unaprijed formulirao trgovac, zbog čega potrošač nije imao utjecaja na njezin sadržaj, poglavito ako je riječ o odredbi unaprijed formuliranog standardnog ugovora trgovca.

(3) Ako se pojedinačno pregovaralo o pojedinim aspektima neke ugovorne odredbe, odnosno o pojedinoj ugovornoj odredbi, a cjelokupna ocjena ugovora ukazuje na to da je riječ o unaprijed formuliranom standardnom ugovoru trgovca, to neće utjecati na mogućnost da se ostale odredbe tog ugovora ocijene nepoštenima.

(4) Ako trgovac tvrdi da se o pojedinoj ugovornoj odredbi u unaprijed formuliranom standardnom ugovoru pojedinačno pregovaralo, dužan je to dokazati.

(5) Odredbe ove glave Zakona ne primjenjuju se na ugovorne odredbe kojima se u ugovor unose zakonske odredbe prisilne naravi, odnosno kojima se u ugovor unose odredbe i načela konvencija koje obvezuju Republiku Hrvatsku.

Pojedine ugovorne odredbe koje se mogu smatrati nepoštenima

Članak 97.

Ugovorne odredbe koje bi se, uz ispunjenje pretpostavki iz članka 96. ovoga Zakona, mogle smatrati nepoštenima jesu, primjerice:

– odredba o ograničenju ili isključenju odgovornosti trgovca za štetu uzrokovanu smrću ili tjelesnom ozljedom potrošača, ako je šteta posljedica štetne radnje trgovca,

– odredba o ograničenju ili isključenju prava koja potrošač ima prema trgovcu ili nekoj trećoj osobi u slučaju potpunog ili djelomičnog neispunjenja ugovora, uključujući i odredbu o isključenju prijetoja potrošačeva duga s dugom koji trgovac ima prema potrošaču,

– odredba kojom se potrošač obvezuje na ispunjenje ugovorne činidbe, dok je ispunjenje obveze trgovca uvjetovano okolnošću čije ispunjenje ovisi isključivo o volji trgovca,

– odredba kojom se predviđa da trgovac zadrži plaćeno od strane potrošača kada ovaj odluči da neće sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor, dok se isto pravo ne predviđa za potrošača u slučaju da trgovac ne želi sklopiti, odnosno ne ispuni ugovor,

– odredba kojom se potrošač obvezuje platiti nadoknadu štete zbog neispunjenja koja je znatno veća od stvarne štete,

– odredba kojom se trgovca ovlašćuje na raskid ugovora na temelju njegove diskrecijske ocjene, dok isto pravo nije predviđeno i za potrošača,

– odredba kojom se trgovca ovlašćuje da, u slučaju kada raskine ugovor, zadrži plaćeno za usluge koje još nije obavio,

– odredba kojom se trgovca ovlašćuje na otkaz ugovora sklopljenog na neodređeno vrijeme bez ostavljanja primjerenog otkaznog roka, osim u slučajevima kada postoje opravdani razlozi za otkaz,

– odredba kojom se određuje da će se ugovor na određeno vrijeme produžiti na neodređeno ili određeno vrijeme ne izjavi li potrošač, prije prestanka ugovora, da ne želi produženje ugovora, ako je rok u kojem potrošač to može izjaviti neprimjereno kratak,

– odredba kojom se potrošaču nameću određene obveze, a da potrošač prije sklapanja ugovora nije bio u mogućnosti upoznati se s tom odredbom,

– odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja ugovorne odredbe bez valjanog, ugovorom predviđenog razloga,

– odredba kojom se trgovcu dopušta da jednostrano mijenja obilježja proizvoda ili usluge koji su predmet ugovora, bez valjanog razloga,

– odredba kojom se cijena robe ili usluge utvrđuje u vrijeme isporuke robe, odnosno pružanja usluge ili odredba kojom se trgovcu dopušta povećanje cijene, u oba slučaja ne priznajući pritom potrošaču pravo na raskid ugovora, ako je stvarna cijena znatno viša od cijene dogovorene u vrijeme sklapanja ugovora,

– odredba kojom se trgovcu daje pravo ocijeniti je li prodani proizvod ili pružena usluga u skladu s ugovorom,

– odredba kojom se trgovcu daje isključivo pravo tumačenja svih ili pojedinih odredaba ugovora,

– odredba kojom se isključuje ili ograničava odgovornost trgovca za obveze koje je za njega preuzeo njegov zastupnik ili odredba kojom se dužnost poštovanja tih obveza

uvjetuje ispunjenjem određenih formalnosti,

– odredba kojom se obvezuje potrošača na ispunjenje njegovih ugovornih obveza čak i u slučajevima kada trgovac nije ispunio svoje ugovorne obveze,

– odredba kojom se trgovcu dopušta da, bez prethodnog pristanka potrošača, prenese prava i obveze iz ugovora na treću osobu, ako se potrošač time dovodi u nepovoljniji položaj,

– odredba kojom se isključuje, ograničava ili otežava pravo potrošača da prava iz ugovora ostvari pred sudom ili drugim nadležnim tijelom, a poglavito odredba kojom se obvezuje potrošača na rješavanje spora pred arbitražom koja nije predviđena mjerodavnim pravom, odredba koja onemogućava izvođenje dokaza koji idu u prilog potrošaču ili odredba kojom se teret dokaza prebacuje na potrošača kada bi, prema mjerodavnom pravu, teret dokaza bio na trgovcu.

Okolnosti koje se uzimaju u obzir prilikom ocjene ugovora

Članak 98.

Prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav robe ili usluge koja predstavlja predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor.

Nedopuštenost ocjene pojedinih ugovornih odredaba

Članak 99.

Nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu ugovora i cijeni poštene ako su te odredbe jasne, lako razumljive i uočljive.

Odredbe ugovora u pisanom obliku

Članak 100.

Ako na temelju zakona ili sporazuma stranaka, ugovor mora biti u pisanom obliku, njegove odredbe moraju biti napisane jasno i razumljivo te moraju biti lako uočljive.

Tumačenje ugovora

Članak 101.

(1) Dvojbene ili nerazumljive ugovorne odredbe tumače se u smislu koji je povoljniji za potrošača.

(2) Pravilo iz stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se u postupcima pokrenutim na temelju članka 103. ovoga Zakona.

Posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe

Članak 102.

- (1) Nepoštena ugovorna odredba je ništetna.
- (2) Ništetnost pojedine odredbe ugovora ne povlači ništetnost i samog ugovora ako on može opstati bez ništetne odredbe.

Zahtjev da se zabrani korištenje nepoštenih ugovornih odredaba

Članak 103.

(1) Svaka ovlaštena osoba ima pravo zahtijevati od suda da zabrani korištenje određene ugovorne odredbe u standardnim ugovorima koja je nepoštena u smislu ove glave Zakona, i to bez obzira na to jesu li tim odredbama povrijeđena prava i interesi potrošača u Republici Hrvatskoj ili u nekoj državi članici Europske unije.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka može se pokrenuti protiv pojedinog trgovca ili skupine trgovaca iz istog gospodarskog sektora koji u svojim standardnim ugovorima koriste određenu nepoštenu odredbu, protiv komorskih i interesnih udruga trgovaca koje promiču korištenje određenih nepoštenih odredaba te protiv tvorca pravila postupanja trgovaca postupanja kojim se promiče korištenje nepoštenih ugovornih odredaba.

Osobe ovlaštene za pokretanje postupka

Članak 104.

(1) Tužbu kojom se postavlja zahtjev iz članka 103. ovoga Zakona mogu podignuti tijela i organizacije koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača, kao što su, primjerice, udruge za zaštitu potrošača, državna tijela nadležna za zaštitu potrošača te komorska i interesna udruženja trgovaca.

(2) Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog ministra nadležnog za zaštitu potrošača uredbom odrediti osobe koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača.

(3) Uredbu iz stavka 2. ovoga članka Vlada Republike Hrvatske će objaviti u „Narodnim novinama“ te je dostaviti Komisiji Europske unije.

(4) Ako nepoštene odredbe u standardnim ugovorima određenog trgovca ili skupine trgovaca koji imaju sjedište u Republici Hrvatskoj, utječu ili mogu utjecati na položaj potrošača u nekoj državi članici Europske unije, postupak iz članka 103. ovoga Zakona može pokrenuti udruga za zaštitu potrošača iz te države ili neko drugo neovisno tijelo koje je po propisima te države osnovano radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, svoje ovlaštenje na pokretanje postupka iz članka 103. ovoga Zakona ovlaštena će osoba dokazati popisom osoba koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača koji je sastavila Komisija Europske unije, a u kojem je navedena i ta osoba.

(6) Popis iz stavka 5. ovoga članka ovlaštena osoba dostavit će zajedno sa tužbom sudu u obliku preslike Službenog lista Europskih zajednica u kojemu je taj popis objavljen, uz ovjereni prijevod na hrvatski jezik.

Članak 105.

Ako sud presudom zabrani korištenje određene nepoštene ugovorne odredbe, naredit će tuženiku da o svom trošku objavi tu presudu u sredstvima javnog priopćavanja.

Članak 106.

Odredbe članka 103. do 105. ovoga Zakona ne utječu na primjenu pravila međunarodnog privatnog prava glede određivanja mjerodavnog prava.

III. NEPOŠTENA POSLOVNA PRAKSA

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 107.

(1) Odredbe ovog dijela Zakona primjenjuju se na nepoštenu poslovnu praksu trgovca u odnosu prema potrošaču, kako je ona određena člancima 109. do 115. ovoga Zakona, a koju trgovac koristi prije, u vrijeme i nakon sklapanja pravnog posla u vezi s određenim proizvodom.

(2) Odredbe ovog dijela Zakona ne utječu na:

- primjenu pravila ugovornog prava, poglavito pravila o sklapanju, valjanosti i pravnim učincima ugovora,
- primjenu propisa kojima se uređuje zdravstvena ispravnost i sigurnost proizvoda,
- primjenu propisa kojima se određuje nadležnost sudova,
- primjenu propisa kojima se određuju uvjeti zasnivanja ili sustavi odobravanja uređenih profesija, kao ni na primjenu propisom predviđenih deontoloških pravila određenih profesija ili nekih drugih posebnih pravila kojima se uređuju uređene profesije, a kojima je svrha održati visok stupanj profesionalnog integriteta tih profesija.

(3) Odredbe ovog dijela Zakona ne odnose se na primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na izdavanje potvrda i označavanje čistoće predmeta izrađenih od plemenitih kovina.

(4) Ako su pojedini aspekti nepoštene poslovne prakse uređeni posebnim propisima, odredbe ovog dijela Zakona neće se primjenjivati na te aspekte nepoštene poslovne prakse.

Zabrana nepoštene poslovne prakse

Članak 108.

Nepoštena poslovna praksa je zabranjena.

Pojam nepoštene poslovne prakse

Članak 109.

(1) Poslovna praksa je nepoštena:

- ako je suprotna zahtjevima profesionalne pažnje i
- ako, u smislu određenog proizvoda, bitno utječe ili je vjerojatno da će bitno utjecati na ekonomsko ponašanje prosječnog potrošača kojemu je ta praksa namijenjena ili dopire do prosječnog člana određene skupine potrošača na koju je takva praksa usmjerena.

(2) Poslovna praksa koja će vjerojatno bitno utjecati na ekonomsko ponašanje samo jasno odredive skupine potrošača koji su zbog tjelesnih ili duševnih mana, dobi ili lakomislenosti posebno osjetljivi na određenu poslovnu praksu ili određeni proizvod, i to na način koji je trgovac mogao razumno predvidjeti, procjenjivat će se iz perspektive prosječnog člana te skupine potrošača.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne utječe na dopuštenost korištenja uobičajene i zakonite promidžbene prakse preuveličavanja ili davanja izjava za koje se ne očekuje da budu shvaćene doslovno.

(4) Nepoštenom poslovnom praksom posebno se smatra:

- zavaravajuća poslovna praksa, kako je utvrđena u člancima 110. do 112. ovoga Zakona i
- agresivna poslovna praksa, kako je utvrđena u člancima 113. do 115. ovoga Zakona.

Glava II.

ZAVARAVAJUĆA POSLOVNA PRAKSA

Zavaravajuće radnje

Članak 110.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako sadrži netočne informacije glede okolnosti navedenih u stavku 3. ovoga članka, zbog čega je neistinita ili na neki drugi način, uključujući cjelokupan dojam, zavarava ili je vjerojatno da će zavarati prosječnog potrošača, čime ga dovodi ili je vjerojatno da će ga dovesti da donese odluku koju inače ne bi donio.

(2) Poslovna praksa iz stavka 1. ovoga članka smatra se zavaravajućom unatoč tomu što je informacija glede jedne ili više okolnosti navedenih u stavku 3. ovoga članka točna, ako dovede ili je vjerojatno da će dovesti prosječnog potrošača da donese odluku o poslu koju inače ne bi donio.

(3) Okolnosti iz stavka 1. i 2. ovoga članka na koje se zavaravajuća poslovna praksa odnosi jesu:

- postojanje ili priroda proizvoda,
- osnovna obilježja proizvoda, kao što su njegova dostupnost, koristi, rizici, izvedba, sastav, pripaci, postojanje postprodajne pomoći potrošaču i sustava rješavanja pritužbi, metode i datum izrade ili nabave, dostava, podobnost za ostvarivanje svrhe, način korištenja, količina, specifikacija, zemljopisno ili tržišno podrijetlo, rezultati koji se

očekuju od njegove uporabe ili rezultati i bitni pokazatelji testova ili provjera provedenih na proizvodu,

- opseg obveza trgovca, motivi trgovačke prakse te priroda postupka prodaje, bilo koja izjava ili simbol koji se odnosi na izravno ili neizravno sponzorstvo ili odobrenje trgovca ili proizvoda,

- cijena proizvoda ili način na koji je ona izračunata ili postojanje određene pogodnosti glede cijene,

- potreba servisiranja, rezervnih dijelova, zamjene ili popravka,

- priroda, obilježja i prava trgovca ili njegovog zastupnika, kao što su njegov identitet, imovina, kvalifikacije, status, odobrenja, članstvo u određenim udruženjima ili povezanost s nekim drugim subjektima, njegovo industrijsko, komercijalno ili intelektualno vlasništvo, nagrade i priznanja,

- prava potrošača, uključujući prava koja potrošač ima na temelju pravila o odgovornosti za materijalne nedostatke,

- rizici kojima potrošač može biti izložen.

(4) Poslovna praksa, se isto tako smatra zavaravajućom ako, u konkretnom slučaju uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o poslu koju inače ne bi donio, a uključuje:

- bilo koji oblik stavljanja proizvoda na tržište, uključujući i komparativno oglašavanje koje dovodi do poistovjećivanja tog proizvoda s nekim drugim proizvodom, zaštićenim znakom, zaštićenim imenom ili drugim znakom raspoznavanja konkurenta na tržištu,

- nepoštivanje obveza, od strane trgovca, koje proizlazi iz pravila postupanja trgovaca koja ga obvezuju, pod pretpostavkom da ta obveza ne predstavlja tek namjeru već je riječ o čvrstoj obvezi koju je moguće provjeriti te pod pretpostavkom da je trgovac u okviru poslovne prakse naznačio da je vezan tim pravilima postupanja.

Zavaravajuća propuštanja

Članak 111.

(1) Poslovna praksa smatra se zavaravajućom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja, kao i ograničenja konkretnog sredstva komunikacije, ne sadrži važne obavijesti koje su, ovisno o kontekstu, potrebne prosječnom potrošaču kako bi mogao donijeti odluku o poslu utemeljenu na potpunoj obavijesti i time ga navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o poslu koju inače ne bi donio.

(2) Uzimajući u obzir okolnosti iz stavka 1. ovoga članka, zavaravajućim se propuštanjem isto tako smatra:

- ako trgovac skriva obavijesti iz stavka 1. ovoga članka ili ako su pružene obavijesti nejasne, nerazumljive, dvosmislene ili nepravodobne,

- ako trgovac ne navede poslovnu svrhu poslovne prakse, a ona nije razvidna iz konteksta,

a u oba slučaja, takva praksa, prosječnog potrošača navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o poslu koju inače ne bi donio.

(3) Kada trgovac pri prenošenju poslovne prakse koristi konkretno sredstvo komunikacije koje je ograničeno vremenom ili prostorom, prilikom ocjene je li određena

važna obavijest izostavljena vodit će se računa o tim ograničenjima, kao i o ostalim mjerama koje je trgovac poduzeo kako bi se te obavijesti dostavile potrošaču na neki drugi način.

(4) U slučaju poziva na kupnju, ako to već nije razvidno iz konteksta, bitnim će se smatrati informacije o:

- osnovnim obilježjima proizvoda u mjeri koja je prikladna proizvodu i komunikacijskom sredstvu koje se koristi,
- sjedištu i identitetu trgovca, kao što su njegova tvrtka, naziv ili ime te, ako je to potrebno, adresa i identitet osobe u čije ime nastupa,
- konačnoj cijeni proizvoda, ili kad narav proizvoda ne omogućava da cijena bude izračunata unaprijed, o načinu na koji će cijena biti izračunata, kao i, gdje je potrebno, o dodatnim poštanskim troškovima te troškovima prijevoza i dostave, a kada ti troškovi ne mogu biti izračunati unaprijed, naznaku da se plaćaju i ti dodatni troškovi,
- uvjetima plaćanja, dostave, ostalim elementima ispunjenja ugovora, kao i o sustavu rješavanja pritužbi, ako ti elementi odstupaju od zahtjeva profesionalne pažnje,
- postojanju prava na raskid ili otkaz ugovora, ako je riječ o proizvodima ili pravnim poslovima glede kojih su predviđena i ta prava.

(5) Bitnim se smatraju i one informacije koje je, na temelju ovoga Zakona i ostalih propisa, trgovac dužan pružiti potrošaču prilikom bilo koje vrste poslovne komunikacije, uključujući oglašavanje i stavljanje proizvoda na tržište.

(6) Odluka o poslu iz stavka 1. i 2. ovoga članka odnosi se na svaku odluku koju donosi potrošač, a koja se odnosi na to hoće li, kako i pod kojim uvjetima sklopiti posao, hoće li cijenu platiti u cijelosti ili u obrocima, hoće li proizvod zadržati ili njime dalje raspolagati, hoće li se koristiti određenim pravima koja ima na temelju ugovora, i to bez obzira na to je li potrošač odlučio djelovati ili se suzdržati od djelovanja.

Postupci koji predstavljaju zavaravajuću poslovnu praksu

Članak 112.

Zavaravajućom poslovnom praksom u svakom se slučaju smatraju sljedeći postupci:

- tvrdnja trgovca da je potpisnik određenog pravila postupanja trgovca, iako to nije slučaj,
- isticanje zaštitnih znakova, znakova kvalitete ili sličnih znakova bez potrebnog odobrenja,
- tvrdnja da je pravila postupanja trgovca koja taj trgovac primjenjuje odobrilo neko javno ili drugo tijelo, iako to nije slučaj,
- tvrdnja trgovca da je njegovu djelatnost, njegovu poslovnu praksu ili njegov proizvod odobrilo, preporučilo ili dopustilo neko javno ili privatno tijelo, iako to nije slučaj ili ista takva tvrdnja u slučaju kada njegova poslovna praksa ili proizvod ne udovoljava zahtjevima za izdavanje tog odobrenja, preporuke ili dopuštenja,
- pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, bez isticanja činjenice da trgovac ima opravdane razloge vjerovati da neće biti u mogućnosti ponuditi isporuku tog ili sličnog proizvoda po navedenoj cijeni, u vrijeme i u količini koji su razumni s obzirom na proizvod, opseg oglašavanja proizvoda i ponuđenu cijenu, odnosno da neće biti u mogućnosti osigurati da drugi trgovac isporuči taj ili sličan proizvod po navedenoj cijeni, u vremenu i u količini koji su razumni s obzirom na navedene okolnosti,

- pozivanje na kupnju proizvoda po određenoj cijeni, a zatim odbijanje da se kupcu pokaže oglašavani proizvod ili odbijanje prihvatanja narudžbe potrošača, odnosno dostave proizvoda u razumnom roku ili pokazivanje neispravnog primjerka proizvoda, a sve s namjerom promidžbe nekog drugog proizvoda,

- lažno tvrditi da će proizvod biti dostupan samo u vrlo ograničenom razdoblju ili da će biti dostupan jedino pod posebnim uvjetima u vrlo ograničenom razdoblju, a radi navođenja potrošača da odmah donese odluku o kupnji, čime mu se uskraćuje mogućnost ili vrijeme potrebno da donese odluku utemeljenu na saznanju o svim relevantnim okolnostima,

- obvezati se potrošaču na pružanje nekih postprodajnih usluga, i to na jeziku koji nije službeni jezik države članice Europske unije, u kojoj se trgovac nalazi, a zatim omogućiti pružanje tih usluga samo na nekom drugom jeziku, a da potrošač na to nije bio jasno upozoren prije sklapanja ugovora;

- tvrditi ili na drugi način stvarati dojam da se proizvod može zakonito prodati a kada to nije slučaj;

- predstavljati potrošaču prava koja mu po zakonu i inače pripadaju kao posebnost ponude trgovca,

- koristiti uredničke sadržaje u medijima radi plaćene promidžbe proizvoda a da u tim sadržajima nije jasno izraženo, riječima, znakovima ili zvukovima koje potrošač može jasno prepoznati, da je riječ o promidžbi,

- iznositi netočne tvrdnje glede naravi i obujma rizika kojem bi mogla biti izložena osobna sigurnost potrošača ili članova njegove obitelji u slučaju da potrošač ne kupi proizvod,

- oglašavati proizvod koji je sličan proizvodu koji je proizveo neki drugi proizvođač i to na način da se namjerno navodi potrošača na pogrešan zaključak da je oglašavani proizvod proizveo taj drugi proizvođač,

- uspostavljanje, vođenje ili promidžba piramidalnog sustava promidžbe, pri čemu potrošač mora dati određenu činidbu kako bi mogao dobiti određenu naknadu, i to prije svega zbog toga jer je uveo u sustav nove potrošače, a ne zbog toga jer je kupio ili konzumirao proizvod,

- tvrditi da će trgovac uskoro prestati sa svojom djelatnošću ili da će se preseliti u drugi poslovni prostor iako to nije slučaj,

- tvrditi da proizvod može omogućiti dobitak u igrama na sreću,

- lažno tvrditi da proizvod može izliječiti bolest, disfunkcionalnost ili malformaciju,

- prenošenje netočnih obavijesti glede stanja na tržištu ili dostupnosti proizvoda, s namjerom da se navede potrošača da kupi proizvod pod uvjetima koji su nepovoljniji od uobičajenih tržišnih uvjeta,

- tvrditi u okviru poslovne prakse da se raspisuje nagradna igra ili promocija, a da se ne dodijeli opisana nagrada ili njezin razumni ekvivalent,

- označavanje proizvoda oznakama „gratis“, „besplatno“, „bez naknade“ ili sličnim oznakama ako potrošač mora za taj proizvod platiti bilo koji iznos različit od neizbjegljivih troškova odgovaranja na poslovnu praksu, troškova dostave ili primitka proizvoda,

- uvrštavanje u promidžbene materijale računa ili nekog drugog zahtjeva za plaćanje kojim se kod potrošača stvara dojam da je već naručio oglašavani proizvod koji se nudi iako to nije slučaj,

- lažno tvrditi ili stvarati dojam da trgovac ne djeluje u okviru svoje poslovne djelatnosti, odnosno djelatnosti slobodnog zanimanja ili lažno predstavljanje trgovca kao potrošača,
- stvaranje lažnog dojma da su postprodajne usluge glede proizvoda dostupne i u državi članici Europske unije koja je različita od one u kojoj je proizvod prodan.

Glava III.

AGRESIVNA POSLOVNA PRAKSA

Pojam

Članak 113.

(1) Poslovna praksa smatra se agresivnom ako u konkretnom slučaju, uzimajući u obzir sva obilježja i okolnosti slučaja korištenjem uznemiravanja, prisile, uključujući fizičku silu ili prijetnju te nedopušten utjecaj, u bitnoj mjeri umanjuje ili je vjerojatno da će umanjiti slobodu izbora ili postupanja prosječnog potrošača glede proizvoda te ga time navede ili je vjerojatno da će ga navesti da donese odluku o poslu koju inače ne bi donio.

(2) Odluka o poslu iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na svaku odluku koju donosi potrošač, a koja se odnosi na to hoće li, kako i pod kojim uvjetima sklopiti posao, hoće li cijenu platiti u cijelosti ili u obrocima, hoće li proizvod zadržati ili njime dalje raspolagati, hoće li se koristiti određenim pravima koja ima na temelju ugovora, i to bez obzira na to je li potrošač odlučio djelovati ili suzdržati se od djelovanja.

Uznemiravanje, prisila i nedopušteni utjecaj

Članak 114.

Prilikom odlučivanja o tome je li u poslovnoj praksi korišteno uznemiravanje, prisila, uključujući silu ili prijetnju, ili nedopušteni utjecaj, vodit će se računa o:

- vremenu, mjestu ili naravi poslovne prakse, kao i ustrajnosti koju je trgovac pritom iskazao,
- tome je li se trgovac koristio prijetećim ili uvredljivim rječnikom ili ponašanjem,
- tome je li trgovac iskorištavao nesretne ili druge okolnosti u kojima se potrošač nalazio, a koje su bile tolikog značenja da su umanjile sposobnost potrošača da razumno rasuđuje, a trgovac je bio svjestan da će te okolnosti utjecati na odluku potrošača glede proizvoda,
- postojanju bilo kojeg otežavajućeg ili nerazmjernog ograničenja izvanugovorne naravi koje je trgovac nametnuo potrošaču za slučaj da potrošač želi ostvariti neko svoje pravo iz ugovora, uključujući pravo na raskid ili pravo na otkaz ugovora ili pravo da izabere drugi proizvod ili drugog trgovca,

- korištenju bilo kakve prijetnje o poduzimanju radnji koje se po zakonu ne mogu poduzeti.

Postupci koji predstavljaju agresivnu poslovnu praksu

Članak 115.

Agresivnom poslovnom praksom u svakom se slučaju smatraju sljedeći postupci:

- stvaranje dojma da potrošač ne može napustiti poslovni prostor sve dok ne sklopi ugovor,
- posjećivanje potrošača u njegovu domu, ignorirajući pritom zahtjev potrošača da se napusti njegov dom ili da ga se više ne posjećuje, osim u slučaju i u mjeri u kojoj je to opravdano radi propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze,
- ustrajno i neželjeno komuniciranje s potrošačem putem telefona, telefaks uređaja, elektroničke pošte ili drugog sredstva daljinske komunikacije, osim u slučajevima i u mjeri u kojoj je to opravdano zbog propisima predviđenog prisilnog ispunjenja ugovorne obveze. Ova odredba ne utječe na primjenu pravila ovoga Zakona ili drugih propisa o ograničenju ili zabrani korištenja određenih sredstava daljinske komunikacije u određenim okolnostima,
- traženje od potrošača koji postavlja odštetni zahtjev na temelju police osiguranja da dostavi određene dokumente koji, po razumnoj ocjeni, nisu relevantni za ocjenu opravdanosti tog zahtjeva ili sustavno izbjegavanje davanja odgovora na ustrajno dopisivanje potrošača, s namjerom da ga se odvraća od ostvarivanja prava koja mu pripadaju na temelju ugovora,
- oglašavanje kojim se djecu izravno navodi na to da kupe oglašavani proizvod ili da nagovore svoje roditelje ili ostale punoljetne osobe da im kupe oglašavani proizvod,
- zahtijevanje plaćanja proizvoda odmah ili s odgodom ili vraćanja ili čuvanja proizvoda koji je trgovac nabavio, a potrošač ga uopće nije naručio,
- izravno obavješćavanje potrošača da će posao ili opstanak trgovca biti ugrožen ako potrošač ne kupi proizvod,
- stvaranje lažne predodžbe da je potrošač osvojio, ili da će osvojiti, bezuvjetno ili uz ispunjenje određene činidbe, određenu nagradu ili neku drugu odgovarajuću korist, kada u stvarnosti nikakva nagrada ili druga odgovarajuća korist nije predviđena ili kada je u stvarnosti poduzimanje bilo kakve radnje usmjerene na ostvarivanje te nagrade ili druge koristi uvjetovano određenim plaćanjem od strane potrošača ili kod potrošača uzrokuje troškove.

Glava IV.

KOMPARATIVNO OGLAŠAVANJE

Članak 116.

(1) Za potrebe ove glave Zakona, oglašavanje proizvoda i usluga jest svako očitovanje bilo u kojem obliku koje netko daje u okviru svog zanimanja ili poslovne djelatnosti, a usmjereno je na promociju nekog proizvoda ili usluge.

(2) Komparativno oglašavanje jest svako oglašavanje koje, u svrhu promocije nekog proizvoda ili usluge, izravno ili neizravno upućuje na konkurenta na tržištu, odnosno koje, izravno ili neizravno, upućuje na konkurentski proizvod ili uslugu.

(3) Komparativno oglašavanje dopušteno je samo uz ispunjenje pretpostavki iz članka 117. stavka 1. ovoga Zakona.

Pretpostavke dopuštenog komparativnog oglašavanja

Članak 117.

(1) Komparativno oglašavanje dopušteno je:

- ako nije zavaravajuće u smislu odredbe članka 112. ovoga Zakona,
- ako se uspoređuju proizvodi ili usluge koje zadovoljavaju iste potrebe ili ako se uspoređuju proizvodi ili usluge iste namjene,
 - ako su objektivno uspoređene odlike različitih proizvoda ili usluga koje su materijalne, bitne, usporedive i provjerljive,
 - ako ne stvara zabunu na tržištu glede odnosa oglašivača i njegovih konkurenata, odnosno ne stvara zabunu na tržištu glede odnosa proizvoda ili usluge koja se oglašava te konkurentskog proizvoda ili usluge,
 - ako ne obezvređuje konkurenta na tržištu, njegove aktivnosti, njegove proizvode, njegove usluge, njegove žigove ili zaštićena imena,
- ako se, kod proizvoda s oznakom podrijetla, uspoređuju proizvodi istog podrijetla,
- ako nije usmjereno na nepošteno iskorištavanje ugleda žiga, zaštićenog imena ili drugih obilježja konkurenta na tržištu, njegovog proizvoda ili usluge,
- ako nije usmjereno na nepošteno iskorištavanje oznake podrijetla konkurentskog proizvoda ili usluge,
- ako se ne odnosi na proizvod ili uslugu koja se oglašava kao imitacija proizvoda ili usluge sa zaštićenim znakom ili imenom.

(2) Ako se komparativno oglašavanje odnosi na proizvod ili uslugu koji se nude u okviru posebne ponude, u oglasu mora, na jasan i nedvojben način, biti istaknuto vremensko razdoblje unutar kojeg vrijedi posebna ponuda te ovisi li kupnja proizvoda ili usluge pod uvjetima iz posebne ponude o njihovoj raspoloživosti.

Zahtjev za prekid ili zabranu nedopuštenog komparativnog oglašavanja

Članak 118.

(1) Osobe koje za to imaju opravdani interes mogu od Državnog inspektorata ili drugog nadležnog tijela zahtijevati da naredi prekid nedopuštenoga komparativnog oglašavanja.

(2) Ako oglas još nije objavljen, ali je njegovo objavljivanje izvjesno, osobe koje za to imaju opravdani interes mogu od nadležnog tijela iz stavka 1. ovoga članka zahtijevati zabranu objavljivanja nedopuštenog komparativnog oglašavanja.

(3) Na zahtjev stranke, nadležno tijelo iz stavka 1. ovoga članka može, uz nalog da se

prekine nedopušteno komparativno oglašavanje, narediti da se o trošku oglašivača objavi presuda u cijelosti ili djelomično, odnosno narediti da se o trošku oglašivača objavi ispravak oglasa.

O čemu se ne raspravlja

Članak 119.

Prilikom odlučivanja o zahtjevima iz članka 118. ovoga Zakona nadležno tijelo neće uzimati u obzir je li spornim oglašavanjem nekome počinjena šteta, odnosno je li vjerojatno da će nekome biti počinjena šteta, kao niti je li oglašivač kriv što je komparativno oglašavanje nedopušteno.

Predmnijeva netočnosti navoda u oglasu

Članak 120.

(1) Nadležno tijelo iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona može zahtijevati od oglašivača da, u roku od sedam dana, dostavi dokaze koji potvrđuju točnost spornih činjeničnih navoda iznesenih u oglasu.

(2) Ako oglašivač ne dostavi tražene dokaze u roku iz stavka 1. ovoga članka ili ako nadležno tijelo iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona smatra da su dostavljeni dokazi nepotpuni, smatra se da su sporni činjenični navodi izneseni u oglasu netočni.

IV. NOSITELJI ZAŠTITE POTROŠAČA

Glava I.

NACIONALNI PROGRAM ZAŠTITE POTROŠAČA

Članak 121.

(1) Nacionalnim programom zaštite potrošača određuju se temelji politike zaštite potrošača i obavlja izbor i opseg prioriternih poslova na području zaštite potrošača koji će se financirati iz proračuna Republike Hrvatske.

(2) Nacionalni program zaštite potrošača donosi Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od četiri godine.

(3) Vlada Republike Hrvatske izvješćuje Hrvatski sabor o ostvarivanju politike zaštite potrošača iz Nacionalnog programa zaštite potrošača.

(4) Poslove vezane za provođenje politike zaštite potrošača i koordinaciju rada svih nositelja zaštite potrošača u vezi s provedbom Nacionalnog programa zaštite potrošača provodi ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača.

Glava II.
NOSITELJI ZAŠTITE POTROŠAČA

Članak 122.

Nositelji zaštite potrošača su: Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača, Državni inspektorat i druge nadležne inspekcije, Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Hrvatska udruga poslodavaca i ostala tijela javne vlasti svaki iz svoje nadležnosti za područje zaštite potrošača te udruge za zaštitu potrošača.

Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača

Članak 123.

(1) Vlada Republike Hrvatske osniva i imenuje Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača (u daljnjem tekstu: Vijeće) na vrijeme od četiri godine. Vijeće čine predstavnici državnih tijela nadležnih za područje zaštite potrošača, Hrvatske gospodarske komore, Hrvatske obrtničke komore, udruga za zaštitu potrošača i neovisni stručnjaci iz područja zaštite potrošača.

(2) Predsjedatelja Vijeća imenuje Vlada Republike Hrvatske na vrijeme od četiri godine. Predsjedatelj Vijeća mora biti stručnjak iz područja zaštite potrošača.

(3) Vlada Republike Hrvatske može na prijedlog većine članova Vijeća razriješiti člana Vijeća prije isteka mandata i predložiti imenovanje novog člana.

(4) Vijeće je savjetodavno tijelo Vlade Republike Hrvatske.

(5) Vijeće ima tajnika koji obavlja stručne poslove za potrebe Vijeća. Tajnika imenuje Vlada Republike Hrvatske.

(6) Administrativne poslove za Vijeće obavlja ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača.

(7) Vijeće sudjeluje u izradi Nacionalnog programa za zaštitu potrošača i izvješća o ostvarivanju Nacionalnog programa za zaštitu potrošača, potiče izmjene i dopune postojećih te donošenje novih propisa iz područja zaštite potrošača, sudjeluje u kreiranju politike zaštite potrošača i izvješćuje Vladu Republike Hrvatske o slučajevima kršenja dobrih poslovnih običaja.

(8) Rad Vijeća je javan. Vijeće donosi poslovnik o svom radu uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske.

(9) Vijeće podnosi Vladi Republike Hrvatske godišnje izvješće o svom radu.

(10) Vlada Republike Hrvatske odlukom određuje visinu naknade za rad članova Vijeća i tajnika Vijeća koja se osigurava u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Članak 124.

- Tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna su sustavno promicati zaštitu potrošača na svom području te podupirati djelovanje udruga za zaštitu potrošača.

Osnivanje i udruživanje udruga za zaštitu potrošača

Članak 125.

(1) Udruge za zaštitu potrošača osnivaju potrošači radi promicanja i zaštite svojih prava i interesa.

(2) Na udruge za zaštitu potrošača odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o udrugama.

(3) Udruge za zaštitu potrošača su neovisne u svom djelovanju od interesa trgovaca te ne smiju stjecati sredstva od trgovaca.

(4) Udruge za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj mogu se udruživati u saveze radi provođenja politike zaštite potrošača, uzajamne potpore i ostvarivanja zajedničkih interesa na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

(5) Savezi udruga za zaštitu potrošača mogu nastupati, u ime svojih članova, a na dobrobit svih potrošača, u javnosti i pred tijelima državne uprave, radi zaštite zajedničkih interesa potrošača, davati mišljenja na prijedloge propisa koji mogu imati utjecaja na potrošače, te preko svojih predstavnika sudjelovati u raspravama na sjednicama saborskih odbora koje su od interesa za potrošače.

(6) Savez udruga za zaštitu potrošača je pravna osoba.

(7) U radu Saveza udruga za zaštitu potrošača sve udruge sudjeluju ravnopravno

Poslovi udruga

Članak 126.

Udruge za zaštitu potrošača mogu na području zaštite potrošača obavljati osobito sljedeće poslove:

– pružati preventivnu zaštitu putem pružanja obavijesti i savjeta potrošačima u svrhu edukacije potrošača,

– pružati informacije potrošačima o njihovim pravima i obvezama te pojavama na tržištu,

– provoditi, putem akreditiranih laboratorija, usporedne testove proizvoda i rezultate objavljivati u medijima,

– provoditi preko akreditiranih laboratorija u zemlji, a po potrebi i u inozemstvu, naknadna ispitivanja proizvoda stavljenih na tržište,

– pružati pomoć oštećenom potrošaču u nastupu prema trgovcu,

– voditi evidencije o primljenim prijavama potrošača i postupcima poduzetim za njihovo rješavanje,

– davati primjedbe i prijedloge kod donošenja propisa koji se odnose na područje zaštite potrošača,

– inicirati pred nadležnim tijelom pokretanje postupaka iz članka 131. ovoga Zakona,

- pokretati pred nadležnim sudom postupke kojima od suda traži da određenom trgovcu, skupini trgovaca iz istog sektora gospodarstva ili njihovim interesnim udrugama zabrani korištenje nepoštenih ugovornih odredbi u standardnim ugovorima,
- obavljati i druge poslove iz područja zaštite potrošača.

Članak 127.

(1) Poslove na području zaštite potrošača određene Nacionalnim programom zaštite potrošača, osobito pružanje obavijesti i savjeta potrošačima, obavljaju udruge potrošača u suradnji s nadležnim tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

(2) Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača na temelju javnog natječaja odlukom dodjeljuje financijska sredstva udrugama za zaštitu potrošača, za projekte kojima je cilj promicanje zaštite potrošača, a osobito za obavljanje poslova iz članka 126. ovoga Zakona.

Savjetovaništa za zaštitu potrošača

Članak 128.

(1) Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača, radi pružanja organizirane pomoći potrošačima osnovat će Savjetovaništa za zaštitu potrošača (u daljnjem tekstu: Savjetovaništa) i izdati odobrenja za rad Savjetovaništa, sukladno potrebama utvrđenim Nacionalnim programom za određeno razdoblje.

(2) Savjetovaništa za zaštitu potrošača pružaju stručne savjete potrošačima, vode evidenciju o broju i vrsti pruženih savjeta te o svom radu izvješćuju ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača i nadležna inspekcijska tijela, svaka tri mjeseca.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača daje ocjenu stručne osposobljenosti osoba za rad u Savjetovaništu sukladno pravilniku o postupku ocjenjivanja stručne osposobljenosti osoba za rad u Savjetovaništu koji će propisati ministar nadležan za poslove zaštite potrošača.

(4) Jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u mjestu rada Savjetovaništa dužna je osigurati prostor za rad Savjetovaništa, a sredstva za rad osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

Glava III.

INFORMIRANJE I EDUKACIJA POTROŠAČA

Nastavni planovi i programi

Članak 129.

(1) Nastavni planovi i programi osnovnog i srednjeg školovanja trebaju sadržati osnovna znanja o pravima i obvezama vezanim za zaštitu potrošača.

(2) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača zajedno s ministarstvom nadležnim za poslove obrazovanja sudjeluje u pripremanju odgojnih i obrazovnih programa zaštite potrošača u okviru nastavnih planova i programa.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača i udruge za zaštitu potrošača surađuju s odgojno-obrazovnim institucijama, kao i provoditi druge odgojno-obrazovne aktivnosti informiranja i edukacije iz područja zaštite potrošača.

V. ZAŠTITA POTROŠAČKIH PRAVA

Glava I.

IZVANSUDSKO RJEŠAVANJE POTROŠAČKIH SPOROVA

Članak 130.

1) U slučaju spora između potrošača i trgovca, može se podnijeti prijedlog za mirenje Centru za mirenje Hrvatske gospodarske komore, Centru za mirenje Hrvatske obrtničke komore ili Centru za mirenje Hrvatske udruge poslodavaca, kao i prijavu Sudu časti Hrvatske gospodarske komore i Sudu časti Hrvatske obrtničke komore.

(2) Mirenje pred centrima za mirenje iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno Pravilniku o mirenju Hrvatske gospodarske komore, Pravilniku o mirenju Hrvatske obrtničke komore, te Pravilniku o mirenju Hrvatske udruge poslodavaca.

(3) Postupak pred sudovima časti iz stavka 1. ovoga članka provodi se sukladno Pravilniku o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Pravilniku o Sudu časti pri Hrvatskoj obrtničkoj komori kojima se treba propisati da u vijećima tih sudova osim nezavisnih pravnih stručnjaka moraju ravnopravno biti zastupljeni predstavnici trgovaca i potrošača.

(4) Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska udruga poslodavaca će uz suglasnost ministra nadležnog za zaštitu potrošača donijeti Odluku o troškovima mirenja u potrošačkim sporovima, odnosno u postupcima pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore kojom će odrediti visinu naknada, nagrada i ostalih troškova mirenja i postupaka iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Nagodba koja se sklopi u postupku mirenja pred centrima iz stavka 1. ovoga članka ima svojstvo ovršne isprave.

(6) Sredstva za troškove mirenja pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore, Centrom za mirenje Hrvatske obrtničke komore ili Centrom za mirenje Hrvatske udruge poslodavaca i postupke pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore iz stavka 1. ovoga članka, osigurat će se u državnom proračunu.

Glava II.

KOLEKTIVNA ZAŠTITA POTROŠAČA

Članak 131.

(1) Svaka ovlaštena osoba ima pravo predložiti Državnom inspektoratu ili drugom nadležnom tijelu pokretanje postupka u kojem će se narediti prestanak postupanja koje je u suprotnosti s odredbama članka 30. do 95., odredbama članka 107. do 120. ovoga Zakona, odredbama članka 400. do 429. i odredbama članka 881. do 903. Zakona o obveznim odnosima te odredbama Pravilnika o načinu oglašavanja i obavješćivanja o lijekovima, homeopatskim i medicinskim proizvodima, i to bez obzira na to jesu li tim postupanjem povrijeđena prava i interesi potrošača u Republici Hrvatskoj ili u nekoj državi članici Europske unije.

(2) Postupak iz stavka 1. ovoga članka može se pokrenuti protiv pojedinog trgovca ili skupine trgovaca iz istog gospodarskog sektora koji postupaju u suprotnosti s odredbama ovog Zakona i drugih propisa koji su navedeni u stavku 1. ovoga članka, komorskih i interesnih udruga trgovaca koje promiču protupravno postupanje ili protiv tvorca pravila postupanja trgovaca kojima se promiče korištenje nepoštene poslovne prakse, kako je ona definirana odredbama dijela III. ovoga Zakona.

(3) Protiv operatora sredstva daljinske komunikacije koji ne djeluje u skladu odredaba članka 36. do 55. ovoga Zakona, ovlaštena osoba ima pravo predložiti Državnom inspektoratu ili drugom nadležnom tijelu da pokrene postupak iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Odredbama stavaka 1. do 3. ovoga članka ne dovodi se u pitanje ovlaštenje Državnog inspektorata ili drugog nadležnog tijela da samoinicijativno pokrene postupak protiv osoba navedenih u stavicima 1. do 3. ovoga članka koje postupaju suprotno odredbama ovog Zakona i drugih propisa navedenih u stavku 1. ovoga članka.

Osobe ovlaštene predložiti pokretanje postupka

Članak 132.

(1) Pokretanje postupka iz članka 131. ovoga Zakona ovlaštena su predložiti tijela i organizacije koje su osnovane u skladu s propisima kojima se uređuje osnivanje i djelatnost tih osoba, a koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača, kao što su, primjerice, udruge za zaštitu potrošača, državna tijela nadležna za zaštitu potrošača te komorska i interesna udruženja trgovaca.

(2) Vlada Republike Hrvatske će na prijedlog ministra nadležnog za poslove zaštite potrošača uredbom odrediti osobe koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača.

(3) Uredba iz stavka 2. ovoga članka bit će objavljena u „Narodnim novinama“ te će biti dostavljena Komisiji Europske unije.

(4) Ako je postupanje određenog trgovca ili skupine trgovaca sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 131. ovoga Zakona i utječe ili može utjecati na položaj potrošača u nekoj državi članici Europske unije, pokretanje postupka iz članka 131. ovoga Zakona može predložiti udruga za zaštitu potrošača iz te države ili neko drugo neovisno tijelo koje je po propisima te države osnovano radi zaštite kolektivnih interesa potrošača.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, svoje ovlaštenje da predloži pokretanje postupka iz članka 131. ovoga Zakona, ovlaštena će osoba dokazati popisom osoba koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača koji je sastavila Komisija Europske unije, a u kojem je navedena i ta osoba.

(6) Popis iz stavka 5. ovoga članka ovlaštena osoba dostavit će istodobno s prijedlogom za pokretanje postupka (članak 131.) Državnom inspektoratu ili drugom nadležnom tijelu u obliku preslike Službenog lista Europske zajednice u kojem je taj popis objavljen, uz ovjereni prijevod na hrvatskom jeziku.

Teret dokaza

Članak 133.

(1) Ako je postupak iz članka 131. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredaba članaka 36. do 55. ovoga Zakona, trgovac, odnosno operator sredstva daljinske komunikacije dužan je dokazati da je potrošaču dostavio prethodnu obavijest te pisane potvrde prethodne obavijesti, odnosno da se pridržavao rokova za ispunjenje ugovora sklopljenog putem sredstva daljinske komunikacije.

(2) Ako je postupak iz članka 131. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredaba članaka 56. do 70. ovoga Zakona, davatelj financijske usluge dužan je dokazati da je ispunio svoju obvezu prethodnog obavještanja potrošača te da je potrošač pristao sklopiti ugovor, odnosno pristao na to da mu davatelj financijske usluge počne pružati ugovorenu uslugu prije isteka roka za jednostrani raskid ugovora iz članka 63. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, ugovorna odredba kojom je predviđeno da će teret dokaza glede činjenica navedenih u stavku 2. ovoga članka ležati na potrošaču smatra se nepoštenom ugovornom odredbom, u smislu odredaba dijela II. glave 11. ovoga Zakona.

Članak 134.

Ako je postupak iz članka 131. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredaba članka 107. do 115. ovoga Zakona, prilikom odlučivanja o tome je li poslovna praksa nepoštena neće se uzimati u obzir je li tom praksom nekome prouzročena šteta, odnosno je li vjerojatno da će nekome biti prouzročena šteta, kao niti je li osoba protiv koje se vodi postupak kriva za nedopuštenost poslovne prakse.

Predmnijeva netočnosti činjeničnih navoda

Članak 135.

(1) Ako je postupak iz članka 131. ovoga Zakona pokrenut povodom povrede odredaba članka 107. do 115. ovoga Zakona, Državni će inspektorat ili drugo nadležno tijelo, ako je to primjereno s obzirom na okolnosti slučaja te uzimajući u obzir opravdane interese trgovca, zahtijevati od trgovca protiv kojeg se postupak vodi da u roku od sedam dana dostavi dokaze koji potvrđuju istinitost činjeničnih navoda iznesenih u okviru poslovne prakse.

(2) Ako dokazi iz stavka 1. ovoga članka ne budu dostavljeni Državnom inspektoratu ili drugom nadležnom tijelu u ostavljenom roku ili ako Državni inspektorat ili drugo nadležno tijelo smatra da su dostavljeni dokazi nepotpuni ili nedovoljni, smatra se da su činjenični navodi izneseni u okviru poslovne prakse neistiniti.

Rješenje

Članak 136.

(1) Ako nadležni inspektor u provođenju inspeksijskog nadzora utvrdi da je osoba protiv koje se vodi postupak postupala suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 131. ovoga Zakona, rješenjem će narediti toj osobi da prestane s takvim postupanjem te da otkloni utvrđene nepravilnosti određujući ujedno rok u kojem se nepravilnosti moraju otkloniti.

(2) Ako se postupak iz članka 131. ovoga Zakona vodi povodom povrede odredaba članka 107. do 115. ovoga Zakona, a osoba protiv koje se postupak vodi još nije započela s određenom poslovnom praksom, ali je započinjanje te poslovne prakse izvjesno, nadležni će inspektor, ako utvrdi da je ta poslovna praksa nepoštena u smislu odredaba dijela III. ovoga Zakona, rješenjem zabraniti osobi protiv koje se postupak vodi korištenje tom poslovnom praksom.

(3) Ako se postupak iz članka 131. ovoga Zakona vodi povodom povrede odredaba članka 400. do 429. Zakona o obveznim odnosima, nadležni će inspektor rješenjem narediti osobi protiv koje se postupak vodi da ispuni svoju obvezu prema potrošaču

jedino ako je na temelju okolnosti konkretnog slučaja nesporno da potrošaču u konkretnom slučaju pripadaju prava predviđena tim odredbama.

Objavljivanje rješenja ili ispravka

Članak 137.

Ako nadležni inspektor rješenjem naredi prestanak postupanja koje je suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa, navedenih u članku 131. ovoga Zakona, ili ako zabrani takvo postupanje, naredit će osobi protiv koje se postupak vodi da o svom trošku javno objavi to rješenje, odnosno ispravak netočnih obavijesti, ako se povreda sastojala od objavljivanja zavaravajućih obavijesti.

Žalba

Članak 138.

(1) Protiv rješenja iz članka 136. ovoga Zakona osoba protiv koje se vodi postupak može u roku od osam dana od dana dostave rješenja izjaviti žalbu.

(2) Žalba protiv rješenja iz članka 136. ovoga Zakona odgađa izvršenje.

Privremene mjere

Članak 139.

(1) Nadležni inspektor ovlašten je rješenjem privremeno, do donošenja konačne odluke, narediti prekid određenog postupanja za koje postoji opravdana sumnja da je suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa, navedenih u članku 131. ovoga Zakona.

(2) Žalba protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje.

Članak 140.

Pokretanje ili vođenje postupka pokrenutog na temelju članka 131. ovoga Zakona ne sprečava osobu kojoj je, postupanjem trgovca koje je suprotno odredbama ovoga Zakona i drugih propisa koji su navedeni u članku 131. ovoga Zakona, prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za nadoknadu štete protiv osobe koja joj je nedopuštenim postupanjem prouzročila štetu, da pred sudom pokrene postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja, odnosno da pred sudom pokrene bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila sadržanih u ovom ili drugim zakonima.

Dobrovoljna kontrola

Članak 141.

(1) Pokretanje postupka iz članka 131. ovoga Zakona ne isključuje mogućnost dobrovoljne kontrole postupanja trgovaca od strane određenih samostalnih organizacija niti isključuju mogućnost da osobe navedene u članku 132. ovoga Zakona pokrenu pred tim samostalnim organizacijama odgovarajući postupak protiv onih članova tih organizacija koji postupaju suprotno odredbama ovoga i drugih zakona, navedenih u članku 131. ovoga Zakona.

(2) Ako se postupak iz članka 131. ovoga Zakona pokreće zbog povrede odredaba članaka 107. do 115. ovoga Zakona, pokretanje tog postupka ne isključuje mogućnost kontrole nepoštene poslovne prakse od strane tvorca pravila postupanja trgovaca niti isključuje mogućnost da osobe ili organizacije navedene u članku 132. ovoga Zakona pokrenu pred tvorcem pravila postupanja trgovaca ili nekim njegovim tijelom odgovarajući postupak protiv onih trgovaca koji postupaju suprotno pravilima postupanja trgovaca.

(3) Pokretanje postupaka iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ni u kojem slučaju ne predstavlja odricanje od prava da se protiv određenog trgovca, skupine trgovaca ili interesnih udruga trgovaca pokrene postupak predviđen člankom 131. ovoga Zakona.

VI. INSPEKCIJSKI NADZOR

Članak 142.

Nadzor nad provođenjem ovoga Zakona obavljaju nadležni inspektori ministarstava i Državnog inspektorata (u daljnjem tekstu: inspektor), u skladu s ovlastima utvrđenim zakonom.

Članak 143.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor će rješenjem trgovcu privremeno zabraniti prodaju proizvoda i pružanje usluga do otklanjanja nalazom utvrđenih nepravilnosti ako:

- uvjeti prodaje nisu istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo u prodajnom prostoru, a posebni uvjeti prodaje za pojedine proizvode nisu istaknuti jasno, vidljivo i čitljivo na prodajnim mjestima tih proizvoda (članak 7. stavak 2.),
- cijena proizvoda i usluge nije istaknuta na način kako je to propisano člankom 9. ovoga Zakona,
- se obavijest o proizvodu ne nalazi na proizvodu ili ambalaži (članak 18. stavak 1.),
- obavijest o proizvodu ne sadrži sve potrebne podatke (članak 17. stavak 2.) ili podaci na obavijesti o proizvodu nisu istiniti, jasni, vidljivi i čitljivi te ako nisu napisani hrvatskim jezikom i latiničnim pismom (članak 18. stavak 2.)
- proizvod na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji nije jasno, vidljivo i čitljivo označen cijenom prije i cijenom nakon sniženja, cijenom prije i cijenom tijekom rasprodaje odnosno akcijske prodaje (članak 20. stavak 1.),

- najveći postotak sniženja cijena na proizvodu ne iznosi najmanje jednu petinu vrijednosti svih proizvoda na početku sniženja, rasprodaje, odnosno akcijske prodaje (članak 20. stavak 2.),
 - proizvod koji je na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji jer mu uskoro istječe rok uporabe, nema jasno, vidljivo i čitljivo istaknut najmanji ili krajnji rok uporabe proizvoda (članak 21.),
 - trgovac nije fizički odvojio proizvode na sniženju, rasprodaji odnosno akcijskoj prodaji od ostalih proizvoda i jasno, vidljivo i čitljivo istaknuo da je riječ o sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji (članak 22.),
 - trgovac prodaje proizvod koji ima grešku, a nije ga fizički odvojio od ostalih proizvoda i jasno vidljivo i čitljivo obilježio na proizvodu i na prodajnome mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom (članak 23.),
 - prodaju javne usluge ne obračunava po posebnim propisima (članak 24. stavak 2.).
- (2) Nadležni inspektor će trgovcu rješenjem zabraniti obavljanje poslovne prakse koja se u smislu dijela III. ovoga Zakona smatra nepoštenom.
- (3) Nadležni inspektor će rješenjem narediti trgovcu otklanjanje utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se ta nepravilnost mora ukloniti ako tijekom inspekcijuskog nadzora utvrdi da:
- bez opravdanog razloga nije potrošaču ispunio ugovor (članak 5. stavak 1.),
 - proizvod koji ima nedostatak nije zamijenio novim proizvodom ili potrošaču nije vratio iznos plaćen za taj proizvod, odnosno nije snizio cijenu ili uz suglasnost potrošača nije otklonio nedostatak na proizvodu, a bio je dužan to učiniti (članak 5. stavak 2.),
 - u slučaju nedostatka u obavljanju usluge, nije vratio iznos koji je potrošač platio za tu uslugu, nije snizio cijenu ili nije otklonio nedostatak, a bio je dužan to učiniti (članak 5. stavak 3.),
 - proizvod za koji je predao jamstveni (garancijski) list potrošaču nije popravio u razumnom roku ili ako to nije učinio, a umjesto toga nije potrošaču predao proizvod koji je ispravan (članak 5. stavak 6.),
 - uz proizvode trgovac nije potrošaču predao i predočio propisane isprave (članak 13.) ovoga Zakona,
 - nije predao proizvod potrošaču koji je namijenjen za nagradu (članak 15.),
 - zahtijeva ili izričito uvjetuje kupnju proizvoda ili pružanje usluge s djelomičnim ili ukupnim predujmom i isporučiti proizvod ili pruži uslugu nakon primitka predujma, te potrošaču nakon isporuke proizvoda ili pružene usluge nije obračunao i isplatio kamate po kamatnoj stopi poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca, ako je rok isporuke bio dulji od jednog mjeseca (članak 29.),
 - potrošaču nije predao obavijest sukladno člancima 32., 43., 44., 57. i 62. ovoga Zakona,
 - ugovor o potrošačkom zajmu ne sadrži sve podatke sukladno članku 74. ovoga Zakona,
 - nije obavijestio potrošača sukladno članku 77. ovoga Zakona,
 - oglašavanje nije istaknuto sukladno odredbama članka 78. ovoga Zakona,

- u slučaju vraćanja zajma od strane potrošača prije roka određenog za vraćanje postupi suprotno odredbi članka 79. ovoga Zakona,
 - nije obavijestio potrošača sukladno odredbi članaka 85., 86. i 89. ovoga Zakona,
 - ugovor ne sadrži podatke sukladno članku 90. ovoga Zakona.
- (4) Nadležni inspektor će rješenjem narediti trgovcu:
- vraćanje više naplaćenog iznosa oštećenom potrošaču ako utvrdi da se nije pridržavao propisanih ili utvrđenih cijena i uvjeta prodaje (članak 12. stavak 3.),
 - vraćanje cjelokupno uplaćenog iznosa uvećanog za zatezne kamate ako utvrdi da trgovac nije vratio u roku cjelokupan iznos koji je potrošač platio na temelju ugovora, uvećan za zatezne kamate kako je propisano člankom 35. stavkom 3., člankom 48. stavkom 3. i člankom 52. stavkom 3.
- (5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavaka 3. i 4. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja.
- (6) Rješenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka inspektor neće donositi ako su utvrđene nepravilnosti otklonjene tijekom inspeksijskog nadzora, odnosno do donošenja rješenja, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku o obavljenom inspeksijskom nadzoru.

VII. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 144.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

– bez opravdanog razloga ne ispuni ugovor sklopljen s potrošačem ili ga ne ispuni na vrijeme (članak 5. stavak 1.),

– na zahtjev potrošača proizvod koji ima nedostatak ne zamijeni novim proizvodom ili potrošaču ne vrati iznos plaćen za taj proizvod, odnosno ne snizi cijenu ili uz suglasnost potrošača ne otkloni nedostatak na proizvodu, a bio je dužan to učiniti (članak 5. stavak 3.),

– u slučaju nedostatka u obavljanju usluge, na zahtjev potrošača ne vrati iznos koji je potrošač platio za tu uslugu, ne snizi cijenu ili ne otkloni nedostatak, a bio je dužan to učiniti (članak 5. stavak 2.),

– na zahtjev potrošača proizvod za koji mu je predao jamstveni (garancijski) list i u tijeku jamstvenog roka ne popravi u razumnom roku ili umjesto toga nije predao proizvod koji je ispravan (članak 5. stavak 6.),

– bez opravdanog razloga odbije s potrošačem zaključiti ugovor o prodaji proizvoda koji izlaže na prodajnome mjestu ili usluge koja je predmet njegova poslovanja (članak 7. stavak 1.),

– uvjete prodaje ne istakne jasno, vidljivo i čitljivo u prodajnom prostoru, a posebne uvjete za pojedine proizvode ne istakne jasno, vidljivo i čitljivo na prodajnim mjestima tih proizvoda (članak 7. stavak 2.),

– za usluge popravaka i održavanja proizvoda čija je vrijednost veća od 1000,00 kuna, trgovac ne ispostavi potrošaču predračun i radni nalog s opisom radova, upotrijebljenog materijala, dijelova za popravak i ako nepotpisani radni nalog uruči potrošaču (članak 7. stavak 4.),

– tijekom popravka proširi radni nalog bez prethodnoga pisanog pristanka potrošača osobno ili putem sredstava daljinske komunikacije (članak 7. stavak 5.),

– postupi suprotno odredbama članka 8.,

– prodajnu cijenu proizvoda i usluge ne istakne na način kako je to propisano člankom 9. ovoga Zakona,

– oglašavanje ne sadrži cijenu na način propisan člankom 10. ovoga Zakona,

– potrošaču ne omogući provjeru ispravnosti zaračunatog iznosa u odnosu na kupljene proizvode ili pružene usluge (članak 12. stavak 2.),

– se ne pridržava prodajne cijene proizvoda ili usluga i uvjeta prodaje (članak 12. stavak 3.),

– cijenu posebnog papira za zamatanje i uporabu dodatnih ukrasa te usluge zamatanja ne istakne jasno, vidljivo i čitljivo (članak 14. stavak 2.),

– ne postupi sukladno odredbi članka 14. stavka 3. ovoga Zakona

– na zahtjev potrošača ne zadrži ambalažu prodanog proizvoda (članak 14. stavak 4.),

– postupi suprotno odredbi članka 16. ovoga Zakona,

– proizvod na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji nije jasno, vidljivo i čitljivo označen cijenom prije i cijenom nakon sniženja, cijenom prije i cijenom tijekom rasprodaje, odnosno akcijske prodaje (članak 20. stavak 1.),

– najveći postotak sniženja cijena proizvoda na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji ne iznosi najmanje jednu petinu vrijednosti svih proizvoda na početku sniženja, rasprodaje odnosno akcijske prodaje (članak 20. stavak 2.),

– proizvod koji je na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji jer mu uskoro istječe rok uporabe, nema jasno, vidljivo i čitljivo istaknut najmanji ili krajnji rok uporabe (članak 21.),

– prodaje proizvod koji ima grešku, a nije ga fizički odvojio od ostalih proizvoda i jasno vidljivo i čitljivo obilježio na proizvodu i na prodajnome mjestu da je riječ o prodaji proizvoda s greškom (članak 23.),

– potrošač najkasnije u trenutku zaključivanja ugovora ne dobije pisanu obavijest o njegovom pravu na otkazivanje ugovora zaključenog izvan poslovnih prostorija trgovca (članak 32. stavak 3.),

– vraćeni novac potrošaču ne uveća za zatezne kamate po kamatna stopau poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca za cijelo razdoblje, računajući od trenutka primitka pisane obavijesti u raskidu ugovora do isplate (članak 35. stavak 3.),

– naplati uporabu sredstava daljinske komunikacije suprotno odredbi članka 42. stavka 3. ovoga Zakona,

– ne postupi sukladno članku 45. ovoga Zakona,

– potrošaču zaračunava troškove, kamate ili kaznu, suprotno propisanom u članku 51. ovoga Zakona,

– postupi protivno odredbama članka 54. ovoga Zakona,

- potrošaču ne uputi prethodnu obavijest ili ako je prethodna obavijest upućena nepravodobno (članak 57. stavak 1.),
- prethodna obavijest ne sadrži podatke propisane člankom 57. stavkom 2. ovoga Zakona,
- postupi suprotno odredbi članka 66. stavaka 7. i 8. ovoga Zakona,
- u pisanom obliku ne obavijesti potrošača prije zaključenja ugovora o odredbama iz članka 77. stavka 1. ovoga Zakona,
- postupi suprotno odredbama članka 81. ovoga Zakona,
- onemogućuje potrošaču da dođe do podataka kojima može dokazati poseban odnos između zajmodavca i trgovca (članak 83. stavak 1.),
- postupi suprotno odredbama članka 86. ovoga Zakona,
- ugovor nije zaključen sukladno odredbama članka 87. stavka 3. i 4. ovoga Zakona,
- osobi koja traži obavijest ne dostavi obavijest ili je ne dostavi sukladno članku 89. ovoga Zakona,
- ugovor ne sadrži podatke sukladno članku 90. ovoga Zakona,
- zahtijeva od potrošača plaćanja suprotno propisanom u članku 95. ovoga Zakona,
- nameće nepoštene ugovorne odredbe u smislu članka 96. ovoga Zakona.
- se koristi praksom koja je nepoštena u smislu odredaba dijela III. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(4) Za prekršaje iz stavka 1., podstavaka 1., 5., 7., 8., 10., 12., 13., 16., 18., 20., 21., 22., 24., 27. i 28. ovoga članka inspektor može kazniti na mjestu događaja prekršaja radnika novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna.

Članak 145.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

- pruži podatke o potrošaču bilo kojoj trećoj osobi, osim ako to potrošač odobri u pisanom obliku (članak 7. stavak 3.),
- potrošaču ne prizna da je račun plaćen sukladno odredbama članka 11. ovoga Zakona,
- potrošaču ne izda točan, neizbrisiv te jasno vidljiv i čitljivo ispisan račun (članak 12. stavak 1),
- naplati izdavanje računa (članak 12. stavak 4.),
- prigodom prodaje potrošaču ne preda ili ne predoči isprave iz članka 13. stavka 1. ovoga Zakona,
- isprave koje prate proizvod nisu napisane sukladno članku 13. stavku 2. ovoga Zakona,
- stavi u promet proizvod čija je ambalaža škodljiva za zdravlje ili nije prilagođena obliku i masi proizvoda te dovodi u zabludu potrošača glede mase i veličine proizvoda

(članak 14. stavak 1.),

– ne preda proizvod potrošaču koji je namijenjen za nagradu sukladno odredbi članka 15. ovoga Zakona,

– ako fizički ne odvoji proizvode na sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji od ostalih proizvoda i ne istakne da je riječ o sniženju, rasprodaji, odnosno akcijskoj prodaji ili ako odbije upoznati potrošača u čemu se sastoji greška na proizvodu (članak 22.),

– prodaju javnih usluga, potrošaču ne obračuna sukladno propisanom u članku 24. stavku 3. ovog Zakona

– ne omogući potrošaču upoznavanje unaprijed sa svim uvjetima korištenja javnih usluga i te uvjete javno ne objavi u medijima (članak 24. stavak 5.),

– za odluke o pravima i obvezama potrošača javnih usluga ne osnuje savjetodavna tijela u koja su uključeni predstavnici udruga potrošača te ako odluke donosi bez pribavljenog mišljenja savjetodavnog tijela ili odluke ne donosi na transparentan, objektivan i nediskriminirajući način (članak 24. stavak 6.)

– pruža javnu uslugu a ne osnuje povjerenstvo za reklamacije potrošača te ako u povjerenstvu za reklamacije potrošača nisu zastupljeni predstavnici udruga za zaštitu potrošača (članak 24. stavak 7.),

– ako trgovac koji pruža javnu uslugu iz članka 24. stavka 1. ovoga Zakona ne omogući potrošaču priključak na distribucijsku mrežu i uporabu priključka i mreže te pružanje usluga pod nediskriminirajućim, unaprijed poznatim i ugovorenim uvjetima (članak 25.),

– postupi suprotno odredbama članka 26. ovoga Zakona,

– ne održava kvalitetu pružene javne usluge u skladu s pravilima struke (članak 27.),

– zahtijeva ili izričito uvjetuje kupnju proizvoda ili pružanje usluge s djelomičnim ili ukupnim predujmom i isporuči proizvod ili pruži uslugu nakon primitka predujma te potrošaču nakon isporuke proizvoda ili pružene usluge ne obračuna i ne isplati kamate po kamatna stopau poslovne banke trgovca za oročene štedne uloge na tri mjeseca, ako je rok isporuke dulji od jednog mjeseca (članak 29.),

– nema identifikacijsku karticu (članak 30. stavak 3.),

– potrošaču ne preda ili preda nepotpunu obavijest o pravu na raskid ugovora (članak 32. stavak 1. i 2.),

– bez prethodnog pristanka potrošača prema potrošaču uporabi pojedinačna sredstva daljinske komunikacije (članak 42. stavak 1.),

– prije sklapanja ugovora na daljinu putem sredstva za daljinsku komunikaciju ne obavijesti potrošača o svim odredbama iz članka 43. stavka 1. ovoga Zakona

– prethodna obavijest nije u skladu s odredbama iz članka 43. stavaka 2., 3. i 4. ovoga Zakona,

– potrošaču ne preda potvrdu prethodne obavijesti sukladno članku 44. ovoga Zakona,

– potrošaču ne vrati plaćeni iznos novca u roku od 30 dana po primitku obavijesti potrošača da raskida ugovor (članak 48. stavak 3.),

– potrošaču ne uveća vraćeni iznos novca uvećan za zatezne kamate od primitka pisane obavijesti o raskidu do isplate (članak 52. stavak 3.),

– zlouporabi kreditnu ili debitnu karticu potrošača kojom potrošač plaća ugovoreni

proizvod ili uslugu (članak 53.),

- ugovor o potrošačkom zajmu nije sklopljen u pisanom obliku (članak 73.),
- ugovor o potrošačkom zajmu ne sadrži potrebne podatke (članak 74.)
- potrošača ne obavijesti na način kako je to propisano člankom 77. stavkom 2. i 3. ovoga Zakona,

- oglašavanje kojim trgovac nudi odobravanje potrošačkog zajma ne sadrži nominalnu godišnju kamatnu stopu i navod o svim drugim troškovima zajma te navod o efektivnoj kamatnoj stopi (članak 78.),

- onemogućiti potrošača da svoje obveze iz ugovora o potrošačkom zajmu ispuni prijevremeno ili mu ne omogućiti razmjerno sniženje ukupnih troškova zajma (članak 79.),
- ne postupi sukladno propisanom u članku 85. ovoga Zakona,
- zahtijeva od potrošača plaćanje suprotno propisanom u članku 95. ovog Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

(4) Za prekršaj iz stavka 1. podstavka 12. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u tijelu jedinice lokalne samouprave novčanom kaznom od 5.000 do 15.000 kuna.

(5) Za prekršaje iz stavka 1., podstavaka 3.,4.,5.,8.,9.,18.,19.,23. i 26. ovoga članka inspektor može kazniti radnika na mjestu događaja prekršaja novčanom kaznom u iznosu od 500,00 kuna.

Članak 146.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 80.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako stavi u prodaju proizvod koji nema obavijest o proizvodu ili ako obavijest o proizvodu ne sadrži sve podatke propisane u člancima 17. i 18. ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 147.

Nadležni inspektor iz članka 142. ovoga Zakona neće podnijeti zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka ako trgovac najkasnije u roku od osam dana od dana provedenog inspeksijskog nadzora otkloni utvrđene nepravilnosti sukladno uputama iz rješenja nadležnog inspektora.

VIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 148.

Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 104. stavka 2. i članka 132. stavka 2. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 149.

Vlada Republike Hrvatske osnovat će i imenovati Nacionalno Vijeće za zaštitu potrošača iz članka 123. ovoga Zakona najkasnije tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona. Postojeći saziv Vijeća za zaštitu potrošača obavljat će svoju dužnost do donošenja odluke o osnivanju i imenovanju novog saziva Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača.

Članak 150.

Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača donijet će pravilnik za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom u članku 128. stavku 3., u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 151.

Ministar nadležan za poslove zaštite potrošača donijet će odluku za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom u članku 75. stavku 8. u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 152.

Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora dužne su u roku šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladiti s odredbama ovoga Zakona Pravilnik o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori i Pravilnik o Sudu časti pri Hrvatskoj obrtničkoj komori.

Članak 153.

(1) Do dana stupanja na snagu propisa iz članaka 148. do 151. ovoga Zakona primjenjivat će se podzakonski akti doneseni na temelju članka 60. stavka 8. i članka 102. stavka 4. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 96/03.).

(2) Do dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ne primjenjuju se odredbe dijela III. Nepoštena poslovna praksa Glave I., II., i III., dijela V. Kolektivna zaštita potrošača, glave II. ovoga Zakona, kao ni dijelovi u Zakonu koji propisuju obveze prema Komisiji i državama članicama Europske unije u člancima 103., 104. i 112. točkama 8. i 23. ovoga Zakona.

Članak 154.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti potrošača („Narodne novine“, br. 96/03.).

Stupanje na snagu

Članak 155.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI I PITANJA KOJA SE NJIME RJEŠAVAJU

Politika zaštite potrošača počela se razvijati u državama Zapadne Europe četrdesetih godina 20. stoljeća, dok je ona u državama Srednje i Istočne Europe proces koji se razvio početkom osamdesetih i devedesetih godina 20. stoljeća, s demokratskim promjenama i pojavom tržišnoga gospodarstva. Razvoj takve politike bio je iniciran željom vlada država u regiji da pristupe Europskoj uniji sa svim gospodarskim i socijalnim prednostima za koje su vjerovala da će im donijeti približavanje Europskoj uniji.

U tom je smislu prilagodba nacionalnih struktura europskom pravnom redu iznimno pozitivno utjecala na razvoj zaštite potrošača u svim državama Srednje i Istočne Europe.

S obzirom na širenje područja djelovanja ujedinjenjem europskih država, Europska unija je svojim zemljama članicama dala smjernice za stvaranje jedinstvene politike za ona područja koja su dotad bila isključivo u nacionalnoj nadležnosti. U skladu s time javila se i potreba za propisivanjem pravnih odredbi koje proklamiraju poštivanje osnovnih ljudskih prava, što je jedno od glavnih načela djelovanja Europske unije.

Republika Hrvatska, kao sredozemna, srednjoeuropska i podunavska zemlja s malim i otvorenim gospodarstvom, uključivanjem u multilateralne trgovinske i gospodarske integracije želi ostvariti svoj strateški cilj nastavkom izgradnje stabilnog, konkurentnog te socijalno osjetljivog nacionalnog gospodarstva koje je sposobno uklopiti se u globalno tržišno natjecanje.

Nacionalni interes i strateški cilj Vlade Republike Hrvatske jest punopravno članstvo u Europskoj uniji. Ispunjavanje uvjeta za punopravno članstvo zahtijeva stabilnost institucija koje osiguravaju demokraciju, vladavinu prava, poštivanje demokratskih načela i ljudskih prava, međunarodnog prava te tržišnoga gospodarstva, što čini temelje unutarnje i vanjske politike Republike Hrvatske.

Područje zaštite potrošača regulirano je brojnim aktima, što potvrđuje da se toj problematici pridaje velika važnost, još više zbog toga jer otvoreno i moderno tržište zahtijeva visoku razinu zaštite potrošača.

Dana 03. listopada 2005. Europska unija otvorila je pregovore s Republikom Hrvatskom čime je stvorena osnova za početak pregovora i u području zaštite potrošača. Naime, člankom 74. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju, Republika Hrvatska obvezala se zemljama članicama Europske zajednice da će surađivati na usklađenju standarda za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj s onima u Europskoj uniji, koja od svojih država članica traži učinkovitu provedbu pravne stečevine Zajednice putem odgovarajućih instrumenata rješavanja sudskih i izvansudskih sporova, kao i sustava administracije, uključujući tržišni nadzor i ulogu udruga za zaštitu potrošača.

U Republici Hrvatskoj daljnji razvoj sustava i politike zaštite potrošača započinje donošenjem Zakona o zaštiti potrošača ("Narodne novine", broj 96/03.) kao temeljnog zakona kojim se štite potrošači, a koji je u primjeni od 8. rujna 2003. Ovim Zakonom Republika Hrvatska osigurala je svojim građanima primjerenu zaštitu njihovih interesa prilikom kupnje proizvoda i usluga za osobne potrebe. Zakon o zaštiti potrošača jedan je od propisa kojim je započeo postupak implementacije smjernica Europske unije s područja zaštite potrošača u hrvatski pravni sustav, a kojim se preuzimaju europske norme ponašanja svih sudionika na tržištu.

Na taj način stvoren je pravni okvir politike zaštite potrošača kroz koji su implementirane direktive kojima se štite prava potrošača. Implementacijom jednog dijela direktiva Europske unije u hrvatsko zakonodavstvo postavljen je pravni okvir za uspostavu sustava koji se sastoji od upravnih, samostalnih i neovisnih tijela kojima je cilj izgradnja i sustavno ostvarivanje aktivne zaštite potrošača.

Zakon o zaštiti potrošača uređuje zaštitu osnovnih prava potrošača pri kupnji proizvoda i usluga, kao i pri drugim oblicima stjecanja proizvoda i usluga na tržištu u svrhe koje nisu namijenjene njihovoj poslovnoj, a ni poduzetničkoj djelatnosti.

Naime, Zakonom je uređeno pravo na zaštitu gospodarskih interesa potrošača, pravo na zaštitu od opasnosti za život, zdravlje i imovinu, pravo na pravnu zaštitu potrošača, pravo na informiranje i edukaciju potrošača i pravo na udruživanje potrošača sa svrhom zaštite njihovih prava i interesa.

S obzirom na širinu područja u kojem interesi potrošača dolaze do izražaja ovaj Zakon treba promatrati kao opći propis na području zaštite potrošača kojim je utvrđen pravni okvir sustava zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj.

Prvi razlog donošenja novog Zakona o zaštiti potrošača je usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije u ovom području.

Obvezni smo se uskladiti s tri direktive koje do sada nisu bile dio nacionalnog zakonodavstva, i to:

- Direktiva koje se odnosi na prodaju potrošačima financijskih usluga na daljinu (npr. usluga kreditiranja, osiguranja, platnog prometa i slično koja se sklapa putem telefona, elektroničke pošte, kataloga i sl.) – prenesena je člancima 56. do 70. Konačnog prijedloga Zakona o zaštiti potrošača. Sukladno tim odredbama trgovac je obvezan potrošača u slučaju sklapanja ugovora o financijskim uslugama na daljinu, unaprijed u pisanoj formi obavijestiti o davatelju financijske usluge, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, daljnjim pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova. Isto tako, potrošač ima pravo, u roku 14 dana od sklapanja ugovora, isti raskinuti bez navođenja razloga.

- Direktiva o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača – prenesena je člancima 131. do 141. Konačnog prijedloga Zakona o zaštiti potrošača. Sukladno ovim odredbama daje se ovlaštenje osobama koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača (udruge, državni inspektorat) pokrenuti postupak pred tijelima u drugoj državi na teritoriju Europske unije, a radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u Republici Hrvatskoj;

- Direktiva u vezi s nepoštenom poslovnom praksom trgovca prema potrošaču, prenesena člancima 107. do 115. kojom se zamjenjuju odredbe o zavaravajućem oglašavanju u odnosima potrošača i trgovaca. Predloženim odredbama preuzimaju se odredbe u slučaju nepoštene poslovne prakse trgovaca prema potrošačima, uključujući i nepošteno oglašavanje koje izravno nanosi štetu gospodarskim interesima potrošača, a s ciljem zaštite potrošača. Ovim odredbama zabranjuje se nepoštena poslovna praksa, koja podrazumijeva zavaravajuće radnje i propuštanja te agresivnu poslovnu praksu; Ovim

odredbama u hrvatski pravni sustav uvode se i neki novi pojmovi i izričaji koji do sada nisu bili dio nacionalnog zakonodavstva, kao što je naprimjer agresivna poslovna praksa, poziv na kupnju, uređene profesije, pravila postupanja trgovaca i slično.

Drugi bitan razlog donošenja novog Zakona o zaštiti potrošača, jest da se izvrši daljnje usklađivanje zakonodavstva glede odredbi direktiva Europske unije koje su 2003. godine prenesene u hrvatsko zakonodavstvo vezane uz zaštitu potrošača, a u onom dijelu gdje su identificirane pravne praznine u odnosu na pravnu stečevine Europske unije. To se odnosi prvenstveno na Direktivu o isticanju cijena, Direktivu o potrošačkim kreditima, Direktivu o prodaji na daljinu.

Treći razlog donošenja ovog Zakona o zaštiti potrošača je poboljšanje postojećih odredbi Zakona za koje se u trogodišnjoj primjeni važećeg Zakona uočila potreba za poboljšanjem i to na temelju učestalih upita potrošača, udruga za zaštitu potrošača, trgovaca i njihovih komorskih i interesnih udruženja, a sukladno raspravama provedenim između tijela državne uprave, strukovnih udruženja trgovaca, udrugama za zaštitu potrošača, neovisnim stručnjacima, predstavnicima akademske zajednice, uključujući i korištenje stručne pomoći stranih konzultanata u okviru CARDS projekta. Neke od novina novog Zakona o zaštiti potrošača odnose se na sveobuhvatniju zaštitu potrošačkih prava u vezi s proizvodima koji imaju nedostatak, naročito veću zaštitu prava na temelju jamstvenog lista.

Nadalje, u cilju što učinkovitije zaštite potrošača, novim Zakonom pojačana je uloga i nadležnost Državnog inspektorata u nadzoru provedbe te su isto tako povećane kazne u slučaju prekršaja – tako je gornja granica sa 100.000,00 kuna povećana na 200.000,00 kuna.

Na temelju trogodišnjeg iskustva koje je Republika Hrvatska stekla primjenom Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03.) te višegodišnjom primjenom drugih propisa koji štite prava potrošača, kao i rezultatima djelovanja udruga za zaštitu potrošača oslikava se današnji trenutak razvijenosti sustava zaštite potrošača u Republici Hrvatskoj.

Zaštita potrošača dinamično je područje te se samim time i politika zaštite potrošača ne može definirati na dulje razdoblje. Sukladno brzim promjenama na tržištu, a koje se posljedično odnose i na potrošače, potrebno je stalno pratiti određena područja koja su važna kod provođenja politike zaštite potrošača.

U tom smislu potrebno je stalno prilagođavanje zakonodavstva koje regulira ovo područje, prateći pri tome dinamiku promjena na području zaštite potrošača u Europskoj uniji, a koje Republika Hrvatska kao buduća članica mora uvažavati.

U lipnju i srpnju 2006. godine tijekom analitičkog pregleda (screeninga) i ocjene usklađenosti zakonodavstva Republike Hrvatske s europskim zakonodavstvom u Poglavlju 28. Zaštita potrošača i zdravlja identificirana su sva područja koja je potrebno ujednačiti s europskim zakonodavstvom, pa je s tim u vezi Republika Hrvatska preuzela obvezu daljnjeg usklađivanja zakonodavstva s jasno utvrđenim rokovima izloženim u Pregovaračkom stajalištu za ovo Poglavlje.

Slijedom tih obveza nužno je neprekidno raditi na usklađivanju zakonodavstva na ovom području, prije svega u dijelu koji se odnosi na Zakon o zaštiti potrošača.

U skladu s navedenim, izrađen je i ovaj Konačni prijedlog zakona o zaštiti potrošača.

Izradi novog Zakona o zaštiti potrošača pristupilo se ne samo radi usklađivanja njegovih odredbi sa zakonodavstvom Europske unije nego prije svega kako bi se poboljšale njegove odredbe radi postizanja osnovnog cilja, tj. visoke razine zaštite potrošača.

Konačnim prijedlogom Zakona o zaštiti potrošača predlažu se urediti osobito sljedeća područja:

- obveza trgovca da omogući podnošenje pisanih prigovora,
- isticanje cijena proizvoda i usluga koje se nude potrošačima,
- ostavljanje oglasnih poruka i materijala,
- sadržaj obavijesti o proizvodu,
- pojam javnih usluga prema ovom Zakonu,
- prodaja izvan poslovnih prostorija trgovca,
- prodaja na daljinu (putem kataloga, tiskanih promidžbenih poruka s narudžbenicom, televizije, elektroničke pošte i slično),
- korištenje potrošačkog zajma sukladno Direktivi, Zakonu o bankama i drugim financijskim propisima,
- nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima,
- ugovori o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine (timesharing),
- osnivanje Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača,
- izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova,
- odredbe o provođenju upravnog nadzora te propisivanje upravnih mjera,
- prekršajne odredbe koje imaju svoju osnovu u pojedinim materijalnim odredbama Zakona,
- prekršajne odredbe radi usklađivanja sa Zakonom o prekršajima i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o državnom inspektoratu.

Osim toga, novim Zakonom o zaštiti potrošača, uz postojeće, preuzete su:

- odredbe Direktive 2002/65/EC o prodaji na daljinu financijskih usluga potrošačima,
- odredbe Direktive 98/27/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača,
- odredbe Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. u vezi s nepoštenom poslovnom praksom trgovca prema potrošaču kojom se zamjenjuju odredbe o zavaravajućem oglašavanju.

Budući da se pravna zaštita potrošača u Europskoj uniji neprestano dopunjuje proširivanjem na nova područja, donošenjem ovoga Zakona unaprijedit će se postojeća zaštita potrošača u Republici Hrvatskoj, čime će se stvoriti i povoljniji uvjeti za daljnje poboljšanje sustava aktivne zaštite potrošača.

Donošenjem novog Zakona o zaštiti potrošača bolje će biti uređena određena područja nego što je to slučaj kod sadašnjeg zakona. Uredit će se i ona područja koja sadašnjim zakonom nisu obuhvaćena, a za čime se ukazala potreba primjenom Zakona u razdoblju od proteklih nekoliko godina. Isto tako, izvršit će se i dodatno usklađivanje s pravnom stečevinom Europske unije, što će u konačnici razinu zaštite potrošača Republike Hrvatske uvelike približiti standardima zaštite potrošača koju potrošači imaju u zemljama članicama Europske unije.

Neke od novosti koje se ovim Konačnim prijedlogom unose u sustav zaštite potrošača, posebice u dijelu u kojem se hrvatsko zakonodavstvo usklađuje sa zakonodavstvom Europske unije, očituju se u reguliranju odnosa između trgovca i potrošača glede potrošačkih ugovora o financijskim uslugama koji su sklopljeni na daljinu.

Sukladno tim odredbama trgovac, u slučaju sklapanja ugovora o financijskim uslugama na daljinu (kreditiranje, osiguranje, usluge platnog prometa i sl.), mora potrošača unaprijed u pisanoj formi obavijestiti o davatelju financijske usluge, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova. Isto tako, potrošaču se daje pravo da u roku od 14 dana od sklapanja ugovora isti raskine bez navođenja razloga.

Osim ove direktive, predložene su odredbe kojima se preuzimaju pravila u slučaju nepoštenih poslovnih prakse, radi zaštite potrošača. Ovim se odredbama zabranjuje nepoštena poslovna praksa (zavaravajuće radnje i propuštanja te agresivna poslovna praksa).

Preuzetim odredbama direktive o sudskim nalogima daju se ovlaštenja nadležnim tijelima i osobama koje imaju opravdani interes za kolektivnu zaštitu potrošača da pokrenu postupak pred tijelima u drugoj državi na teritoriju Europske unije, a radi zaštite kolektivnih interesa potrošača u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, neke od važnijih novosti Zakona o zaštiti potrošača odnose se na širu zaštitu prava potrošača u vezi s proizvodima koji imaju nedostatak, a na temelju jamstvenog lista. Ova prava do sada su bila predviđena samo Zakonom o obveznim odnosima. Tako je do sada na temelju toga Zakona potrošač ostvarivanje svojih prava mogao tražiti jedino sudskim putem ili na sudovima časti Hrvatske obrtničke komore i Hrvatske gospodarske komore.

Konačnim prijedlogom zakona o zaštiti potrošača dane su šire ovlasti Državnom inspektoratu i nadležnim inspekcijama u nadzoru nad provedbom Zakona u vezi s izricanjem upravnih mjera radi otklanjanja utvrđenih nepravilnosti.

Republika Hrvatska boljom pravnom uređenosti svih gospodarskih područja, uključujući i područje zaštite potrošača, nastoji postići primjerenu zaštitu svih sudionika na tržištu.

Naime, zdrava ekonomija jedne države bazirana na konkurentnosti poduzetnika ovisi i o visokom stupnju povjerenja i zadovoljstva potrošača. Razvijeno tržišno gospodarstvo u kojem se trgovci natječu za naklonost potrošača svakako predstavlja jedno od najsnažnijih mehanizama zaštite potrošača. Stoga je jedna od osnovnih zadaća na ovom području stvaranje ravnoteže između poduzetnika i potrošača, odnosno između trgovaca i potrošača na tržištu proizvoda i usluga. Odgovarajuća pravna uređenost i podizanje razine

javne svijesti o pravima potrošača predstavljaju veliko jamstvo za ostvarivanje boljih gospodarskih učinaka i cjelokupnog razvoja gospodarstva.

Zaštita potrošača je područje od javnog interesa i kao takvo važan je segment razvoja funkcionalnog tržišnog gospodarstva. Zajedničko obilježje modernih demokratskih država je zaštita gospodarski slabije strane odnosno, potrošača u poslovnim transakcijama na tržištu. Dakle, zaštita potrošača je civilizacijska stečevina razvijenih demokracija, uređenih tržišta i sustav vrijednosti u stalnom razvoju.

Ovaj Zakon je jedan opći propis kojim je utvrđen okvir sustava zaštite potrošača, te se interesi potrošača štite još i nizom drugih propisa, kao što su primjerice: Zakon o obvezim odnosima, Zakon o hrani, Zakon o trgovini, Zakon o općoj sigurnosti proizvoda, Zakon o normizaciji, Zakon o energiji, Zakon o telekomunikacijama, Zakon o komunalnom gospodarstvu i drugi propisi.

Sve se ovo provodi u cilju da se u Republici Hrvatskoj uspostavi kvalitetan sustav zaštite potrošača te da se isti približi standardima kakvi postoje u državama članicama Europske unije, a kako bi se zaštitila gospodarski slabija strana u poslovnim transakcijama na tržištu - potrošača.

U budućem razdoblju planovi su usmjereni na daljnje jačanje ovog područja kroz potporu udruga za zaštitu potrošača te uvođenje novih standarda sustava zaštite potrošača donošenjem odgovarajućih instrumenata rješavanja sudskih i izvansudskih sporova između potrošača i trgovaca, a čime će se ovo područje zaštite potrošača još više unaprijediti.

II. OBJAŠNJENJE ODREDBI PREDLOŽENOG ZAKONA

Uz članak 1.

Ovim člankom je propisan predmet uređenja ovoga Zakona.

Uz članak 2.

Ovim člankom propisan je odnos Zakona o zaštiti potrošača prema drugim zakonima.

Uz članak 3.

Ovim člankom uređeno je značenje pojmova koji se koriste u Zakonu, kao što su pojam potrošača i trgovaca.

Nadalje, definira se značenje izraza proizvod, proizvod u rasutom stanju, prethodno zapakirani proizvod, poslovna praksa trgovca u odnosu prema potrošaču, važan utjecaj na ekonomsko ponašanje potrošača, pravila postupanja trgovaca, tvorac pravila postupanja trgovaca, profesionalna pažnja, poziv na kupnju, nedopušteni utjecaj, odluka o poslu, uređene profesije, alternativno rješavanje sporova i radnik.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 2005/29/EC Europskog parlamenta i Vijeća o nepoštenim poslovnim djelovanjima od 11. svibnja 2005.

Uz članak 4.

Ovim člankom propisan je izbor mjerodavnog prava i obveza trgovca za ispunjenje ugovora u skladu s propisima obveznog prava. Pravilo koje je implementirano u članku 4. Konačnog prijedloga predviđeno je gotovo svim direktivama EU kojima su uređeni obveznopravni aspekti zaštite potrošača, od kojih su neke implementirane i drugim zakonima. U tom kontekstu Zakon o zaštiti potrošača predvidio je isto pravilo za sve situacije obveznopravnog karaktera, bez obzira na to jesu li obuhvaćene tim ili nekim drugim propisima.

Uz članak 5.

Ovim člankom propisana je obveza trgovca u slučaju reklamacije potrošača glede proizvoda s nedostatkom i prava potrošača vezana za jamstveni list. Ova prava do sada su bila predviđena samo u Zakonu o obveznim odnosima, međutim na temelju toga Zakona potrošač je ostvarivanje svojih prava mogao tražiti jedino sudskim putem, odnosno na sudovima časti u Hrvatskoj obrtničkoj komori i Hrvatskoj gospodarskoj komori. Unošenjem ovih odredbi u Zakon o zaštiti potrošača daju se šire ovlasti Državnom inspektoratu i nadležnim inspektorima ministarstava u nadzoru nad provedbom ovih odredbi.

Uz članak 6.

Ovim člankom propisuje se pravna narav zakonskih odredbi kojima se uređuju potrošački ugovori, i to tako da se ugovorne odredbe kojima bi se obveznopravna pravila predviđena ovim Zakonom mijenjala na štetu potrošača smatraju ništetnima.

Ova odredba usklađuje se sa člankom 6. Smjernice Vijeća 85/577/EEC od 20. prosinca 1985. koja štiti potrošače pri sklapanju ugovora izvan poslovnih prostorija trgovca, člankom 12. Smjernice 97/7/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača pri sklapanju ugovora na daljinu i člankom 8. Smjernice 94/47/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 1994. o zaštiti pri sklapanju ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine (time-share osnova).

Uz članak 7.

Odredbe ovoga članka propisuju uvjete prodaje proizvoda i pružanja usluga na temelju kojih trgovac mora svoje prodajne uvjete jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti u prodajnom prostoru. Isto tako, trgovcu se zabranjuje davanje osobnih podataka potrošača trećim osobama bez prethodnog odobrenja potrošača te ispostavljanje predračuna i radnog naloga za usluge popravaka i održavanje proizvoda čija je vrijednost veća od 1000,00 kuna.

Uz članak 8.

Ovim člankom propisuje se obveza trgovcu da potrošačima omogući podnošenje pisanih prigovora te da na iste potrošaču odgovori najkasnije u roku 15 dana. Na taj način potrošači će imati mogućnost odmah na licu mjesta reklamirati uslugu prema trgovcu, po uzoru na knjigu žalbe u ugostiteljskim i turističkim djelatnostima. Isto tako, vodeći evidenciju o zaprimljenim prigovorima trgovci će, sukladno najčešće zaprimljenim primjedbama moći poboljšati svoje poslovanje.

Uz članak 9.

Ovim člankom propisan je način isticanja cijena proizvoda i pružanja usluga. Ovaj članak usklađuje se s odredbama Smjernice 98/6/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača, vezano za isticanje cijena na ponuđenim proizvodima.

Uz članak 10.

Ovim člankom propisan je način isticanja cijena proizvoda i pružanja usluga pri oglašavanju.

Uz članak 11.

Odredbom ovoga članka propisano je da novčana obveza potrošača koju plaća putem pošte, banke ili neke druge ustanove za platni promet smatra namirenom s danom kad je takva ustanova zaprimila nalog za plaćanje.

Uz članak 12.

Ovim člankom propisuje se obveza trgovca prema potrošaču u vezi s izdavanjem računa koji mora biti točan, neizbrisiv, jasan, vidljiv i čitljiv u papirnatom ili elektroničkom obliku. Nadalje, izdavanje računa nije dopušteno naplaćivati.

Odredba ovoga članka sadrži i upućujuće odredbe na Zakon o porezu na dodanu vrijednost kojima su uređena pitanja ispostavljanja računa.

Uz članak 13.

Ovaj članak propisuje obvezu trgovca da preda ili predoči isprave koje je proizvođač priredio radi lakše i sigurnije uporabe proizvoda. Isto tako navodi način na koji one moraju biti napisane (jasno, vidljivo i čitljivo na hrvatskom jeziku i latiničnim pismom).

Uz članak 14.

Odredbama ovoga članka propisuju se obveze trgovca u vezi s ambalažom proizvoda te se zabranjuje naplaćivanje vrećica i torbi koje služe za nošenje kupljenih proizvoda, a koje imaju u cijelosti ili djelomično logotip, znak, slogan i/ili naziv proizvođača ili trgovca.

Uz članak 15.

Odredbom ovoga članka propisuje se obveza trgovcu da preda proizvod potrošaču koji je prigodom ponude obećao kao dobitak u obliku nagrade ili je nagradna igra završila, a proizvod se i dalje tako obilježen nalazi u prometu.

Uz članak 16.

Ovim člankom zabranjuje se trgovcu ostavljanje oglasnih poruka i materijala u i na poštanskim sadnućicama, te na ili ispred kućnih vrata potrošača, te se propisuje odgovornost trgovca za nepropisno ostavljanje oglasnih poruka i materijala.

Uz članak 17.

Odredbama ovoga članka definira se obavijest o proizvodu, propisuje se obveza isticanja obavijesti o proizvodu za svaki proizvod, podatke koje obavijest o proizvodu mora najmanje sadržavati, kao i obvezu da mora sadržavati i podatke utvrđene posebnim propisima.

Ovim Konačnim prijedlogom zakona izraz „obavijest o proizvodu“ zamijenio je izraz „deklaracija“ kakav je bio u Zakonu o zaštiti potrošača iz 2003. godine zbog toga jer naziv „deklaracija“ ne odgovara ni sadržaju ni svrsi dokumenta koji daje obavijest o proizvodu. Isto tako, izraz „deklaracija“ na unutarnjem tržištu Europske unije („declaration“) upućuje na hrvatski izraz „izjave o sukladnosti proizvoda“.

Uz članak 18.

Odredbama ovih članaka propisuje se mjesto i način isticanja obavijesti o proizvodu, odgovornost za postojanje obavijesti o proizvodu te odgovornost za podatke iz obavijesti o proizvodu. Isto tako navodi se da obavijest o proizvodu mora biti lako uočljiva, općerazumljiva, jednoznačna, čitljiva, neizbrisiva i ne smije biti prekrivena drugim tekstom ili slikovnim materijalom.

Uz članak 19.

Odredama ovoga članka propisuje se prodaja proizvoda i usluga na akciji (tzv. akcijska prodaja). Akcijska prodaja se odvaja od prodaje sniženja i rasprodaje, čime se olakšava reklamacijski postupak potrošača i ostvarenje njihovih prava vezano uz isto.

Uz članak 20.

Odredbe ovoga članka propisuju način označavanja proizvoda u slučaju sniženja i rasprodaje tako da proizvod na sniženju, odnosno rasprodaji mora biti označen cijenom prije i nakon sniženja proizvoda te mora biti fizički odvojen od ostalih proizvoda koji nisu na sniženju. Ovaj članak također propisuje da se u slučaju sniženja cijena u rasponu najveći postotak sniženja, odnosno rasprodaje mora odnositi najmanje na jednu petinu svih proizvoda na sniženju, odnosno rasprodaji.

Uz članak 21.

Odredba ovoga članka propisuje način označavanja prodaje proizvoda koji se prodaje na sniženju, odnosno rasprodaji zato što mu istječe rok uporabe. Takav proizvod mora dodatno biti označen cijenom prije i nakon sniženja proizvoda te mora biti fizički odvojen od ostalih proizvoda koji nisu na sniženju.

Uz članak 22.

Odredba ovoga članka propisuje obvezu fizičkog odvajanja proizvoda na sniženju odnosno rasprodaji od ostalih proizvoda koji nisu na sniženju, odnosno rasprodaji.

Uz članak 23.

Ovim člankom propisuje se obveza trgovcu da fizički odvoji proizvod koji ima grešku ili kojem istječe rok uporabe pri prodaji od ostalih proizvoda te jasno, vidljivo i čitljivo istakne u čemu je greška na proizvodu.

Uz članak 24.

Odredbama ovoga članka definiraju se usluge koje se u smislu Zakona o zaštiti potrošača smatraju javnim te se propisuje način obračunavanja prodaje javnih usluga.

Isto tako, ovdje se obvezuju javne ustanove koje obavljaju regulaciju određenih djelatnosti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koja odlučuju o obvezama i pravima potrošača javnih usluga na osnivanje savjetodavnih tijela te trgovci koji pružaju javnu uslugu da osnuju povjerenstvo za reklamacije.

Nadalje, propisuje se rok u kojem povjerenstvo mora odgovoriti na primljene reklamacije potrošača. Isto tako propisuje se i rok zastare tražbina naknada za javne usluge kao i za sve troškove kućanstva.

Uz članak 25.

Odredbama ovoga članka obvezuju se trgovci koji pružaju javnu uslugu putem distribucijske mreže da moraju potrošačima omogućiti priključak na distribucijsku mrežu i uporabu priključka, mreže i usluga u skladu s posebnim propisima, koncesijskim ugovorima i općim aktima jedinice lokalne samouprave.

Uz članak 26.

Odredbe ovoga članka trgovcu onemogućuju da potrošaču obustavi pružanje javne usluge koje pruža do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka. Obveza trgovca se sada odnosi i na slučaj kada pružatelj javne usluge pokrene postupak prisilne naplate prema potrošaču.

Uz članak 27.

Ovim člankom obvezuje se trgovac koji pruža javnu uslugu da mora održavati kvalitetu pružene javne usluge u skladu sa zakonom, posebnim propisima i pravilima struke.

Uz članak 28.

Odredbom ovoga članka propisuje se da su tijela koja dodjeljuju ovlaštenje za obavljanje javne usluge dužna osigurati, svaki u djelokrugu svojih zakonom propisanih nadležnosti da nositelj spomenutog ovlaštenja vodi računa o sigurnosti, redovitosti i kvaliteti pri pružanju javne usluge. Isto tako, propisuje se da su nadležna tijela dužna omogućiti uvjete za tržišno natjecanje na području javnih usluga.

Uz članak 29.

Odredbama ovoga članka uređuje se plaćanje predujmom, i to tako da je trgovac koji zahtijeva kupnju proizvoda ili usluge s predujmom dužan prilikom isporuke proizvoda, odnosno usluge obračunati i isplatiti kamate za razdoblje računajući od dana primljenog predujma do dana isporuke, ako je rok isporuke dulji od jednog mjeseca.

Uz članke 30. do 35.

Ovim odredbama uređuju se ugovori sklopljeni izvan poslovnih prostorija trgovca, odnosno ugovori koji su sklopljeni u vrijeme izleta koji je organizirao trgovac izvan njegovih prostorija, u vrijeme posjeta trgovca domu potrošača, domu drugog potrošača ili radnome mjestu trgovca.

Definirano je područje primjene ovih odredbi, jer se sada ova glava Zakona odnosi na sve ugovore koji su sklopljeni izvan poslovnih prostorija trgovca, bez obzira na to je li do posjeta trgovaca u dom ili poslovne prostorije potrošača došlo na izričit zahtjev potrošača ili nije.

Nadalje, ovim odredbama uređuju se ugovori koji su isključeni od primjene ove glave Zakona, obveza trgovca na slanje potrošaču obavijesti o pravu na raskid ugovora, propisano je pravo potrošača na raskid ugovora u roku od 14 dana od dana primitka pisane obavijesti, raskid ugovora u slučaju da obavijest o pravu na raskid nije izdana te posljedice raskida ugovora.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom Vijeća 85/577/EEC od 20. prosinca 1985. koja štiti potrošače pri sklapanju ugovora izvan poslovnih prostorija trgovca.

Uz članke 36. do 55.

Odredbama ove glave Zakona uređeni su ugovori sklopljeni na daljinu, odnosno ugovori sklopljeni u okviru organizirane prodaje proizvoda ili usluga putem jednog ili više sredstava daljinske komunikacije.

Definiran je pojam ugovora sklopljenog na daljinu, što se smatra sredstvom daljinske komunikacije i operaterom sredstva daljinske komunikacije, koje je područje primjene odredbi ove glave Zakona, te isključenje od primjene pojedinih odredbi ove glave Zakona.

Nadalje, uređuje se zabrana sklapanja određenih ugovora putem sredstava daljinske komunikacije, ograničavanje uporabe sredstava daljinske komunikacije, obveza trgovca da potrošaču preda prethodnu obavijest i potvrdu prethodne obavijesti, zatim pravo potrošača na raskid ugovora, rok za raskid ugovora ako prethodna obavijest nije dostavljena, oblik i posljedice raskida ugovora, isključenje prava na raskid ugovora, utjecaj raskida ugovora na odobreni zajam i posljedice raskida ugovora o zajmu.

Isto tako, definirana je obveza trgovca na ispunjenje ugovora sklopljenog na daljinu u roku od 30 dana od dana kada mu je potrošač poslao narudžbu, posljedice zlorporabe

kreditne kartice potrošača od strane trgovca, zabrana slanja proizvoda bez narudžbe potrošača te da teret dokaza u parničnom postupku pokrenutom protiv trgovca glede postojanja prethodne obavijesti i pridržavanja rokova ispunjenja ugovora leži na trgovcu.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 97/7/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 1997. o zaštiti potrošača pri sklapanju ugovora na daljinu.

Uz članke 56. do 70.

Odredbama ove glave Zakona uređeni su potrošački ugovori o financijskim uslugama koji su sklopljeni na daljinu. Tako je definiran pojam potrošačkog ugovora o financijskim uslugama sklopljenog na daljinu, o pravu potrošača na dobivanje prethodne obavijesti o davatelju financijske usluge, o financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, o načinu rješavanja sporova i drugim pojedinostima ugovora te oblik prethodne obavijesti.

Nadalje, propisano je pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora u roku od 14, odnosno 30 dana ako je riječ o ugovoru o životnom osiguranju, oblik jednostranog raskida ugovora, početak ispunjenja ugovora, posljedice jednostranog raskida ugovora, utjecaj raskida potrošačkog ugovora o financijskoj usluzi na druge ugovore, teret dokaza u parničnom postupku pokrenutom protiv trgovca glede sporova vezanih za ugovore o financijskim uslugama na daljinu.

Sukladno odredbama ove glave Konačnog prijedloga zakona o zaštiti potrošača, trgovac je obvezan potrošača u slučaju sklapanja ugovora o financijskim uslugama na daljinu unaprijed u pisanoj formi obavijestiti o davatelju financijske usluge, financijskoj usluzi koja je predmet ugovora, daljnjim pojedinostima ugovora te načinu rješavanja sporova. Isto tako, potrošač ima pravo u roku od 14 dana od sklapanja ugovora taj ugovor raskinuti bez navođenja razloga.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 2002/65/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o financijskim uslugama na daljinu.

Uz članke 71. do 86.

Odredbama ove glave Zakona uređen je odnos trgovca i potrošača u vezi s potrošačkim zajmom. Tako je propisano što se smatra ugovorom o potrošačkom zajmu te koji su ugovori isključeni od primjene ove glave Zakona.

Nadalje, propisan je oblik i sadržaj ugovora o potrošačkom zajmu, definirane su efektivne kamatne stope na zajam, definirani su ukupni troškovi zajma te je propisana obveza trgovcu da potrošača prije sklapanja ugovora obavijesti o najvišem iznosu zajma, o godišnjoj kamatnoj stopi o troškovima koji se naplaćuju u vrijeme sklapanja ugovora, pretpostavkama i postupku raskida ugovora.

Isto tako propisan je način oglašavanja potrošačkog zajma, ispunjenje ugovora o zajmu prije roka, posljedice promjena na strani zajmodavca, otplata zajma sredstvima bezgotovinskog plaćanja, zabrana prenošenja prava na zajmodavca, odgovornost zajmodavca za trgovca, zakonsko založno pravo, zajam u obliku dopuštenog prekoračenja na tekućem računu te prešutno dopuštenje prekoračenja na tekućem računu.

Središnje mjesto zauzima pojam "efektivne kamatne stope" koji se u tekstu Zakona o zaštiti potrošača nazivao „realnom godišnjom kamatom“. Ovaj Konačni prijedlog zakona preuzeo je naziv „efektivna kamatna stopa“, a sukladno sugestijama Hrvatske narodne banke. Naime, realna kamatna stopa je makroekonomski termin koji označava nominalnu kamatnu stopu umanjenu za stopu očekivane inflacije: u slučaju ovoga Zakona jedini prihvatljivi termin je efektivna (ili stvarna) kamatna stopa. Nadalje, dok se efektivna kamatna stopa (EKS) može izračunati formulom iz tablice novčanog tijeka ugovora o zajmu, efektivna kamata kao pojam se ne koristi jer bi, prema analogiji s definicijom EKS-a, ona uključivala zbroj svih troškova zajma, što je u praksi samo dodatni brojčani podatak o zajmu koji nema svoju svrhu.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom Vijeća 87/102/EEC koja se odnosi na usklađivanje zakona, podzakonskih propisa i upravnih odredbi država članica o potrošačkom kreditu izmijenjena Smjernicom Vijeća 90/88/EEZ i Smjernicom 98/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Uz članke 87. do 95.

Odredbama ove glave Zakona uređeni su ugovori o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine tzv. „timeshaering“. Tako je definirano područje primjene ove glave Zakona te obveza upisa prava na vremenski ograničenu uporabu nekretnine.

Nadalje, propisana je obveza trgovca da svakoj osobi koja traži obavijest o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine dostavi prethodnu pisanu obavijest uz opis nekretnine, zatim je propisan sadržaj ugovora ili predugovora, utjecaj prethodne obavijesti na ugovor, pravo potrošača na jednostrani raskid ugovora, teret dokaza u slučaju spora, utjecaj jednostranog raskida na ugovor o zajmu i zabrana trgovcu da od potrošača zahtijeva bilo kakva plaćanja na osnovi potpisanog ugovora ili predugovora prije isteka roka za raskid ugovora.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 94/47/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 26. listopada 1994. o zaštiti pri sklapanju ugovora o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine (time-share osnova).

Uz članke 96. do 106.

Odredbama ove glave Zakona uređene su nepoštene odredbe u potrošačkim ugovorima. Tako je definirano koja ugovorna odredba se smatra nepoštenom te su nabrojene pojedine ugovorne odredbe koje se mogu smatrati nepoštenima i okolnosti koje se uzimaju o obzir prilikom ocjene ugovora.

Nadalje, propisano je kako nije dopušteno ocjenjivati jesu li ugovorne odredbe o predmetu i cijeni ugovora poštene, zatim oblik ugovora, tumačenje ugovora i posljedice nepoštenosti ugovorne odredbe. Isto tako, određeno je da svaka ovlaštena osoba ima pravo zahtijevati od suda da se zabrani korištenje nepoštenih ugovornih odredbi te određuje koje su osobe ovlaštene za pokretanje postupka.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom Vijeća 93/13/EEC od 5. travnja 1993. o nepoštenim odredbama u potrošačkim ugovorima.

Uz članke 107. do 115.

Odredbama ove glave Zakona uređuje se nepoštena poslovna praksa. Tako se definira koje je područje primjene ove glave Zakona te se zabranjuje nepoštena poslovna praksa.

Nadalje, definira se koja se poslovna praksa smatra nepoštenom, koje se poslovne radnje i propuštanja smatraju zavaravajućim te postupci koji se u svakom slučaju smatraju zavaravajućim.

Isto tako, definira se koja se poslovna praksa smatra agresivnom te o čemu će se voditi računa prilikom odlučivanja o tome je li u poslovnoj praksi korišteno uznemiravanje, prisila ili nedopušteni utjecaj i postupci koji predstavljaju agresivnu poslovnu praksu.

Ova glava Konačnog prijedloga zakona propisuje opću obvezu svim trgovcima – da svoje poslovanje prema potrošačima obavljaju pošteno. Konkretno, obvezuje trgovce da ne zavaravaju potrošače u određenim radnjama ili propuštanjima u svojoj poslovnoj praksi te da ih ne podvrgavaju agresivnoj poslovnoj praksi. Opseg odredbi ove glave Zakona ograničen je na zaštitu ekonomskih interesa potrošača i ne ulazi u reguliranje ostalih neekonomskih interesa potrošača (zdravlje i sigurnost ili dobar ukus, odnosno pristojnost – npr. koriste li se u reklami dijelovi obnaženog tijela ili ne – to nije pokriveno ovom direktivom).

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 2005/29/EC Europskog parlamenta i Vijeća o nepoštenim poslovnim djelovanjima. Ovom Smjernicom zamjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03.) koje se odnose na zavaravajuće oglašavanje. Ova direktiva je direktiva maksimalnog usklađivanja – radi uspostavljanja jednakih pravila glede zabrane nepoštene poslovne prakse trgovaca u zakonodavstvima svih država članica. To također znači da zakonodavna tijela država članica prilikom prenošenja odredbi ove direktive imaju vrlo ograničenu mogućnost daljnjeg objašnjavanja odredbi direktiva. Veća objašnjavanja odredbi ove direktive moguća su prilikom kasnijeg intepretiranja zakona.

Uz članke 116. do 120.

Odredbama ovih članaka uređuje se komparativno oglašavanje tako da se definira što se smatra komparativnim oglašavanjem, koje su pretpostavke dopuštenog komparativnog oglašavanja te se regulira zahtjev za prekid ili zabranu nedopuštenog komparativnog oglašavanja.

Uz članak 121.

Odredbama ovoga članka propisuje se donošenje i sadržaj Nacionalnog programa zaštite potrošača. Isto tako, propisuje se izvještavanje Hrvatskoga sabora o ostvarivanju politike zaštite potrošača iz Nacionalnog programa te se određuje ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača kao koordinator rada svih nositelja zaštite potrošača.

Uz članak 122.

Odredbom ovoga članka definirani su nositelji zaštite potrošača, i to: Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske, ministarstvo nadležno za poslove zaštite potrošača, Državni inspektorat i nadležne inspekcije, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ostala tijela javne vlasti iz svoje nadležnosti za područje zaštite potrošača, Nacionalno vijeće za zaštitu potrošača i udruge za zaštitu potrošača.

Uz članak 123.

Ovim člankom propisuje se osnivanje, sastav i uloga Nacionalnog vijeća za zaštitu potrošača. Isto tako, propisuje se način razrješenja članova Vijeća prije isteka mandata. Vlada Republike Hrvatske imenuje Nacionalno vijeće na vrijeme od četiri godine, koje je savjetodavno tijelo Vladi Republike Hrvatske i ima tajnika koji obavlja sve stručne poslove.

Uz članak 124.

Ovim člankom zadužuju se tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave za sustavno promicanje zaštite potrošača na svom području.

Uz članak 125.

Odredbom ovoga članka propisuje se osnivanje i udruživanje udruga za zaštitu potrošača.

Uz članak 126.

Odredbom ovoga članka propisuje se koje poslove na području zaštite potrošača mogu udruge za zaštitu potrošača osobito obavljati.

Uz članak 127.

Odredbom ovoga članka propisuje se način dodjeljivanja financijskih sredstava državnog proračuna udrugama za zaštitu potrošača za projekte kojima je cilj promicanje zaštite potrošača. Tako je propisano da ministar nadležan za poslove zaštite potrošača na temelju javnog natječaja odlukom dodjeljuje udrugama za zaštitu potrošača financijska sredstva za projekte kojima je cilj promicanje zaštite potrošača.

Uz članak 128.

Ovim člankom se propisuje način osnivanja i uloga Savjetovaništa za zaštitu potrošača. Isto tako, obvezuju se jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave da moraju osigurati prostor i sredstva za rad Savjetovaništa na svome području.

Uz članak 129.

Ovim člankom uređuje se informiranje i edukacija potrošača putem programa osnovnog i srednjeg školovanja, i to tako da se u nastavne programe uvrste osnovna znanje o

pravima i obvezama vezana za zaštitu potrošača te kroz suradnju ministarstva nadležnog za poslove zaštite potrošača i ministarstva nadležnog za poslove obrazovanja i odgojno obrazovnih institucija.

Uz članak 130.

Ovim člankom uređuje se izvansudsko rješavanje potrošačkih sporova pred Centrom za mirenje Hrvatske gospodarske komore, Centrom za mirenje Hrvatske obrtničke komore i Centrom za mirenje Hrvatske udruge poslodavaca kao i pred Sudom časti Hrvatske gospodarske komore i Sudom časti Hrvatske obrtničke komore. Mirenje se provodi sukladno Pravilniku o mirenju Hrvatske gospodarske komore, Pravilniku o mirenju Hrvatske obrtničke komore i Pravilniku o mirenju Hrvatske udruge poslodavaca, a postupci pred predmetnim sudovima časti se vode sukladno njihovim pravilnicima.

Navedenim pravilnicima će se treba propisati da u vijećima tih sudova osim nezavisnih pravnih stručnjaka moraju ravnopravno biti zastupljeni predstavnici trgovaca i potrošača.

Sredstva za troškove postupka osigurat će se u državnom proračunu.

Naime, sustavi izvansudskog rješavanja potrošačkih sporova razvijeni su širom Europe kako bi pomogli građanima koji vode potrošačke sporove, a koji nisu mogli postići sporazum izravno s trgovcem. Prednost je alternativnog rješavanja potrošačkih sporova u tome što je fleksibilniji od upućivanja tužbe na sud i što u mnogim slučajevima može bolje udovoljiti potrebama i potrošača i profesionalaca. U usporedbi sa sudstvom, ovi su sustavi jeftiniji, brži i neslužbeniji, što znači da su privlačno sredstvo potrošačima koji traže pravnu zaštitu, a u isto vrijeme velikim dijelom rasterećuju redovite sudove.

Uz članke 131. do 141.

Odredbama ovih članaka uređuje se kolektivna zaštita potrošačkih prava. Tako se propisuje koje su osobe ovlaštene predložiti pokretanje postupka u kojem će se narediti prestanak postupanja koje je u suprotnosti s odredbama članaka ovoga Zakona, a koji se odnose na ugovore sklopljene izvan poslovnih prostorija trgovaca, ugovore sklopljene na daljinu, ugovore o financijskim uslugama sklopljene na daljinu, potrošački zajam, ugovor o pravu na vremenski ograničenu uporabu nekretnine, nepoštenu poslovnu praksu, odgovornost za materijalne nedostatke stvari i ugovore o organiziranju putovanja iz Zakona o obveznim odnosima te odredbama Pravilnika o načinu oglašavanja i obavješćivanja o lijekovima, homeopatskim i medicinskim proizvodima.

Nadalje, propisuje se teret dokaza u sporu, predmnijeva netočnosti činjeničnih navoda, donošenje rješenja kojim se naređuje osobi da prestane s postupanjem suprotnim odredbama ovog ili drugih zakona te da otkloni utvrđene nepravilnosti određujući rok u kojem se nepravilnosti moraju otkloniti.

Isto tako, propisuje se objavljivanje rješenja o prestanku postupanja ili ispravka, pravo na žalbu protiv rješenja, privremene mjere te dobrovoljna kontrola postupanja trgovaca od strane određenih samostalnih organizacija.

Ove odredbe usklađuju se sa Smjernicom 98/27/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 1998. o sudskim nalogima za zaštitu interesa potrošača.

Uz članak 142.

Ovim člankom propisan je inspekcijski nadzor nad provođenjem odredbi ovoga Zakona.

Uz članak 143.

Ovim člankom propisane su upravne mjere koje nadležni inspektori mogu primijeniti u slučaju kršenja odredbi ovoga Zakona od strane trgovca.

Uz članke 144. do 147.

Ovim člancima propisane su prekršajne odredbe.

Uz članke 148. do 155.

Ovim člancima propisane su prijelazne i završne odredbe.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona predviđa se da će nastati izdaci u svezi s provedbom članka 130. Konačnog prijedloga zakona o zaštiti potrošača u iznosu od 1.900.000,00 kuna. Odredbama ovoga članka predviđeno je da će potrošačke sporove rješavati centri za mirenje Hrvatske obrtničke komore, Hrvatske gospodarske komore i Hrvatske udruge poslodavaca.

Sredstva za rad izvansudskog tijela za rješavanje potrošačkih sporova potrebno je osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2008. godinu.

IV. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA

Hrvatski Sabor je na 24. sjednici održanoj 26. siječnja 2007. godine, nakon rasprave o prijedlogu Zakona o zaštiti potrošača donio Zaključak kojim se:

1. prihvaća Prijedlog zakona o zaštiti potrošača
2. sve primjedbe, prijedlozi i mišljenja uputit će se predlagatelju, radi pripreme Konačnog prijedloga zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je bio na prvom čitanju u Hrvatskom saboru, u ovom tekstu učinjene su određene promjene kao posljedica uvažavanja primjedbi što su ih u raspravi o zakonskom tekstu iznijeli saborski odbori.

Članak 3.

Ukazano je na potrebu definiranja niza pojmova iz teksta Prijedloga zakona koji su nepoznati, a koji nisu definirani odredbama članka 3. Prijedloga zakona. Odredbama članka 3. Konačnog prijedloga zakona definirani su pojmovi koji se koriste u Zakonu o zaštiti potrošača za pojašnjenje njihovog značenja, a koji nisu definirani odredbama samog Zakona. (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske)

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačnim prijedlogom zakona definira se još i alternativno rješavanje sporova, kao i izraz radnik uz napomenu da su ostali traženi pojmovi drugim zakonima detaljnije definirani. Predlaže se u cilju edukacije potrošača izdavanje brošure -pojmovnika u kojem će se pobliže definirati predloženi pojmovi.

Članak 7.

Predloženo je da se iznos iz stavka 4. poveća na 1000,00 kuna obzirom na to da se naznačeni iznos od 500,00 kuna smatra neprimjereno niskim. (Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj je prihvatio ovaj prijedlog te je u tom smislu izmijenio odredbe članka 7. Konačnog prijedloga zakona stavkom 3., kojim se određuje da za usluge popravaka i održavanja proizvoda čija je vrijednost veća od 1000,00 kuna trgovac mora ispostaviti potrošaču predračun i radni nalog s opisom radova te upotrijebljenog materijala i dijelova za popravak.

Članak 9.

U odnosu na Prijedlog zakona, predmetni članak Konačnog prijedloga zakona predlagatelj je dopunio stavkom 3. odredbom kojom se propisuje da je trgovac je dužan omogućiti potrošaču provjeru maloprodajne cijene iz stavka 2. ovoga članka.

Članak 12.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je dopunio predmetni članak Konačnog prijedloga zakona odredbom kojom se propisuje obveza trgovca prema potrošaču u vezi s izdavanjem računa koji mora biti točan, neizbrisiv, jasan, vidljiv i čitljiv u papiratom ili elektroničkom obliku.

Nadalje, nije dopušteno naplaćivati izdavanje računa.

Članak 13.

Predlaže se da uputa za rukovanje mora biti prijevod originalnih uputa bez skraćivanja.

(Odbor za zakonodavstvo, Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske).

Predlagatelj je prihvatio ovaj prijedlog te je u tom smislu dopunio odredbe članka 13. stavkom 3., kojim se određuje da prijevod propisanih isprava koje je proizvođač pripremio radi lakše i sigurnije uporabe proizvoda, mora biti istovjetan izvorniku, a kako bi potrošač bio raspolagao potpunim informacijama o kupljenom proizvodu.

Članak 14.

U odnosu na Prijedlog zakona, predlagatelj je dopunio predmetni članak Konačnog prijedloga zakona odredbama kojima propisuje obvezu zabrane naplaćivanja vrećica i torbi koje služe za nošenje kupljenih proizvoda, a koje imaju u cijelosti ili djelomično logotip, znak, slogan i/ili naziv proizvođača ili trgovca.

Članak 15.

Predlaže se da se u članku 15. Konačnog prijedloga zakona doda odredba da je trgovac koji prigodom ponude proizvoda ili usluga potrošaču obećava dobitak u obliku nagrade, dužan predati proizvod koji je namjenjen za nagradu i kad je nagradna igra završila, a proizvod se i dalje tako obilježen nalazi u prometu. Predlaže se dodati ovu formulaciju jer se često nakon isteka nagradne igre u prometu nalaze proizvodi na kojima je obavijest o dobivenoj nagradi, a trgovac se poziva da je nagradna igra završena. (Državni inspektorat)

Predlagatelj je predmetnu primjedbu u potpunosti prihvatio i u tom je smislu izvršio dopunu zakonskog teksta u članku 15. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 16.

Smatra se da bi trebalo osigurati učinkovitiju primjenu zakona vezano uz ostavljanje oglasnih poruka i materijala na kućnim vratima i ulaznim vratima stana potrošača, kao i u poštanskim sandučićima. (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu i Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske).

Predlagatelj je prihvatio ovaj prijedlog, te je u tom smislu izvršio ispravak teksta navedene odredbe u čl. 16. Konačnog prijedloga zakona, na način da se trgovcu zabranjuje ostavljanje oglasnih poruka i materijala u ili na poštanskim sandučićima, te na ili ispred kućnih vrata potrošača, te se propisuje odgovornost trgovca za nepropisno ostavljanje oglasnih poruka i materijala.

Članak 17.

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačnim prijedlog zakona definira se obavijest o proizvodu, propisuje se obveza isticanja obavijesti o proizvodu za svaki proizvod, podatke koje obavijest o proizvodu mora najmanje sadržavati, kao i obvezu da mora sadržavati i podatke utvrđene posebnim propisima.

Nadalje, stavkom 4. ovoga članka propisuje se da se odredbe stavka 2. ovog članka ne primjenjuje na proizvode za koje su pravila o obavijesti o proizvodu određena odredbama Zakona o hrani i na njemu temeljenim provedbenim propisima.

Članak 18.

U odnosu na Prijedlog zakona, u članku 18. stavak 3. Konačnog prijedloga zakona navodi se da obavijest o proizvodu mora biti lako uočljiva, opće razumljiva, jednoznačna, čitljiva, neizbrisiva i ne smije biti prekrivena drugim tekstom ili slikovnim materijalom.

Članak 19.

Predlaže se preciznije urediti akcijsku prodaju, rasprodaju i sniženje cijena, s ciljem da se potrošačima koji su robu kupili na akcijskim prodajama, rasprodajama i sniženjima olakša reklamacijski postupak i zaštita njihovih prava. (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske.)

Konačnim prijedlogom zakona uveden je novi članak 19. kojim se definira prodaja proizvoda i usluga na akciji (tzv. akcijska prodaja), te se sada odvaja akcijska prodaja od prodaje na sniženju i rasprodaji, čime se olakšava reklamacijski postupak potrošača i ostvarenje njihovih prava vezano uz isto.

Članak 20.

Nastavno na članak 19. i prijedlog Odbora za zakonodavstva, Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina kao i „Potrošač“ Društva za zaštitu potrošača Hrvatske ovim člankom Konačnog prijedloga zakona su definirani rasprodaja i sniženje.

Članak 23.

U odnosu na Prijedlog zakona, Konačnim prijedlogom zakona uvodi se novi članak koji propisuje obvezu trgovcu da fizički odvoji proizvod koji ima grešku ili kojem istječe rok uporabe pri prodaji od ostalih proizvoda te jasno, vidljivo i čitljivo istaknuti u čemu se sastoji greška na proizvodu.

Članak 24.

U članku 23., stavku 1., Prijedloga zakona koji govori o pružanju javnih usluga dana je primjedba koja se odnosi na potrebu preciznijeg uređenja i taksativnog određivanja na koje se javne usluge misli. (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu i Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske).

Ista je izmijenjena u smislu da se sada odredbama članka 24. Konačnog prijedloga zakona definiraju se usluge koje se u smislu Zakona o zaštiti potrošača smatraju javnim, te se propisuje način prodaje javnih usluga.

Predloženo je da se propiše da nije dopušteno uslugu očitavanja mjernih uređaja dodatno naplaćivati, osim u slučaju kada potrošač zahtijeva nestandardno očitavanje propisano posebnim propisima. (Hrvatska energetska regulatorna agencija i Uprava za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva rada i poduzetništva)

Predlagatelj je ovu primjedbu u potpunosti prihvatio i u tom je smislu izvršio ispravak zakonskog teksta, te je dodao novi stavak 4. u članak 24.

Predlaže se doraditi odredbe stavka 2. članka 24. Konačnog prijedloga zakona koji se odnosi na javne usluge koje se pružaju potrošačima u dijelu koji uređuje prodaju i obračun tih usluga potrošaču. (Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja)

Predlagatelj je navedenu primjedbu prihvatio i izvršio nadopunu zakonskog teksta na način da se u stavku 2. članka 24. Konačnog prijedloga zakona propisuje da prodaja potrošačima javnih usluga mora biti obračunata primjenom cijena utvrđenih posebnim propisima, a u stavku 3. istog članka se propisuje da prodaja javnih usluga, kada to priroda javne usluge dopušta, mora biti obračunata po potrošnji. Način obračuna korištenja javnih usluga je pobliže reguliran posebnim propisima, a predlagatelj je mišljenja da je za potrošača povoljnije da se prodaja vrši prema stvarnoj potrošnji.

U članku 23., stavku 5. Prijedloga zakona, predloženo je da se odredi rok od 30 dana od dana zaprimanja reklamacije u kojem povjerenstvo mora odgovoriti na primljene reklamacije potrošača. (Odbor za zakonodavstvo, „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske).

Predlagatelj je prihvatio navedenu primjedbu, te je u tom smislu člankom 24., stavkom 5., Konačnog prijedloga zakona, izvršio ispravak i nadopunu zakonskog teksta.

Predlaže se brisanje stavka 6. članka 23. Prijedloga zakona kojim se određuje da će ministar nadležan za zaštitu potrošača pravilnikom propisati broj članova, strukturu i mandat članova savjetodavnih tijela i povjerenstva za reklamacije. („Potrošač“ Društva za zaštitu potrošača Hrvatske)

Predlagatelj je prihvatio predmetnu primjedbu i izvršio brisanje navedenog stavka, obzirom da broj članova savjetodavnih tijela i povjerenstava za reklamacije ovisi o veličini gradova i općina (savjetodavna tijela), te o veličini, gospodarskoj snazi i ciljnome području djelovanja poduzeća koja prodaju javne usluge. Uz to, sastav savjetodavnih tijela u regulatornim agencijama definira se zakonima temeljem kojih se regulatorne agencije formiraju.

Predlaže se da se u stavku 6. Konačnog prijedloga zakona gdje se propisuje da će ministar nadležan za zaštitu potrošača pravilnikom propisati broj članova, strukturu i mandat članova savjetodavnih tijela i povjerenstava za reklamacije iz predmetnog članka doda „osim u slučaju ako ustrojstvo savjetodavnog tijela nije uređeno posebnim zakonom“. (Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka)

Predlagatelj je prihvatio navedenu primjedbu, obzirom da je u Konačnom prijedlogu izvršio brisanje predmetnog stavka.

Predloženo je da se propiše i rok zastare od godinu dana na tražbine naknada za javne usluge kao i za sve troškove kućanstva. (Odbor za zakonodavstvo, Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske, tajnik Hrvatske udruge za zaštitu potrošača i tajnik Saveza udruga za zaštitu potrošača).

Predlagatelj je ovu primjedbu u potpunosti prihvatio stavkom 9., članka 24., Konačnog prijedloga zakona.

Članak 26.

Predloženo je da se javna usluga može obustaviti samo po završetku sudskog spora u kojem je potrošač obavezan nešto platiti, ako po pravomoćnoj sudskoj presudi navedeno

nije platio. (Odbor za zakonodavstvo, Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača).

Predlagatelj je prihvatio danu primjedbu te je odredbama članka 26., Konačnog prijedloga zakona propisao da se trgovcu zabranjuje obustavljanje javne usluge koju pruža do okončanja sudskog ili izvansudskog postupka. Odredbe ovog članka izmjenjene su u odnosu na Prijedlog zakona o zaštiti potrošača tako se obveza trgovca sada odnosi i na slučaj kada pružatelj javne usluge pokrene postupak prisilne naplate protiv potrošača.

Članak 41.

U odnosu na članak 40. Prijedloga zakona, a vezano uz zabranu sklapanja određenih ugovora putem sredstava daljinske komunikacije, predlagatelj je dopunio odredbe članka 41. Konačnog prijedloga zakona koje propisuju da sredstvima daljinske komunikacije nije dopušteno sklapati ugovore o prodaji lijekova, medicinskih i veterinarskih proizvoda, eksploziva, oružja i ostalih proizvoda za koje je prije stavljanja u promet potrebno izdati odobrenje nadležnog ministarstva.

Članak 59.

Predlaže se u članku 59. stavak 1. podstavak 5. Konačnog prijedloga dopuniti tako da glasi:“ –naznaku o postojanju mogućnosti da potrošač bude obvezan na plaćanje nekih dodatnih poreza ili troškova, u skladu s poreznim propisima koje ne plaća davatelju financijske usluge, odnosno koje ne plaća putem davatelja financijske usluge.“ (Ministartvo financija)

Predlagatelj je prihvatio danu primjedbu i u tom je smislu u članku 59., stavak1., podstavak 5. Konačnog prijedloga zakona izvršio ispravku i nadopunu zakonskog teksta.

Članak 122.

Predlagatelj je prihvatio primjedbu u svezi odredbe Zakona vezanu uz čl.121., Prijedloga zakona koja govori o nositeljima zaštite potrošača što među inima nema izvršnih tijela.

(Odbor za gospodarstvo, razvoj i obnovu)

Ista je izmijenjena člankom 122. Konačnog prijedloga zakona na način da su nositelji zaštite potrošača, osim Vlade Republike Hrvatske i tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (koja, osim predstavničkih, uključuju i izvršna tijela).

Članak 123.

Predloženo je da Vijeće za zaštitu potrošača bude savjetovno tijelo Vladi i da u svom nazivu ima odrednicu „Nacionalno“, kao i da se proširi njegov djelokrug rada. (Odbor za

zakonodavstvo, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske)

Predlagatelj je prihvatio danu primjedbu i u tom je smislu člankom 123. Konačnog prijedloga zakona izvršio ispravku i nadopunu zakonskog teksta.

Članak 125.

Predložena je dopuna članka 124. Prijedloga zakona kojom se udruge za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj mogu udruživati u saveze i slične asocijacije (udruge više razine) radi provođenja politike zaštite potrošača, uzajamne potpore i ostvarivanja zajedničkih interesa na nacionalnoj i međunarodnoj razini. (Odbor za zakonodavstvo, „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske)

Predlagatelj je prihvatio danu primjedbu i u tom je smislu člankom 125. Konačnog prijedloga zakona izvršio nadopunu zakonskog teksta.

Savez udruge za zaštitu potrošača je ustroj više razine i institucionalni pokret za zaštitu potrošača koji, primjerice u Slučaju Zveze potrošnikov Slovenije ili Njemačke Federacije udruge za zaštitu potrošača predstavlja organizirane potrošače na međunarodnoj sceni i prema institucijama EU-a. Ovako zakonsko uređenje ovlasti Saveza udruge za zaštitu potrošača, uz ostalo, je i realizacija obveza koje je RH preuzela Poglavljem 23. AVIS-a u kome stoji i slijedeće:

«Udrugama za zaštitu potrošača treba pružiti podršku u cilju jačanja njihove stvarne uloge u stvaranju i provedbi hrvatske politike zaštite potrošača. Vlada treba nastaviti s radom na razvijanju POKRETA ZA ZAŠTITU POTROŠAČA koji će biti neovisan i učinkovito zastupati interese potrošača u Hrvatskoj.»

Članak 126.

Predloženo da se briše podstavak 7., članka 125. Prijedloga zakona kojom udruge za zaštitu potrošača imaju obvezu izvještavati ministarstvo nadležno za zaštitu potrošača, Državni inspektorat i druge nadležne inspekcije svaka tri mjeseca o primljenim prijavama, poduzetim postupcima i postignutim rješenjima. („Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske.)

Predlagatelj je prihvatio danu primjedbu i u tom je smislu člankom 126. Konačnog prijedloga zakona izvršio brisanje predloženog podstavka.

Članak 131.

Predlaže se da u članku 131. u stavku 1. vezano uz pozivanje na članke iz Zakona o obveznim odnosima umjesto broja 437. stavi broj 429. budući da se odredbe članaka 430. do 437. Zakona o obveznim odnosima odnose na odgovornost prodavatelja za pravne nedostatke stvari. (Ministarstvo pravosuđa)

Predlagatelj je navedenu primjedbu prihvatio i u tom smislu izvršio ispravak zakonskog teksta u članku 131. stavak 1. Konačnog prijedloga zakona.

Članak 144. i 145.

Predlagatelj je prihvatio načelnu primjedbu kojom se ukazuje na važnost taksativnog i što preciznijeg određivanja sankcija za trgovce koji ne poštuju odredbe ovog zakona kao i povećanja novčanih kazni, te je u tom smislu izvršio nadopunu i ispravak zakonskog teksta na način da se člancima 144. i 145. Konačnog prijedloga zakona taksativno navode prekršaji za trgovce i povećavaju novčane kazne kako za odgovornu osobu u pravnoj osobi i fizičku osobu, tako i mandatne kazne na mjestu događaja prekršaja. (Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)

Predlaže se da se u člancima 144., 145. i 146. usklade iznosi prekršajnih kazni sa Zakonom o prekršajima. (Ministarstvo pravosuđa)

Predlagatelj je navedenu primjedbu prihvatio i u tom smislu izvršio ispravak zakonskog teksta u člancima 144., stavak 2, 145. stavak 2. i 146. stavak 2.

Predlagatelj je prihvatio načelnu primjedbu da Prijedlog zakona treba nomotehnički urediti i učiniti ga razumljivijim i jasnijim. (Odbor za zakonodavstvo, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina)

Predlagatelj je u Konačnom prijedlogu zakona učinio niz poboljšanja u zakonskom tekstu, te je nomotehnički doraden zakonski izričaj u cilju boljeg razumijevanja odredbi za njihovo lakše provođenje i unapređenje zaštite potrošača a istovremeno i usklađivanja propisa pravne stečevine Europske unije, posebno odredbi direktive koja zahtijeva maksimalno usklađivanje.

Predlagatelj je također prihvatio načelne primjedbe Hrvatske narodne banke koje se odnose na terminološka usklađenja pojedinih pojmova sukladno posebnim propisima u području financijskih usluga na primjer: primjereni rok, bankovna usluga, investicijski fondovi, kamatna stopa.

Predlagatelj je prihvatio načelne primjedbe Hrvatske regulatorne agencije i Uprave za energetiku i rudarstvo Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva koje se odnose na definiciju javnih usluga kao i način korištenja, odnosno prodaje i obračuna javnih usluga na način da se potrošaču koji u sudskom postupku osporava račun davatelja javnih usluga ne može obustaviti davanje usluge do okončanja sudskog postupka, ako se slijedeće nesporene računa uredno podmiruje. Prihvaćena je i primjedba koja se odnosi

na ovlaštenja nadležnih tijela državne uprave te lokalne (područne) samouprave vezano uz stvaranje uvjeta za tržišno natjecanje na području javnih usluga.

V. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO

Članak 7.

Predlaže se da za proširenje radnog naloga kada se cijena radova povisuje za više od 10% nije potrebna pisana suglasnost potrošača, već da slučaju sumnje da li je suglasnost dana teret dokaza bude na trgovcu. (Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj nije prihvatio predmetni prijedlog, obzirom da smatra da je teško dokazivo da je data suglasnost potrošača na proširenje radnog naloga ukoliko ne postoji pisani trag.

Članak 8.

Predlaže se propisati obveza trgovcu da mora voditi knjigu žalbu kao i precizirati rok u kojem je dužan odgovoriti na reklamaciju potrošača. (Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Odbor za zakonodavstvo i Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske).

Predlagatelj nije u potpunosti prihvatio predmetni prijedlog, da se propiše obveza vođenja knjige žalbe, iz razloga što Zakon o zaštiti potrošača definira trgovca u najširem smislu riječi, pa bi određenim kategorijama trgovaca (npr. krovopokrivači, zidari, ličiocci, parketari, limari, dimnjačari, vodoinstalateri, trgovina na daljinu, prodaja putem interneta, kataloška prodaja, prodaja izvan poslovnih prostorija trgovca i slično) postupak načina vođenja knjige žalbe predstavljao znatne poteškoće, a u određenom načinu trgovanja ga je nemoguće u praksi i provesti, što dovodi u nejednak položaj trgovce u njihovom odnosu prema potrošačima.

Nadalje, uvođenje knjige žalbe pretpostavlja dodatne administrativne poslove trgovca kao i veće troškove koje bi u konačnici snosio krajnji kupac – potrošač. Osim toga bilo bi potrebno donijeti i podzakonski akt kojim bi se propisao oblik, sadržaj i način vođenja knjige žalbe, a što bi predstavljalo još jedan u nizu dodatnih propisa koji ne bi imao pozitivnih učinaka na konkurentnost, inovativnost i prilagodljivost hrvatskog gospodarstva.

Sama knjiga žalbe ne rješava moguće sporove potrošača i trgovca, već sam sustav zaštite potrošača propisuje čitav niz različitih pravnih instrumenata za rješavanje pritužbi i sporova potrošača i trgovca.

Naime, potrošači imaju mogućnost dogovornog rješavanja mogućih sporova s trgovcem koristeći pri tom, ako je potrebno, stručnu pomoć savjetovaništa za zaštitu potrošača i drugih institucija osnovanih radi zaštite prava potrošača.

U Republici Hrvatskoj, kroz projekte Vlade osnovana su četiri savjetovaništa u kojima potrošači mogu potražiti stručnu pomoć radi zaštite svojih prava i interesa.

Praksa država članica Europske unije je izvansudsko rješavanje mogućih sporova koje je brže, jeftinije i efikasnije za potrošače, stoga je preporuka Europske unije o alternativnom načinu rješavanja sporova prihvaćena i ovim Konačnim prijedlogom zakona u članku 130.

Predlagatelj smatra da bi se predloženim rješenjem u članku 8. ovog Konačnog prijedloga, podnošenjem pisanih prigovora potrošača trgovcu na koje mu se mora odgovoriti u roku od 15 dana, postigla ista svrha kao i vođenjem knjige žalbe.

Predlagatelj smatra da će predloženo rješenje u potpunosti, biti provedivo na obostrano zadovoljstvo potrošača i samih trgovaca, koji će sukladno najučestalijim prigovorima potrošača imati uvid u manjkavosti svoga poslovanja te isto unaprijediti.

Članak 9.

Predlaže se da maloprodajna cijena bude napisana na proizvodu, odnosno ambalaži i na prodajnom mjestu proizvoda, kao i na proizvodu u izlogu. (Odbor za zakonodavstvo, Tomislav Lončar, član Vijeća za zaštitu potrošača Hrvatske)

Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. godine o zaštiti potrošača kod isticanja cijena proizvoda koji se nude potrošačima, a s kojom se usklađuje članak 9. Konačnog prijedloga Zakona o zaštiti potrošača, odredbom članka 3. stavka 1. propisuje sljedeće: „Prodajna cijena i jedinična cijena biti će istaknuta za sve proizvode na koje se odnosi članak 1., s time da će isticanje jedinične cijene biti podložno odredbama članka 5. Jedinična cijena ne mora biti istaknuta ako je jednaka prodajnoj cijeni.“.

Osim toga, odredbama članka 4. stavka 1. iste Direktive propisano je sljedeće „Prodajna cijena i jedinična cijena moraju biti nedvosmislene, lako uočljive i jasno čitljive. Države članice mogu ograničiti maksimalni broj cijena koje mogu biti istaknute“.

Dakle, predložena odredba članka 9. stavka 7., Konačnog prijedloga Zakona o zaštiti potrošača, u potpunosti je usklađena s naprijed citiranim odredbama navedene Direktive, obzirom da ista propisuje da cijena mora biti istaknuta za svaki proizvod, a ne na svakom proizvodu. Ono što je bitno, je da trgovac cijenu istakne jasno, vidljivo i čitljivo za potrošača na svakom proizvodu, odnosno ambalaži ili na prodajnom mjestu proizvoda.

Važeći Zakon o zaštiti potrošača („Narodne novine“, broj 96/03.), u vezi s mjestom gdje se mora istaknuti cijena u članku 8. stavku 8. propisuje da maloprodajna cijena mora biti napisana na proizvodu, odnosno ambalaži te na prodajnom mjestu proizvoda, kao i na proizvodu u izlogu. Dakle, ovom odredbom inzistira se na isticanju cijene i na proizvodu, odnosno ambalaži i na prodajnome mjestu. To se u primjeni Zakona pokazalo neprovedivim obzirom na prirodu proizvoda, kao što je isticanje cijena na sitnim proizvodima, proizvodima u skupnom pakiranju, proizvodima u rashladnim uređajima, zamrznutim proizvodima, metražnoj robi i slično. S obzirom na navedeno, Predlagatelj je, kako bi smanjio probleme koji su se pojavili u provedbi Zakona, izdao uputu Državnom inspektoratu gdje se navodi da „maloprodajnu cijenu na proizvodu ne treba isticati ako je trgovac u svom prodajnom prostoru osigurao potrošačima provjeru

maloprodajne cijene proizvoda pomoću info-pultova na kojima se iz bar-koda može očitati maloprodajna cijena“.

Ovo rješenje koje predviđa obvezu trgovca da cijenu istakne jasno, vidljivo i čitljivo na proizvodu, odnosno ambalaži ili na prodajnom mjestu, ima za cilj da ova odredba, koja je od iznimne važnosti, postane u praksi provediva. U suprotnom, nametanje obveze trgovcu da istakne cijenu na svakom proizvodu, odnosno ambalaži i na prodajnom mjestu, kao i u izlogu dovela bi ga u neravnopravan položaj u odnosu na trgovce u ostalim državama članicama Europske unije.

Konačnim prijedlogom zakona u članku 9., stavku 8. propisano je da se cijena mora istaknuti na način da ne oštećuje proizvod, a što predstavlja novost u odnosu na važeći Zakon o zaštiti potrošača.

Članak 11.

Predlaže se da novčana obvezakoju potrošač plaća putem pošte, banke ili neke druge ustanove za platni promet smatra namirenom kada je trgovac primi na žiro račun. (Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj nije prihvatio predmetnu primjedbu, budući da je potrošač u trenutku kad je banka, pošta ili ustanova za platni promet primila od njega nalog za plaćanje, ispunio svoju novčanu obvezu i nije u mogućnosti dalje utjecati kada će ustanova za platni promet uplaćena sredstva dostaviti trgovcu, pa se s obzirom na to ne može trenutak ispunjenja obveze produljiti za razdoblje na koje potrošač nema utjecaja.

Članak 12.

Predlaže se da se u članku 12., stavku 1. Konačnog prijedloga zakona briše odredba kojom se omogućuje izdavanje računa u elektroničkom obliku. (Ministarstvo financija)

Predlagatelj nije prihvatio predloženu izmjenu Ministarstva financija koje u svom dopisu obrazlaže odredbama Direktive EU o porezu na dodanu vrijednost 2006/112 od 28. studenog 2006. godine, u kojoj se člankom 233. izričito propisuje da države članice prihvaćaju račune poslane ili stavljene na raspolaganje putem elektroničkih medija pod uvjetom da je vjerodostojnost njihovog podrijetla i cjelovitost sadržaja zajamčena naprednim elektroničkim potpisom te elektroničkom razmjenom podataka.

Navedena odredba Direktive 2006/112 EU, suprotna je mišljenju Ministarstva financija, te potvrđuje naš prijedlog odredbe članka 12. stavak 1. i stava da se omogući ispostavljanje računa u elektroničkom obliku, a na što nas sve skupa i obvezuju navedena Direktiva EU.

Usput napominjemo da je navedeno propisano i EU Direktivom o elektroničkom fakturiranju 2001/112, koja isto tako propisuje da primatelj mora prihvatiti elektroničku fakturu ako se podrijetlo i integritet osigurava ili kroz elektroničku razmjenu podataka ili

kroz napredne elektroničke potpise ili kroz bilo koje drugo sredstvo prihvaćeno u dotičnim državama članicama.

Obzirom da je Uprava za trgovinu i unutarnje tržište između ostalog, nadležna i za provođenje i razvoj elektroničkog poslovanja, a time i uklanjanja barijera koje sprečavaju elektroničko poslovanje, posebice zakonskih barijera, mišljenja smo da ne samo da ne smijemo prihvatiti prijedlog za izmjenu članka 12. stavak 1., već smo mišljenja da bi se temeljem navedenih odredbi Direktive EU trebalo što hitnije pristupiti izmjeni odredbi Zakona i Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost kako bi se omogućilo ispostavljanje računa u elektroničkom obliku.

Nadalje, u navedenoj Direktivi EU kao jedan od uvjeta za prihvaćanje elektroničkog računa propisano je da je isti potpisan kvalificiranim elektroničkim potpisom, a što je u RH moguće ispuniti, obzirom da je 2002. godine donijet Zakon o elektroničkom potpisu i pripadajući podzakonski akti, te da je uspostavljen NCARH (Nacionalni Certification Authority (ovjerovitelj) za RH) i registriran izdavatelj kvalificiranih elektroničkih potpisa (FINA).

Navedeno mišljenje potkrepljujemo i odredbama Zakona o elektroničkoj ispravi (Narodne novine broj 150/05) u kojem se u članku 9. stavku 1. Zakona propisuje da se svaki pojedinačni primjerak elektroničke isprave koji je potpisan elektroničkim potpisom smatra izvornikom u smislu tog Zakona, a u članku 12. stavku 1. propisuje da se u postupcima koji se vode pred tijelima javne vlasti i arbitražama kao dokaz mogu koristiti i elektroničke isprave.

Članak 13.

Predloženo je da se u članku 14. Prijedloga zakona doda stavak kojim bi se odredilo da proizvođač mora priložiti uputstvo za uporabu robe za čiju je pravilnu uporabu potreban određeni postupak ili bi potrošač pogrešnom uporabom mogao prouzročiti opasnost za sebe ili druge. („Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske)

Predlagatelj nije prihvatio ovaj prijedlog obzirom da je posebnim propisima određeno uz koje je proizvode proizvođač dužan pripremiti isprave koje prate proizvod kao i uputstvo za uporabu robe.

Članak 14.

Predlaže se da je kod reklamacije proizvoda nužno da potrošač ima ambalažu proizvoda. (Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj nije prihvatio ovaj prijedlog obzirom da smatra da propisana obveza trgovca koji mora na zahtjev potrošača zadržati ambalažu ne izaziva problem prilikom reklamacije-povrata robe, stoga što je trgovac odgovoran za neispravan proizvod

neovisno o tome da li se proizvod nalazi u ambalaži ili ne. Predlagatelj smatra da potrošač neće reklamirati ispravan proizvod

Članak 17.

Zatraženo je da se razmotri mogućnost da sadržaj obavijesti o proizvodu bude striktnije propisan čime će se osigurati njegova lakša čitljivost kao i da bi proizvođač morao voditi računa o pravima potrošača da tu obavijest može pročitati bez uporabe tehničkih pomagala. (Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske, Hrvatska obrtnička komora)

Vezano uz članak 17. kojim se definira se obavijest o proizvodu ovaj Konačni prijedlog zakona ne uređuje veličinu slova podataka na obavijesti o proizvodu. Naime, sukladno uputama od strane stručnjaka Europske unije, dobivene tijekom eksplanatorne faze screeninga za poglavlje 1. Sloboda kretanja roba, pojašnjeno je da bi propisivanje obveze vrste i veličine slova na obavijesti o proizvodu svakako predstavljalo ograničenje slobode kretanja roba jer bi se time prisiljavalo proizvođača da se prilagodi pojedinom tržištu. Važno je da je obavijest o proizvodu lako čitljiva, ali ne i u propisanom fontu.

Predlaže se da sadržaj obavijesti o proizvodu ne određuje više propisa ili podzakonskih akata, nego da se objedini na jednom mjestu u Zakonu o zaštiti potrošača, Također se predlaže da obavijest o proizvodu ne treba sadržavati izvoznika i njegovu adresu.(Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj nije prihvatio predloženu primjedbu obzirom da nije moguće u predmetnom Zakonu definirati obavijest o proizvodu za sve proizvode na tržištu, pa s tim u vezi Zakono o zaštiti potrošača propisuje minimum obavijesti o proizvodu i navodi da osim tih podataka treba sadržavati i podatke utvrđene posebnim propisima.

Predlagatelj napominje da se odredbama članka 17. Konačnog prijedloga zakona ne propisuje da u obavijesti o proizvodu treba navesti izvoznika, nego samo proizvođača i uvoznika.

Predlaže se da se iznimno odredbe stavka 2. članka 17. Konačnog prijedloga zakona ne primjenjuju na proizvode za koje su pravila o obavijesti o proizvodu propisana posebnim propisima. (Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva)

Predlagatelj nije prihvatio navedenu primjedbu obzirom da je u članku 17. stavku 4. Konačnog prijedloga propisao da se iznimno obavijest o proizvodu ne primjenjuje na proizvode za koje su pravila o obavijesti o proizvodu određena odredbama Zakona o hrani i na njemu temeljenim provedbenim propisima. .

Predlagatelj Zakona je uočio posebnost propisa vezanih za Zakon o hrani i odredbom čl.

Članak 24.

Vezano uz čl. 23., stavak 4. i 5. Prijedloga zakona kojim se propisuje da u savjetodavnim tijelima i povjerenstvima za reklamacije budu uključeni predstavnici udruga za zaštitu potrošača, predlaže se da broj članova iz udruga mora biti najmanje jedna polovina od ukupnog broja savjetodavnog tijela. (Odbor za zakonodavstvo, Udruga „Dalmatinski potrošač“)

Predlagatelj nije prihvatio ovu primjedbu, obzirom da broj članova savjetodavnih tijela i povjerenstava za reklamacije ovisi o broju stanovnika jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te o veličini, gospodarskoj snazi i ciljnome području djelovanja poduzeća koja prodaju javne usluge. Uz to, sastav savjetodavnih tijela u regulatornim agencijama definira se zakonima temeljem kojih se regulatorne agencije formiraju.

Članak 29.

Predloženo je da se članku 28. Prijedloga zakona doda stavak 3. kojim se propisuju kamate na predujam, doda stavak da „trgovac koji od potrošača zahtjeva ili izričito uvjetuje kupnju proizvoda ili usluga s djelomičnim ili ukupnim, jednokratnim ili obročnim predujmom, dužan je potrošaču izdati bankovno jamstvo na ukupan iznos predujma za slučaj da se proizvod koji je predmet ugovora o kupoprodaji ne isporuči“. (Odbor za zakonodavstvo, Udruga „Dalmatinski potrošač“)

Predlagatelj nije mogao prihvatiti navedeni prijedlog glede izdavanja bankovnog jamstva potrošaču u slučaju kupnje predujmom, jer je neprovediv, osim u situaciji kad je trgovac ujedno banka, jer, bankarsko je jamstvo, samostalna obveza banke, pa je time jasno da jamstvo može izdati samo banka, a nikako trgovac za čiju obvezu banka garantira. Osim toga, izdavanje bankarske garancije po svoj bi prilici trajalo duže nego što je potrebno da se proizvod isporuči, odnosno usluga pruži.

Članak 30.

Predlaže se da je potrebno pobliže odrediti pojam identifikacijske kartice trgovca. (Hrvatska obrtnička komora)

Predlagatelj nije prihvatio predmetnu primjedbu, obzirom da se identifikacijskom karticom smatra podsjetnica trgovca.

Članak 109.

U raspravi je izneseno i mišljenje da je „jezik Zakona“ dosta težak za prosječnog potrošača te je slijedom navedenog istaknut članak 109., stavak 3. Prijedloga zakona (Odbor za gospodarstvo, obnovu i razvoj)

Člankom 109. Prijedloga zakona regulirane su zavaravajuće radnje kao dio agresivne poslovne prakse. Obzirom da su to odredbe direktive o nepoštenoj poslovnoj praksi koja zahtijeva maksimalno usklađivanje, a u cilju visoke razine zaštite potrošača, to isto tako znači da zakonodavna tijela država članica prilikom prenošenja odredbi ove direktive imaju vrlo ograničenu mogućnost daljnjeg pojašnjavanja odredbi direktive. Predmetnu direktivu države članice Europske unije obvezne su implementirati u svoja nacionalna zakonodavstva i početi primjenjivati do kraja 2007. Ova direktiva kao takva predstavlja novost i u državama članicama Europske unije, tako da još nema slučajeva iz prakse vezano uz njeno provođenje. Stoga je predlagatelj odgodio primjenu ove direktive u nacionalnom zakonodavstvu do momenta pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, obzirom da će se do tada stvoriti određena sudska praksa što će učiniti odredbe predmetne direktive transparentnijima i olakšati njihovu provedbu.

Članak 115.

Predloženo je da se u članak 114. Prijedloga zakona kojim je implementirana Direktiva o nepoštenoj praksi, a koji nabroja postupke koji predstavljaju agresivnu poslovnu praksu dopuni formulacijom koja ukazuje na važnost zaštite djece od agresivanog ponašanja. (Pravobraniteljica za djecu, Odbor za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Odbor za zakonodavstvo i „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske)

Naime, navedena direktiva je direktiva maksimalnog usklađivanja – koja se preuzima u potpunosti, bez mogućnosti proširivanja ili smanjivanja prava potrošača kakva su predviđena u direktivi, a s ciljem uspostavljanja jednakih pravila u pogledu zabrane nepoštene poslovne prakse trgovaca u zakonodavstvima svih država članica. Osim toga, radi se o direktivi koja se odnosi samo na zaštitu ekonomskih interesa potrošača i ne aulazi u pitanja zaštite morala i dostojanstva potrošača.

Iz svih navedenih razloga, predlagatelj nije u mogućnosti prihvatiti prijedloge glede proširenja članka 114. Prijedloga Zakona, a 115. Konačnog prijedloga zakona obzirom da već postoji dostatna zakonska regulativa u ovom području te da je radi provedbe i zaštite prava djece i ostalih građana od nedopuštenog oglašavanja potrebno provesti širu medijsku kampanju, s ciljem informiranja i podizanja svijesti građana o njihovim pravima.

Članak 122.

Dana je primjedba da su iz članka 121. Prijedloga zakona izostavljeni nositelji zaštite potrošača kao što su sva ministarstva i Državni inspektorat. (Odbor za zakonodavstvo, Udruga „Dalmatinski potrošač“)

Predlagatelj navodi da je Državni inspektorat definiran člankom 121. Prijedloga zakona kao i člankom 122. Konačnog prijedloga zakona kao nositelj zaštite potrošača. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je jedan od nositelja zaštite potrošača, obzirom da je ta aktivnost u djelokrugu nadležnosti istog.

Članak 124.

Vezano uz čl. 123., Prijedloga zakona koji govori o tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave koje su dužne sustavno promicati zaštitu potrošača traženo je pojašnjenje riječi „podupirati“ djelovanje udruga za zaštitu potrošača. (Odbor za gospodarstvo, obnovu i razvoj)

Naime, prema članku 123. Prijedloga zakona, a članku 124. Konačnog prijedloga zakona, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave dužna su osigurati prostor za rad Savjetovališta za zaštitu potrošača, a sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi („Narodne novine“ br.33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje članka 31. stavka 1. i 2., članka 53. stavka 4. i članka 90. stavka 1. i 129/05) jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja koji se odnose i na zaštitu potrošača.

Članak 128.

Smatra se da članak 127., stavak 4., Prijedloga zakona koji govori o savjetovalištim za zaštitu potrošača, nije dovoljno precizan jer se ne zna kakva je mreža savjetovališta na području Republike Hrvatske. (Odbor za gospodarstvo, obnovu i razvoj)

Zakonom o zaštiti potrošača se propisuje osnivanje savjetovališta kao i poslovi koji se tamo obavljaju, tko osigurava prostor za rad i način financiranja. Broj savjetovališta se određuje sukladno potrebama koje su utvrđene Nacionalnim programom zaštite potrošača.

Predloženo je da se izraz „Savjetovalište za zaštitu potrošače“ u članku 127. Prijedloga zakona promijeni u „Savjetovalište za potrošače“ (Odbor za zakonodavstvo, „Potrošač“ Društvo za zaštitu potrošača Hrvatske).

Predlagatelj nije prihvatio danu primjedbu, obzirom da izričaj „zaštita potrošača“ ulijeva sigurnost potrošačima u ostvarenju njihovih prava u sukladno zakonu kojim se štite prava potrošača - Zakonu o zaštiti potrošača.

Članak 129.

Predloženo je da se u članku 128., Prijedloga zakona treba utvrditi rok u kome će biti doneseni nastavni planovi i programi osnovnog i srednjeg školovanja koji trebaju sadržavati osnovna znanja o pravima i obvezama vezana za zaštitu potrošača. (Odbor za gospodarstvo, obnovu i razvoj)

Predlagatelj nije prihvatio primjedbu o utvrđivanju roka, obzirom da, su predmetni sadržaji već implementirani u nastavne planove osnovnog i srednjeg školovanja.

Odbor za zakonodavstvo je predložio da se preispita nužnost da se ovim Zakonom u pravni sustav uvode tri posebne vrste ugovora, predlagatelj obrazlaže da se ne uvode tri posebne vrste ugovora, već samo jedna i to ugovor o financijskim uslugama sklopljen na daljinu radi usklađivanja hrvatskog zakonodavstva na ovom pravnom području sa pravnom stečevinom Europske unije.

Primjedbe Ureda za zakonodavstvo

Primjedbu da sadržaj zakonskog teksta Konačnog prijedloga u odnosu na Prijedlog zakona nije promijenjen, nismo u mogućnosti prihvatiti obzirom da su se pojedini članci upravo sadržajno mijenjali (primjerice odredbe članka 9. o isticanju cijena, odredbe članka 24. o javnim uslugama, odredbe članka 12. o računu, odredbe članka 17. o obavijesti o proizvodu).

Nismo u mogućnosti prihvatiti primjedbu da je teško dokučiti razliku u odnosu na Prijedlog zakona o zaštiti potrošača, obzirom da smo u dijelu IV. Konačnog prijedloga zakona naveli i obrazlagali razlike koje su nastale između prvog i drugog čitanja u Hrvatskomsaboru.

Primjedbu vezanu uz alternativno rješavanje sporova da su postupci mirenja i arbitražnog suđenja uređeni i normativno i institucionalno nismo u mogućnosti prihvatiti obzirom da je Preporuka Europske unije da se u područje zakonske regulative o zaštiti potrošača unesu odredbe o izvansudskom rješavanju potrošačkih sporova.

Primjedbe vezane uz članak 56. koje uređuju potrošačke ugovore o financijskim uslugama sklopljen na daljinu, nismo u mogućnosti prihvatiti obzirom da su to odredbe Direktive o financijskim uslugama na daljinu koje smo u obvezi implementirati u zakonodavstvo Republike Hrvatske. Nadalje, potrebno je naglasiti da su pojedini izrazi usklađeni s Hrvatskom narodnom bankom sukladno posebnim propisima iz područja financijskih usluga.

Odredbe vezane uz članak 104. kojima se propisuje određenje osoba koje imaju procesnu legitimaciju za vođenje parnica, nismo u mogućnosti prihvatiti primjedbu da je navedenu odredbu potrebno propisati zakonom, a ne uredbom kao podzakonskim aktom, obzirom

da nije moguće ovlaštenje za pokretanje predmetnog postupka dati svim udrugama za zaštitu potrošača u Republici Hrvatskoj (kojih trenutno ima 25), predviđeno je da Vlada Uredbom, temeljem kriterija, da ovlaštenje najkompetentnijoj udruzi u određenom razdoblju. Kompetentnost pojedine udruge kao predstavnika civilnog društva može se tijekom vremena promijeniti, stoga smo mišljenja da je promjene ovlaštenih osoba lakše provesti uredbom nego zakonom.

Isto tako odredbe članka 131. kojima je otvoreno pitanje ostvarenja suverenih prava, prostornog važenja propisa i jurisdikcije i izvan granica Republike Hrvatske, nismo u mogućnosti prihvatiti, obzirom da su navedene odredbe dio Direktive o sudskim nalogima koja je također implementirana u zakonodavstvo Republike Hrvatske.

Vezano uz stavak 2. članak 153. i primjedbu da nije razvidno na koji dio Konačnog prijedloga zakona se predmetne odredbe odnose, napominjeno da se Dio V. Glava II. odnosi na zaštitu potrošačkih prava - kolektivnu zaštitu potrošača.